

هفته ای برای همیشه

آغاز دو از دهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران

از امروز
هر روز با شما
خواهیم بود
تا هشت روز دیگر
یعنی تا دو شنبه آینده
۹ آذر ماه ۱۳۸۳

پدید آورندگان

شنبه ۳۰ آبان ۱۳۸۳
۶ شوال ۲۰۱۳۵ - ۲۰ آبان ۲۰۱۴
شماره ۲۰۴ - پیاپی ۵۸۱
۳۲ صفحه - ۱۰۰ تومان
ISSN: 1029-3345
www.ketabehafteh.com

بانک اطلاعات
پدید آورندگان ۱۶

جوایز کتاب در ایران و جهان
۱۵ تا ۱۲

نگاه رئیس کمیسیون فرهنگی
مجلس هفتم به کتاب ۲۲

پایان ادبیات مهاجرت؟
محمود فلکی، شاعر و نویسنده ۲۰

وضعیت نقد ادبی در ایران
با دیدگاه های رامین جهانبگلو، جمال میرصادقی
یعقوب آژند، جواد محقق، حسن انوشه و ... ۱۰

کزارش
صندوق اعتباری
حمایت از نویسندگان
هنرمندان و روزنامه نگاران

این نیک خواهی **شتاب** می خواهد ۸
استقبال از
یک حمایت منطقی
طرح بیمه پدید آورندگان کتاب
هنرمندان و خبرنگاران ۹

اصول ویرایش و نشر
رسوب الخط فارسی
کاروبار شتابی کتاب
شیوه نامه وب
نقشه گذاری
نویسندگان
نگارش

سازمان چاپ و انتشارات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

از مجموعه «شیوه نامه های ویرایش»
منتشر شده سازمان چاپ و انتشارات

مجموعه کتابهای «اصول ویرایش و نشر» شامل ۱۰ کتاب است که در ۱۳۸۳ منتشر شد. این مجموعه برای کمک به نویسندگان و ناشران در زمینه های مختلف از جمله اصول ویرایش، نگارش، طراحی جلد و انتشارات تهیه شده است. قیمت هر کتاب ۱۰۰۰۰ تومان است. برای خرید و اطلاعات بیشتر به آدرس زیر مراجعه کنید.
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰، طبقه ۱۰، دفتر انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
وبسایت: www.ketabehafteh.com

روانه‌ها

امروز

۱۳۸۳/۳۰- کتاب و پدیدآورندگان
مراسم تقدیر از پدیدآورندگان کتاب‌های نشوینی بیست و یکمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و مراسم تقدیر از خادمان نشر ساعت ۱۸ در سال سنبلای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

یکشنبه ۱۳۸۹- کتاب صنعت و کارگر
همایش کتاب صنعت و کارگر ساعت ۱۰ سالن اجتماعات شرکت سایکو

دوشنبه ۱۳۹۲- کتاب و دانش آموز
اولین جشنواره کتاب سال دانش‌آموزی ساعت ۹ در تالار فردوسی دانشگاه ادبیات دانشگاه تهران
- سیپتار بررسی موانع و راهکارهای فروش کتاب از طریق اینترنت ساعت ۱۵ در خانه کتاب
- یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی ساعت ۱۰ در تالار شهید مطهری دانشگاه تربیت مدرس

چهارشنبه ۱۳۸۴- کتاب- کتابداران
و اطلاع‌رسانی
- مراسم تقدیر از کتابداران نمونه و خادمان فرهنگ مکتوب ساعت ۱۰ در تالار وحدت
- چهارمین نشست سوزنران فرهنگی استان‌ها ساعت ۹ در هتل ارم

- سیپتار بررسی تحولات **ISBN و ISSN** ساعت ۱۳ در دانشگاه علوم دانشگاه تهران

پنجشنبه ۱۳۹۰- کتاب، خادمان نشر و حامیان نسخ خطی
- مراسم بزرگداشت نخستین دوره آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی ساعت ۱۴ در کتابخانه مجلس شورای اسلامی
- کارگاه آموزشی نشر اینترنتی در استان فارس ساعت ۹ در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس

جمعه ۱۳۸۶- کتاب و رسانه
- مراسم تقدیر از خبرنگاران برتر حوزه کتاب، ساعت ۱۸ هتل لاله
- همایش تخصصی «رهبرگیری از اوزارهای تبلیغی، ارتباطی و فناوری اطلاعات در حوزه تولید و ترویج کتاب» ساعت ۹

شنبه ۱۳۹۷- کتاب ایران در جهان
- همایش تخصصی «توسعه نشر بین‌المللی ایران، تجربه‌ها، کاستی‌ها و توانمندی‌ها» ساعت ۱۴
- نخستین جشنواره نقد کتاب، ساعت ۱۵ در خانه هنرمندان

یکشنبه ۱۳۹۸- کتاب و ادب پایدار
- سومین جشنواره ۲ سالانه ادبیات پایدار، ساعت ۱۸ در سالن معاونت سنبلای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- کارگاه آموزشی ضرورت راه‌اندازی سایت توسط ناشران ساعت ۹ در خانه کتاب

دوشنبه ۱۳۸۹- کتاب و کودک و نوجوان
- معرفی بچه‌های کتابخوان مراکز کتابخوان پروچونای کودکان و نوجوانان در سالن آفتاب قنات مرکز آفرینشها

گروه غیر کتاب هفته،

چهارمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، دوم و سوم آذرماه سال جاری در تالار حرکت برگزار خواهد شد. علیرضا حاجیان زاده، مدیرکل دفتر انتشارات کنگک آموزشی در جمع خبرنگاران همین اعلام خبر فوق گفت: این جشنواره که ویژه کتاب‌های آموزشی دوره‌های ابتدایی و راهنمایی است،

با هدف تبیین و انتقال هدف‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های آموزش و پرورش در حوزه انتشار کتاب‌های آموزشی، ارزیابی آموزشی موجود به منظور کتاب‌های معرفی و گزینش، و حمایت از نویسندگان و ناشران برتر نوسازان کتاب‌های آموزشی، فراهم آوردن امکان تبادل نظر میان پدیدآورندگان آموزشی و شناخت مشکلات و تبیین راهبردهای مناسب برای انتشار کتاب‌های آموزشی برگزار می‌شود.

وی در توضیح دوره‌های قبل این جشنواره در سال‌های ۸۹-۹۰ و ۹۱-۸۸ اظهار کرد در سال اول کتاب‌های ابتدایی، سال دوم راهنمایی و سال سوم دبیرستان و در هر دوره کتاب‌های ۱۰۰ تا ۱۵۰ عنوان معرفی و ارسال نیز، کتاب‌های سال گذشته ابتدایی و سال گذشته راهنمایی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. حاجیان اعتماد و تعامل وزارت آموزش و پرورش با ناشران آموزشی، فراوانی آثار تألیفی نسبت به سال‌های گذشته و بهبود ساختار فیزیکی کتاب‌ها و کیفیت چاپ را از نتایج جشنواره کتاب‌های آموزشی برشمرد.

مدیرکل دفتر انتشارات کنگک آموزشی درباره ارزیابی اجزای طرح سامان‌بخشی گفت: چاپ و توزیع کتابخانه‌های رشد با همان فهرست توصیفی کتاب‌های مناسب آموزشی برای هر سه دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه، معرفی کتاب‌های آموزشی مناسب در پایان کتب

چهارمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد

دستی انتشار فصلنامه تجلیی پژوهشی جوانه و خیرنامه آینه و اعلام اسامی کتاب‌های آموزشی مناسب بر روی سایت اینترنتی سامان کتاب‌یانشانی **www.samankitab.com** از اقدامات دفتر انتشارات کنگک آموزشی وزارت آموزش و پرورش است.

در ادامه نشست مطبوعاتی، محمدعلی شامانی، دبیر چهارمین

جشنواره کتاب‌های آموزشی درباره کتاب‌های رسیده به دبیرخانه جشنواره اظهار کرد: در مقطع ابتدایی ۱۰۰ عنوان رسیده به

۱۳۰۸ کتاب رسیده به دبیرخانه جشنواره، ۵۵۹ کتاب مناسب تشخیص داده شده و ۶۰ کتاب نیز به عنوان برگزیده و تقدیری معرفی خواهد شد. در دوره کتاب رسیده ۲۹۱ کتاب به عنوان کتاب‌های مناسب انتخاب شدند که در پایان ۶۵ کتاب برگزیده و تقدیری این دوره تحصیلی نیز معرفی خواهد شد.

شامانی با اشاره به این مطلب که در دوره ابتدایی بیشترین کتاب‌ها در حوزه تعلیم و تربیت دینی برای دریافت ارسال شده بود، گفت: کتاب‌های ارزشمند در حیطه آموزش و تدریس در حوزه ابتدایی در حیطه حوزه ریاضی، زبان آموزی، دینی، اجتماعی، علوم، هنر، تربیت‌های و روش تدریس و راهنمایی معلم و در مقطع راهنمایی فرحزاده‌های ریاضی، دینی، اجتماعی، تاریخ، جغرافیا، زبان خارجه، عربی، تربیت بدنی، فارسی، علوم تجربی، حرفه و فن، هنر و ورزش تدریس و راهنمای معلم داری شده است.

وی افزود: در دوره ابتدایی ۱۶۳ ناشر و در دوره راهنمایی ۱۹۷ ناشر کتاب‌های خود را به دبیرخانه جشنواره آموزش و پرورش، کتاب‌های برتر چهارمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، بدون ارسال فصلنامه داوروی توسط مؤسسه‌های متدنی، نویسنده برای شرکت در ۲۵ هزار نمایشگاه کتاب در ۲۵ هزار مدرسه خریداری می‌شوند.

هفته کتاب در صدا و سیما

گروه غیر کتاب هفته، مراسم نمایان و برنامه‌های رسانه‌ای، بخش عده برنامه‌های صدا و سیما در هفته کتاب هستند. در مراسم نمایان که در اصل برنامه‌های درون سازمانی صدا و سیما در ارتباط با کتاب به شمار می‌آیند، تقدیر و تشویق کتابداران و تجهیز کتابخانه‌های سازمان در سطح تهران و مراکز استان‌ها، برگزاری مسابقات فرهنگی و کارکنان و اهدافی کتاب به بردگان و عرضه کتاب‌های انتشارات سروش با تعریف ویژه هفته کتاب را می‌توان نام برد.

این سازمان همچنین به منظور گرامی‌داشت هفته کتاب اقدام به برپایی نمایشگاه کتاب و نصب پوستر و پلاکاردها در ساختمان بزرگی صدا و سیما کرده است. برنامه‌های رسانه‌ای صدا و سیما که مربوط به بخش برنامه‌های مرتبط با کتاب از شبکه‌های سیاست، رگسترده‌تر و متنوع‌تر هستند که از آن جمله می‌توان به تهیه و عرضه برنامه‌های متناسب با موضوعات مربوط به نامگذاری هر یک از روزها، طرح‌ها، تولید و پخش برنامه‌هایی با هدف تقویت و توسعه روحیه کتابخوانی و معرفی کتابخانه‌ها، اختصاص برنامه‌های گروه فرهنگ و ادب به برنامه‌های هفته کتاب و تولید و پخش میزگردهای فرهنگی اشاره کرد. این سازمان همچنین تهیه گزارش از وضعیت کتابخانه‌های مدارس ، بررسی و طرح مشکلات آنها ، تصویرداری از چند کتابخانه موفق و ناموفق و مقایسه آنها را در برنامه‌های خود دارد.

در برنامه‌هایی چون تهران ۲۰، به عتبه هر می‌گردیم، در شهر...، موضوعات کتاب، کتابخوانی و گسترش فرهنگ کتابخوانی با حضور صاحبان نظر در ایام هفته کتاب طرح و بررسی می‌شوند. برنامه ریز هرماه نیز در ۳ قسمت ۲۵ دقیقه‌ای تهیه شده که در هفته کتاب پخش خواهد شد. همچنین برنامه جاودش شبکه دو سیما در طول هفته کتاب هر روز به این رویداد فرهنگی می‌پردازد.

برنامه های هفته پژوهش

گروه غیر کتاب هفته، برپایی دومین نمایشگاه کتب کاربدی و دانشگاهی، معرفی کتاب برتر دانشگاه تربیت مدرس و معرفی ۱۴ نفر از پژوهشگران برگزیده وزارت آموزش و پرورش عنوان‌های هفته پژوهش از ۱۲ تا ۲۴ آذرماه سال جاری صورت می‌گیرد. در دومین نمایشگاه کتاب کاربدی و دانشگاهی که به همت انجمن فرهنگی ناشران بین‌المللی برگزار می‌شود ۷۰۰ ناشر معتر بین‌المللی با ۳۰ هزار عنوان کتاب در موضوعات مختلف هفتمین علوم انسانی، پزشکی، هنر، کشاورزی و غیره شرکت می‌کنند. کتاب این نمایشگاه جدیدترین کتاب‌های منتشر شده در سال ۲۰۰۴ میلادی هستند. دفتر نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس برای دومین سال پیاپی از میان کتب انتشار یافته توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۰ کتاب برتر سال ۸۳ را معرفی می‌کند. همچنین ۱۴ نفر از پژوهشگران فرهنگی وزارت آموزش و پرورش که بالاترین امتیاز را در بررسی‌های این وزارتخانه به دست آورده‌اند معرفی می‌شوند. لازم به ذکر است سه نفر اول به عنوان پژوهش برگزیده وزارت آموزش و پرورش در کشور به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری معرفی می‌شود.

جشنواره کتاب‌های دینی

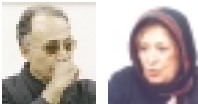
جشنواره کتاب‌های دینی در ایام دهه فجر به همت سازمان تبلیغات برگزار می‌شود. تاکنون حدود ۱۵۰۰ عنوان کتاب در دبیرخانه این جشنواره جمع آوری شده که پس از ارزیابی بدوی در ۵ گروه علوم قرآنی، حدیث و احکام اسلامی، فقه، کلام، عرفان اسلامی، سیره، تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلامی، علوم انسانی و دین مورد داوروی قرار می‌گیرد. مرحله اول داوروی، یک هیأت متشکل از متخصصان امر کتاب‌ها را بررسی می‌کنند و کتاب‌های برگزیده برای تأیید نهایی در هیأت داوروی دیگری ارزیابی می‌شوند. در کنار این جشنواره یک نمایشگاه یک هفته‌ای از کتاب‌های دینی برگزار خواهد شد.

مسجدجامعی عید سعید فطر را به وزرای فرهنگ کشور‌های اسلامی تبریک گفت

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، طی پیامی به وزرای فرهنگ، اطلاع‌رسانی و اوقاف کشورهای اسلامی، عید سعید فطر و حلول ماه مبارک شوال را تبریک گفت. در این پیام آمده است: با تائر صمیمانه‌ترین تبریک و شادباش به مناسبت حلول ماه مبارک شوال و بهره‌مندی از فیوضات رمضان المبارک، برای ملت و دولت‌های اسلامی، بهترین ایام و پیشرفت روزافزون را آرزو مندم.

وی در پایان پیام خود بر تعمیق و گسترش روابط فرهنگی بین کشورهای اسلامی تأکید کرد.

تبریک وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به بری صابری و عباس کیارستمی

گروه غیر کتاب هفته، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با ارسال پیام‌هایی به بری صابری و عباس کیارستمی به ترتیب دریافت نشان شوالیه هنر و ادب فرانسه و نشان هنری ژاپن را به آنها تبریک گفت.

در پیام احمد مسجدجامعی به عباس کیارستمی، آمده است به دنبال افتخار آفرینی‌های گرفتار گذشته، دریافت نشان جهانی بنیاد هنری ژاپن را که برای نخستین بار به هنرمندی مسلمان از کشور ما تعلق می‌گیرد، به جنابعالی و جامعه هنری کشور بخصوص سینماگران تبریک می‌گویم.

نامه اتحادیه ناشران

به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

گروه غیر کتاب هفته، اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران با ارسال نامه‌ای به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خواستار شفاف‌سازی خرید کتاب کتابخانه‌های عمومی شد.

در ابتدای این نامه در خصوص اعتراض ناشران به نحوه خرید کتاب از سوی سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اشاره شده و گفته شده است آنچه با توجه به اینکه تعداد زیادی از ناشران برای توزیع کتاب خود از مراکز پخش غیروایسته به سازمان خود استفاده می‌کنند بهین‌ها است که این پیشنهاد مبادله و فاد کتاب‌های غیرمطلوبی که در صورت انتشار و توزیع آنها پیشنهاد می‌شود، به نوعی باعث گذاری است. در پایان نیز آمده است: خواهشمندم دستور فرمایید نسبت به تصحیح این روش خرید کتاب اقدام لازم به عمل آید و شایسته‌ترین کتاب توسط هیأت امنای تلفظ و نیست به این خرید اطلاع‌رسانی کامل شود.

کتاب‌های تازه در اه

گروه غیر کتاب هفته، ۵۰۰ عنوان کتاب در هفته منتهی به ۲۷ آبان ماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آنها به شرح زیر است: ادبیات (۱۳۷ عنوان)، علوم دانشگاهی (۱۳۵ عنوان)، علوم اجتماعی (۶۲ عنوان)، کمک‌درسی (۵۲ عنوان)، دین (۳۹ عنوان)، روانشناسی (۳۶ عنوان)، تاریخ (۲۲ عنوان)، علوم سیاسی (۱۸ عنوان)، هنر (۱۷ عنوان) و کلیات (۱۰ عنوان). همچنین در هفته مذکور ۶۳۳ عنوان کتاب چاپ اول و تجدید چاپ به دبیرخانه هیأت نظارت بر اجرای ضوابط نشر اعلام وصول شد.

یادداشت

رسول آبدیان

یک جشن ادبی

فارسی خوشبختانه همه فراز و نشیب‌ها را پشت سر گذاشت و اندکی از اقتدار آن کاسته نشده است. یکی از حرکتهای مثبتی که برای اشاعه زبان فارسی آغاز شده برگزاری همایش‌های جشن انداز زبان فارسی است. گریچه اینگونه حرکت‌ها به طور طبیعی و به لحاظ وسعت دید، خالی از اشکال نیست اما به هر شکل خیر از آینده‌ای بهتر دوازده و پانزده آبان راه پال یک گرفت.

برگزاری همایش جشن انداز زبان فارسی در زمینه شعر که چندین پیش در دانشگاه تهران برگزار شده، نشان داد که هدف دست‌اندرکاران آن ورای یک نمونه ادبی دین اداری است. زیرا گزینش‌های با دقت و گاه منطقی افراد شرکت‌کننده نشان داد که آنان نه تنها در کشور خود بلکه در جاهای دیگر هم در زمینه گسترش زبان فارسی فعالیت‌ها به هر حال هم اکنون چشم انداز شرکت فارسی در زمینه داستان را پیش زان فارسی در زمینه شعر و گفت‌وگایی و رو داریم. زمینه ای که شکوفایی و بالندگی اش در این سال‌ها پر هیج کس پوشیده نیست. ادبیات داستانی

امروز ما شاید آنگونه که باید در قالب ترجمه به دیگران عرضه نشده اما این اطمینان وجود دارد که تا همین جا هم سری تری سرها در آورده‌ایم و حس تکنجاری دیگران را برانگیخته‌ایم. حسی که باید هر چه زودتر به پیش تبدیل شود. شکی نیست که در کشورهای فارسی زبان همسایه‌های غربی نزدیک به حد و اندازه شاعران داخلی وجود دارند و حتی بسیاری از آنان در محافل ادبی جهانی هم شناخته شده هستند اما در زمینه داستان، نویسنده‌ای آنگونه که باید دیده نمی‌شود. براحتی

بود، پر کردن خلاءهای موجود پیش و جز با تحمل و پذیرش کنش‌های پشت‌سر میسر نیست و توقف حتی یک لحظه‌ای در این باره، ممکن است زبان فارسی را به سمت وسوسه هدایت کند که خوشبختانه هیچ کس نیست. البته عوامل خارجی بسیاری می‌تواند مسبب پدیده آمدن چنین وضعیتی باشد. و تا آنجا که می‌دانیم اغلب زبان‌ها به جز انگلیسی در دوره‌ای از تاریخ، این رکود را تجربه کرده‌اند و حتی آن رکودها گاه به ضعف پیش از حد یک زبان انجامیده است. اما زنده

بزرگداشت اقبال لاهوری

گروه خیر کتاب هفته مراسم بزرگداشت یکصد و بیست و هشتمین زادروز علامه اقبال لاهوری روز چهارشنبه ۱۳۷ آبان‌ماه به همت مرکز نشر میراث مکتوب در دلاز فردوسی دانشکده ادبیات دانشگاه تهران برگزار شد.

در این مراسم پس از خوشامدگویی اکیه قرنی مدیر همایش و مدعو عامل مرکز نشر میراث مکتوب، پیام‌های رؤسای جمهور پاکستان و ایران قرائت شد.

سپس رئیس دانشکده ادبیات دانشگاه تهران و سفیر پاکستان در ایران سخنرانی کردند و در ادامه مراسم پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به این بزرگداشت، خوانده شد.

دیپلمات‌های خارجی و روسیه و دکتر محمدعلی ماکان با عنوان اقبال‌شناسی در ایران سخنرانی کردند. همچنین سخنانک و دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن از دیگر سخنرانان این مراسم بودند که به ترتیب با موضوعات اقبال و سخنرانان و آفاق مسأله‌های خود صحبت کردند. این بزرگداشت با همکاری دانشکده ادبیات و علم انسانی دانشگاه تهران، مرکز گفت‌وگوی تمدن‌ها، شورای کنش‌وز زبان فارسی و ستاد چهارم‌های ماندگار برگزار شد.

می‌توان گفت که حرف اول داستان نویسی فارسی در منطقه از آن نویسندگان ایرانی است و این قدرت در لایه‌ای از پوشش معنوی باید در همین فرصت کم به دیگران منتقل شود. گریچه گردانندگان این همایش تمام هم و غم خود را برای برگزاری هرچه بهتر با سطح علمی بالا به کار گرفته‌اند اما این نگارن هم وجود دارد که وقت کم و تراکم آمد و شد این مسأله را تحت‌الشعاع خود قرار دهد. از این رو برای اصحاب اهل قلم بخصوص در زمینه داستان ضرورتی اجتناب ناپذیر است. بی‌گمان برگزاری همایشی همگانی مخصوص داستان، برای هر علاقه‌مند به این رشته مانند یک جشن تلقی می‌شود. جشنی که رشد و شکوفایی خود را در قالب آثار دیگران می‌توان دید و از قوت و ضعف خود و دیگران آگاه شد. همایشی که در پیش داریم می‌تواند نقطه عطفی در انعکاس هرچه بیشتر ادبیات داستانی کشور باشد. به شرط آنکه همه، این جشن ادبی را از آن خود بدانیم و از آن به عنوان سکوی پرش اولیه برای زدودن زنگار غریبی از رخسار زبان فارسی استفاده کنیم. همایش جشن انداز داستان امروز فارسی که در روزهای ۱۲ و ۱۳ آذرماه برگزار می‌شود، با همت شهر کتاب، کتاب‌ماه ادبیات و فلسفه و شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی صورت گرفته و امیدواریم که در آینده‌ای نزدیک شاهد همایش‌های جهانی در زمینه ادبیات فارسی به خصوص داستان، باشیم.

بزرگداشت ممیز

گروه خیر کتاب هفته، مراسم بزرگداشت استاد مرتضی ممیز، عضو هیوسته فرهنگستان هنر دوازدهم آذرماه برگزار می‌شود. در این مراسم که مراسم آشنایی هاست همزمان از استاد دکتر سید محمد بلورچیان از فرهنگستان علوم پزشکی تهران و سید مرتضی ممیز از فرهنگستان زبان و ادب فارسی و استاد دکتر مسلم بهادری از فرهنگستان علوم پزشکی تجلیل خواهد شد. این مراسم رئیس جمهور و رؤسای فرهنگستان‌های ۹گانه حضور خواهند یافت و سخنرانی خواهند کرد.

نخستین هفته فرهنگی ایران در سنگال

گروه خیر کتاب هفته، نخستین هفته فرهنگی ایران در سنگال با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در داکار، پایتخت سنگال چهارشنبه ۱۷ آبان گنایش یافت. در این هفته مجموعه‌ای از هنرها، صنایع دستی و برنامه‌های گردآوری فرهنگی همزمان از طرفی در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته است. نمایشگاه‌های نقاشی، مجسمه‌سازی، فلزکاری، اره قرآن‌های ایران، چاپ شده در ایران، هنر ایران، موسیقی محلی و برگزاری نشست‌ها و جلسات سخنرانی در زمینه معماری اسلامی از برنامه‌های این هفته است. همچنین اجند مسخره‌نامه‌ی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در طول سفر سه روزه خود به سنگال با رؤسای جمهور و مجلس این کشور دیدار و گفت‌وگو کرد. همچنین با وزیر فرهنگ سنگال به بررسی ایجاد مختلف هنکاری‌های فرهنگی، کنش‌وز و تعمیق ارتباطات بین ایران و سنگال پرداخت.

نمایشگاه مطبوعات کتابگران در مشهد

نمایشگاه «مطبوعات کتابگران» شامل نشریه‌های ادواری حوزه کتاب در ایران، به همت گروه مطبوعات سازمان کتبخانه، مؤسسه‌های مرکز اسناد آستان قدس رضوی با ارائه و نمایش تعداد ۱۰ عنوان نشریه ایرانی چاپ ایران (مجله‌ها، روزنامه‌ها، سالنامه‌ها و نشریات لاتین) موجود در گروه مطبوعات از تاریخ ۲۰ آبان تا ۶ آذرماه در مشهد برگزار می‌گردد.

مباح ارائه‌شده در نمایشگاه، شامل نشریات دارای اخبار و اطلاعات درباره کتاب، کتابخانه‌شناسی، معرفی و نقد کتاب، مقالات، اطلاع و آگاهی کتاب و همچنین خبرنامه‌ها و روزنامه‌های مربوط به کتاب هستند. هدف از برگزاری این نمایشگاه اطلاع‌رسانی و آشنایی مسافران پژوهشگران و علاقه‌مندان با نشریات منتشر شده حوزه کتاب در ایران است. لازم به ذکر است که در حالیه نمایشگاه، گزیده‌ای از نشریات اهل قلم و معرفی بنیادگذار بیشترین نشریات ادواری کتابگران آقاعی است. مسجد جامع، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه خواهد شد. همچنین در این نمایشگاه بالغ بر ۲۰ تصویر از نشریات کتابگران که به صورت فایب‌شده، توسط آقای سید فرید تهرانی به همت مطبوعات سازمان کتبخانه، مؤسسه‌ها و مراکز اسناد آستان قدس رضوی آماده شده، به نمایش در خواهد آمد.

در این راستا از کلیه صاحبزنان اساتید کتابگران، کتاب‌پژوهان و علاقه‌مندان حوزه کتاب و مطوعات، جهت بازدید از این نمایشگاه به نشانی: «مجموعه مطبوعات کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، تالار قدس، دعوت و عبول می‌آید. در صورت نیاز به کتب اطلاعات بیشتر می‌توانید با شماره: ۰۵۱-۲۲۳۲۵۹۹ تماس حاصل نمایید.

طهوری نماینده انحصاری

الفرقان نشد

طهوری نماینده انحصاری توزیع کتاب‌های مؤسسه میراث اسلامی الفرقان در ایران شد.

مؤسسه میراث اسلامی الفرقان از سال ۱۳۸۸ میلادی در کلمات آفرین کار کرده تاکنون ۸۱ عنوان کتاب به زبان‌های انگلیسی، عربی و فرانسه منتشر کرده‌است

این مؤسسه با هدف حفظ و اشاعه اطلاعات صحیح حقوقی جهان اسلام به ویژه نشر فرهنگ‌های نشر و توزیع حقوقی جهان اسلام می‌پردازد و از کتاب‌های مؤسسه الفرقان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

تلفظ صحیح کلمات، فهرست کتاب‌های فرهنگ اسلامی، حقه، میراث عرب اسلامی، علم در اسلام و نحوه پاسداری، جناب‌های شرعاً جایگاه موسیقی در تمدن اسلامی -

کشف ۵ جلد کتاب نفیس به سرقت رفته از منزل آیت‌الله سیدعباس کاشانی

کتابان عوامل کلابتری ۱۱ نفر موفق به کشف پنج جلد کتاب نفیس که از منزل آیت‌الله سیدعباس کاشانی به سرقت رفته بوده‌اند، این کتاب‌ها شامل چهار جلد کتاب نفیس خطی کرمی طلاکوب شده به ارزش ۶۰ میلیون ریال بود. براساس این گزارش کتاب‌های نفیس که در قطع خطی به خط حسین محمد صادقی پورجویری نوشته شده، است به همراه قرآن نفیس پیش از یک سال پیش از خانه آیت‌الله سیدعباس کاشانی به سرقت رفته بود که در همین روزوف آن یک کتابفروشی کشف و اسرار آن دستگیر شد.

شماره ۲۰۳، تیرماه ۳۰، خرداد ۱۳۸۳

هفته کتاب

هفته ای برای همیشه

۱۲

از امروز
هر روز با شما خواهیم بود
تا ۸ روز دیگر یعنی تا دوشنبه آینده
۹ آذر ماه ۱۳۸۳

ویژه نامه کتاب هفته

گلی نسبی

کتاب و پدیدآورندگان

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به دنبال تصویب نامگذاری هفته کتاب از سوی شورای فرهنگ عمومی در سال ۱۳۷۲ به منظور تقویت بنیه فرهنگی و علمی کشور، «توسعه هدایت و روشن اقتصاد نشر» تشویق و ترغیب مردم به کتاب و کتابخوانی، «توسعه تقویت میدان فکر و ادبیته نویسندگان و پدیدآورندگان آثار مکتوب»، «تسک به حل مشکلات و گنگاهای تولید و توزیع کتاب»، «تجهیز کمی و کیفی کتابخانه‌ها و افزایش ظرفیت‌های فرهنگی کشور» و «مقیله با هجوم فرهنگی غرب و جذب جوانان به سوی حرکت‌های فرهنگی سالم» تاکنون موفق به برگزاری یازده دوره هفته کتاب شده است. در برگزاری این حرکت فرهنگی بزرگ طی یازده سال گذشته سازمان‌ها، روزانه‌ها، نهادها، مراکز و ارگان‌های مختلفی از جمله وزارت آموزش و پرورش، وزارت کشور، شهرداری‌ها، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، هیأت امنای مساجد، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان تربیت بدنی، وزارت جهاد کشاورزی، صدا و سیما، جهاد دانشگاهی، کانون فرهنگی - هنری مساجد، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، شکل‌های مختلفی نشر، هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی وزارت کار و امور اجتماعی و... وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یاری کرده‌اند.

در هر دو دهه ستاد هفته کتاب در معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با حضور نمایندگان از دیگر سازمان‌ها نهادها تشکیل می‌شود برنام‌ها مطابق آیین‌نامه‌ای که در سال ۱۳۷۵ به تصویب رسیده، طرح و اجرا می‌کند. در این آیین‌نامه ۱۱ ماده‌ای، هدف، «زمان برگزاری»، «نهادهای همکار»، «فعالیت‌ها و مراسم»، «تشکیلات» و «نوع برگزاری»، «محل دبیرخانه»، «منابع اعتباری» و... ذکر شده است.

با اینکه در آیین‌نامه هفته کتاب (از سال ۷۵) زمان برگزاری برای آن هر سال پیش‌بینی شده است اما سال، دوره دوازدهم به دلیل تقارن با ایام ماه مبارک رمضان و نمایشگاه‌های فراوانی در سراسر کشور (که متولی آن هم معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است) از سی‌ان‌ان تا آذرماه برگزار می‌شود.

ارادمان این نوشتار این‌جا به منظور استحضار نگاه داریم به اهم برنامه‌های دوازدهم گذشته و سپس کمی مشروح‌تر برنامه‌های سال گذشته دوره یازدهم (ارابرسی می‌کنیم؛

افتتاح خانه کتاب (دوره اول- ۱۳۷۲)

اولین دوره هفته جمهوری اسلامی ایران از ۲ تا ۱۵ آبان ماه در ایام مبارک تولد حضرت علی (ع) در سراسر کشور برگزار شد. به همین دلیل توجه به کتاب و کتابخوانی در محیط‌های مذهبی مانند مساجد از ویژگی‌های مهم این دوره است که می‌توان به برگزاری ۵۶ نمایشگاه کتاب در مساجد، تجهیز ۱۳ کتابخانه در حوزه‌ها و مدارس علمیه با بیش از ۳۰۰ عنوان کتاب، برنج، تجهیز و تأسیس ۷۵

کتابخانه در مساجد، افتتاح ۷۵ کانون فرهنگی - هنری مساجد، اهدای کتاب به کانون‌های فرهنگی - هنری مساجد، افتتاح ۵ نمایشگاه کتاب مجتمع آموزشی، تربیتی متغین با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و وقت جمعی از مسئولان فرهنگی کشور و افتتاح نمایشگاه‌های کتاب در کشورهای فرهنگی پاکستان (آباد، کراچی، پشاور، لاهور، کوئته) و افغانستان (کابل، مزار شریف و هرات) و هند اشاره کرد. اما در این دوره خانه کتاب ایران افتتاح و فعالیت آن آغاز می‌شود. روزهای کتاب و کتابخوانی، کتاب و اطلاع‌رسانی، کتاب، کودک و نوجوان، کتاب و روزستا کتاب و نویسندگان و ناشران کتاب و میراث فرهنگی و کتاب و کتابخانه‌های روزهای اولین دوره هفته کتاب است.

از دیگر برنامه‌های این دوره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: برگزاری ۱۰۵۲ نمایشگاه کتاب در مدارس، ۲۰ نمایشگاه کتاب تخصصی در مراکز دانشگاهی، ۳۰ جشن بزرگ کتاب در مراکز دانشگاهی، «دوره مسابقه کتابخوانی»، سه نمایشگاه کتاب و کانون فرهنگی در تهران، مراسم تجلیل از خادمان فرهنگ مکتوب، نمایشگاه کتاب زمان‌های خارجی برگزیده، افتتاح ۱۳ کتابخانه عمومی کشور، برگزاری سمینارها و گردمانی‌ها به منظور بررسی مسائل روز کتاب و چاپ و نشر کتاب، اهدای کتاب به کتابخانه‌های عمومی و مراکز پژوهشی و فرهنگی و فرهنگیان کشور، انجام امور تبلیغاتی به منظور گسترش فرهنگ کتابخوانی، پخش برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در این مورد، انجام مسابقه‌ها و میزگردهای مطبوعاتی و تلویزیونی برای تشویق مردم به کتاب و کتابخوانی و...

انتخاب کتاب سال دانشجویی (دوره دوم- ۱۳۷۲)

کتاب و کتابخوانی، کتاب، حوزه و دانشگاه، کتاب، کودک و نوجوان، کتاب و اطلاع‌رسانی و میراث فرهنگی، کتاب، تولیدکنندگان و پدیدآورندگان کتاب و کتابخانه و کتاب و محراب‌های روزهای دومین دوره هفته کتاب است که از ۱۹ تا ۲۵ آبان ماه سال ۱۳۷۲ برگزار شد. در این دوره علاوه بر اینکه برای نخستین بار انتخاب کتاب سال دانشجویی صورت می‌گیرد، برنامه‌ها از نظر کمی و کیفی گسترش یافته و به عقولات دیگری چون نقد کتاب، توجه به ناشران و گسترش کتاب در روستاها نیز پرداخته می‌شود.

برگزاری ۱۲۰۰ نمایشگاه کتاب در مدارس، ۵۵۰ نمایشگاه کتاب در کتابخانه‌های روستایی، ۱۰۰۰ نمایشگاه کتاب در کتابخانه‌های عمومی، ۸۵۰ نمایشگاه کتاب در مناطق پستی، ۴۰۰ نمایشگاه در مساجد، ۱۵۰ نمایشگاه در مراکز مختلف فرهنگی، ادارات دولتی و نهادهای انقلابی، ۴۰ نمایشگاه در مراکز صدارت سیما استان‌ها، ۳۰ نمایشگاه تخصصی کتاب، ۲۲ نمایشگاه دائمی کتاب در مراکز نمایشگاه‌ها، ۱۰۰ مسابقه بزرگ کتاب و کتابخوانی، ۳۰ جشن بزرگ کتاب در مراکز دانشگاهی، ۱۰۰ جشن کتاب کودک و نوجوان، نمایشگاه کتاب در استان‌ها و نمایشگاه بزرگ کتاب خطی و آواز نفیس کتابخانه آیت‌الله مرعشی (ره) بخشی از برنامه‌های این دوره بود.

همچنین افتتاح ۲۶ کتابخانه عمومی، ۸۱ کانون فرهنگی - هنری در مساجد، ۱۳ کتابخانه در ادارات و سازمان‌ها، «مجتمع فرهنگی هنری، برگزاری ۴۰ سمینار و نشست نقد کتاب، تجهیز ۱۱۰ کتابخانه عمومی، کتابخانه مساجد و مراکز پژوهشی و فرهنگی، برگزاری ۳۰۰ برنامه

تجلیل و تقدیر از خادمان نشر و فرهنگ مکتوب، جذب کمک‌های مردمی، اجرای بیش از ۲۰۰ برنامه مختلف فرهنگی و هنری، تجهیز ۲۰۰۰ کتابخانه عمومی دیگر، انتخاب ۱۰۰۰ کتابدار و کتابخوان نمونه و برگزاری نخستین سمینار بررسی مسائل زمان در ایران، بخش دیگری از کارنامه فعالیت‌های دوره دوم است.

نخستین نمایشگاه صنعت کتاب (دوره سوم- ۱۳۷۲)

اماسومین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی که از ۲۰ تا ۲۶ آبان ماه در کشور برگزار شد، تقارن خجسته‌ای داشت با زادروز حضرت فاطمه زهرا (س) به همین دلیل برگزاری مراسم جشن کتاب و جشن کوثر در ۲۵ شهر و برگزاری نمایشگاه بزرگ کتاب کوثر از برنامه‌های ویژه این دوره بود.

ضمن آنکه در دوره سوم ۱۰۰ نمایشگاه کتاب در کارخانه‌های کشور برگزار و نخستین نمایشگاه صنعت چاپ در تهران نیز برپا شد.

کتاب و کتابخوانی، کتاب، کودک و نوجوان، کتاب، حوزه و دانشگاه، اطلاع‌رسانی و میراث فرهنگی، کتاب و خادمان نشر، کتاب و کتابخانه و کتاب و محراب

اسامی روزهای این دوره بود. از دیگر برنامه‌های دوره سوم می‌توان به این موارد اشاره کرد: برگزاری ۵۰۰ نمایشگاه کتاب در مدارس و مراکز تربیت معلم، ۱۰۰۰ نمایشگاه کتاب در مساجد و حوزه‌های علمیه، ۱۰۰۰ نمایشگاه کتاب در کانون‌های عمومی و کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۷۰۰ نمایشگاه کتاب در ۱۰۰ روستا، ۱۰۰ نمایشگاه و فروشگاه در فرهنگسراها و خانه‌های فرهنگ، نمایشگاه کتاب تخصصی با ۱۰۰۰ عنوان کتاب خطی در قم، ۲۵ نمایشگاه و فروشگاه تخصصی کتاب در تهران، نمایشگاه‌های کتاب در علی، جامعه بازار کتاب در تهران، نمایشگاه‌های کتاب در شهرستان‌ها، مراسم تجلیل و تقدیر از خادمان فرهنگ مکتوب و نشر کشور، دومین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی، افتتاح ۸ کتابخانه عمومی در استان‌های کرمان، یزد، تجهیز ۲۱ کتابخانه ویژه نایب‌ان، پذیرش عضویت رایگان در کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور در ایام هفته کتاب و...

کتاب‌های تخصصی ناشران خارجی (دوره چهارم- ۱۳۷۵)

چهارمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی نیز با ایام میلاد حضرت فاطمه زهرا (س) تقارن داشته، به همین دلیل در روزهای آن، روز کتاب، زن و خانواده گنجانده شد. بر برنامه‌های همچون جشن‌های ویژه کتاب، مسابقات کتابخوانی و جشن‌های میلاد کوثر و همچنین برگزاری ۲۶ نمایشگاه و فروشگاه بزرگ کتاب کوثر به همین مناسبت

در مراکز استان‌ها برگزار گردید. در این دوره که از ۱۳۷۷ آبان سال ۱۳۷۵ ادامه داشت نمایشگاه کتاب‌های تخصصی ناشران خارجی درصفهان از برنامه‌های جدید بود.

کتاب و کتابخوانی، کتاب و اطلاع‌رسانی، کتاب و دانشجو، کتاب و دانش‌آموز، کتاب، کتابدار و کتابخانه کتاب، زن و خانواده و کتاب و خادمان نشر روزهای این دوره بود. در مورد دیگر برنامه‌ها می‌توان به برگزاری ۵۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در استان تهران، ۲۰۰۰ نمایشگاه کتاب در ۲۰۰۰ مدرسه، ۱۰۰۰ نمایشگاه کتاب در مساجد، ۲۰۰۰ نمایشگاه کتاب در کتابخانه‌های عمومی و کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۲۰۰ نمایشگاه تخصصی کتاب در دانشگاه‌ها، سومین دوره کتاب سال دانشجو، مراسم تجلیل از خادمان فرهنگ مکتوب و نشر کشور، جامعه بازار کتاب در تهران و پذیرش عضویت رایگان در کتابخانه‌های کتاب در هفته کتاب اشاره کرد.

۱۳۳ نمایشگاه کتاب در خارج از کشور (دوره پنجم- ۱۳۷۶)

پنجمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران از ۱۳۷۶ آبان تا ۱۳۷۶ آذرماه بود. ایام جشن‌های میلاد مسعود حضرت علی (ع) به همین مناسبت روز کتاب و ولایت، در تقویم ایام این دوره جای گرفت. ضمن آنکه در یک حرکت فرهنگی گسترده ۱۳۳ نمایشگاه کتاب در مراکز فرهنگی و نمایشگاهی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور برگزار شد.

عره بیش از ۱۰۰ میلیون جلد کتاب به ارزش ۳۰ میلیارد ریال در نمایشگاه‌های سراسر کشور، برپایی ۳۰۰۰ نمایشگاه کتاب در مدارس، ۳۰۰۰ نمایشگاه کتاب در مساجد، ۷۰ نمایشگاه بزرگ کتاب کودک و نوجوان در مراکز استان‌ها، ۵۰ نمایشگاه کتاب در ۵۰ شهرستان، ۱۰۰۰ نمایشگاه و فروشگاه در ۱۰۰ دانشگاه و مرکز آموزش عالی، ۵۰ کتابخانه ویژه نایب‌ان با همکاری اداره کل بهیشتی در ۵۰ کتابخانه عمومی تهران، ۳۰۰ نمایشگاه کتاب در روستاها، ۵۰۰ نمایشگاه در سطح استان تهران، نمایشگاه بزرگ کتاب در استان قم با حضور بیش از ۵۰۰ ناشر، ۱۲ نمایشگاه و فروشگاه در استان چهارمحال و بختیاری و راهدانزی نخستین از مهم‌ترین اقدامات انجام شده در این سال جلد کتاب و کتاب و کتابخوانی، کتاب و اطلاع‌رسانی، کتاب و دانشجو، کتاب و خانواده، کتاب و خادمان نشر، کتاب و اطلاع‌رسانی و کتاب و ولایت نیز اسامی روزهای این دوره بود.

۱۰۰ نمایشگاه کتاب در نژان‌ها (دوره ششم- ۱۳۷۷)

هفته کتاب در دوره ششم که از نهم تا شانزدهم آبان ماه ۱۳۷۷ برگزار شد در هفت روز با ایام‌های زیر شامل می‌شد: کتاب و کتابخوانی و اطلاع‌رسانی، کتاب و دانش‌آموز، کتاب و دانشجو، کتاب و ولایت، کتاب و خادمان نشر، کتاب و کتابخانه، کتاب و خانواده و کتاب و روستا.

از اقدامات جالب توجه این دوره برپایی ۹۰۰ نمایشگاه کتاب در ۷۰ مرکز تأمین و تربیتی کشور (زندان‌ها) بود. این دوره با برنامه‌های متنوع و جذاب دیگری نیز همراه بود از جمله افتتاح و راه‌اندازی یازده جشن کتاب و یازده دانشگاه کشور، برپایی یازده کارگاه آموزشی و گزارش و ویرایش در دانشگاه‌های کشور، برپایی چهار کارگاه

هفته ای برای همیشه

هفته کتاب از آغاز تا امروز

آموزش کتاب‌آرایی در ۲۰ دانشگاه کشور، برگزاری اولین همایش ناشران کتاب‌های دانشگاهی، تجلیل از خادمان فرهنگ‌ها و هنر روستایی و نقد و بررسی کمی و کیفی کتاب‌های منتشره در حوزه اقتصاد، حقوق و تاریخ، دیگر برنامه‌های مهم ششمین هفته کتاب عبارتند از: راه‌اندازی ۲۰ کتابخانه در مدارس کشور، برگزاری ۵۰۰ نمایشگاه در روستاها با پیش از ۸۰۰ هزار جلد کتاب، افتتاح ۲۵۰ کتابخانه در مساجد سراسر کشور، افتتاح ۱۰۰ کتابخانه در سراسر ناپسی، ۳۸ کتابخانه دیگر در کردستان، سمنان، گیلان، بوشهر و زنجان، تغییر از خادمان فرهنگ کتاب در چهار سال و بختاری، برپایی نمایشگاه بزرگ کتاب در خراسان با حضور ۲۲ ناشر و مجین ناشران کردک و نوجوان، برگزاری مراسم پنجمین دوره کتاب سال دانشجویی، تجهیز ۱۰۰ کتابخانه روستایی، برگزاری ۳۳ نمایشگاه تخصصی در دانشگاه‌ها، نمایشگاه کتاب کودک و نوجوان در ۱۰۰ شهر کشور و تجلیل از خادمان نشر، برپایی نمایشگاه بزرگ کتاب در استان قم با نمایش ۲۵۰۰ عنوان کتاب.

اولین دوره کتاب سال ولایت (دوره هفتم) (۱۳۷۸)

اما هفتمین دوره هفته کتاب به شکل بسیار گسترده‌تر و کیفی‌تر در ۹ روز، از ۲۲ آبان تا ۲۴ آذر ۱۳۷۸ برگزار شد.

ستاد برگزاری این دوره طی برگزاری نشست‌های به تعیین حوزه وظایف بخش‌های مختلف و هماهنگی با دستگاه‌های فریض پرداخت و کلیه فعالیت‌ها را در قالب ۵۶ مسوولیت به تصویب رساند.

مسابقات ویژه هفته کتاب، برگزاری نمایشگاه در پارک‌ها، تجلیل از جایگاه‌داران، طرح ستایش میزان مطالعه بین دانش‌جویان، کارگاه‌های فن مطالعه، مساحت مطالعه، یادگیری در دانشگاه‌ها و بیانات گسترده بخشی

از حضور‌های جدید مصوب شده بود. کتاب و انتظار و کتاب انقلاب اسلامی و امام، در روزی یونده که اختصاصاً در این دوره وارد امام

هفته کتاب شدند و به همین مناسبت برنامه‌های نظیر انتشار کتاب ماه ویژه امام زمان(عج) با عنوان کتاب امید، برگزاری اولین دوره کتاب سال ولایت، مسابقه کتابخوانی در خصوص حضرت ولیعصر (عج) و بررسی ۲۰۷۱ کتاب ویژه آن حضرت و معرفی اثر برز، انتشار ۱۲ اثر ویژه روز کتاب و انتظار توسط ستاد هفته کتاب و ۲ اثر توسط کانون فرهنگی «هنری مساجد اجرا شد.

اما برنامه‌های جدید دیگری هم در دوره هفتم اجرا شد که می‌توان به برگزاری ۱۰۰۰ نمایشگاه کتاب روستایی، راه‌نگاری روحانیون مسافر در روستاها، برگزاری نمایشگاه کتاب برای ایی ترجمه شده با ۴۶۰۰ عنوان کتاب به زبان‌های انگلیسی، فرانسه، آلمانی، اردو و عربی، تهیه و چاپ ۱۰ میلیون برگ بن برآین ۱۸ میلیون دانش آموزان ارزش‌مصد ملیارد ریال، برگزاری مراسم نکوگذاشت موفان و مترجمان هفت کشور در ۱۷ مرکز دانشگاهی، برگزاری نخستین همایش مولفان و مترجمان دانشجو و راه‌اندازی نمایشگاه‌های سیار کتاب در روستاها، افتاد کتابخانه اشرار کرد.

کتاب و کتابخوانی، کتاب و دانش آموز، کتاب و خادمان نشر، کتاب، کتابخانه و کتابدار، کتاب و اطلاع‌رسانی، کتاب انقلاب اسلامی و امام، کتاب و روستا، کتاب و دانشجو و کتاب و انتظار آسانی ۹ روز هفتمین دوره یونده بر رخ دیگر از مهمترین اقدامات انجام شده بدین فرات است: برگزاری ۳۰۰۰ نمایشگاه کتاب در سراسر کشور،

تأسیس ۱۰۰ کتابخانه روستایی، برگزاری ۱۰۰۰۰ نمایشگاه در مدارس کشور، توزیع ۲۵ میلیون جلد کتاب، نامه هزار عنوان در نمایشگاه‌ها، تجهیز کتابخانه‌های مدارس با هزینه ۲۲ میلیارد ریال، تشکیل ۳۰۰۰۰ کتابخانه کلاسی در مدارس دوره ابتدایی، برگزاری سلسله کتابخوانی ویژه فرهنگیان با حضور بیش از ۵۰ هزار معلم و کارمند، برگزاری سلسله علمی-فرهنگی کتاب و روستا، نقد و بررسی کتاب‌های علمی و دانشگاهی، مسابقات قلم‌وسعتی انتشار کتاب‌های کمک‌درسی در ایران، ۸ کارگاه آموزش کتاب آرایی، دومین نمایشگاه بزرگ ناشران کشور در مشهد با حضور ۲۰۰ ناشر، توزیع ۳۲۶ هزار عنوان کتاب در مساجد، برگزاری جشن کتاب در شهرستان‌ها، اهدای کتاب به کتابخانه‌های عمومی، تجلیل از خادمان نشر، برگزاری مسابقات علامه یونسی کتاب در کشور و...

۱۱هز نمایشگاه کتاب (دوره هشتم) (۱۳۷۹)
در دوره هشتم نیز هفته کتاب، هشت روزه بود و برای نخستین بار روزه‌های کتاب و ابیات دفاع مقدس و کتاب ایران در جهان) به برنامه افزوده شد. به همین دلیل نیز هم‌زمان همایش راه‌های توسعه نشر بین‌المللی کتاب ایران برگزار شد.

ستاد برگزاری این دوره که جلسایش را از اسفند سال ۷۸ برگزار کرده بود، تصمیم گرفت با محور قرار دادن سال امام علی(ع) برنامه‌های را اجرا کند.

از اقدامات شاخص این دوره برگزاری ۱۱ هزار نمایشگاه کتاب در سطح کشور بود. در این دوره که کتاب و پدیدآورندگان، کتاب و دانش آموز، کتاب، کتابخانه و خادمان نشر، کتاب و روستا، کتاب و ابیات دفاع مقدس، کتاب و ولایت، کتاب و دانشجو و کتاب ایران در جهان، اسامی روزه‌های آن بود، اقدامات جدیدی نیز انجام شد. از جمله چاپ آثار دانش آموزان و توفیق برگزاری همایش دو روزه پایوران کتاب در شتر، برگزاری ۵۰ کارگاه آموزشی در حوزه چاپ، نشر و کتابداری (آموزش ۴ هزار نفر)...

برنامه‌های دیگری نیز شامل تجلیل از ۲۲۱ پدیدآورنده و خادمان نشر در کشور، ۲۰۱ مراسم تقدیر و تجلیل از خادمان فرهنگ کتاب در استان‌ها، انتاج و تجهیز ۷۳۰ کتابخانه در سراسر کشور، برپایی نمایشگاه بزرگ کتاب در استان قم و خراسان، برگزاری مراسم تقدیر از نویسندگان برتر در زمینه شخصیت، سیره و آثار امام علی(ع) در دومین دوره کتاب سال ولایت، تجهیز ۳۰۰ کتابخانه در ۳۰۰ روستا، برپایی ۱۰ هزار نمایشگاه در مدارس، ارسال ۱۰۷ هزار جلد از کتاب‌های اهدایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به مدارس استان‌ها، برگزاری ۱۱۰۰ نمایشگاه کتاب در ۱۰۰ زبان‌گاه کشور، هفتمین دوره کتاب سال دانشجویی، تجهیز ۵ هزار کتابخانه در سطح مدارس راهنمایی و متوسطه، تأسیس ۵۰ کتابخانه با موضوع کودک و نوجوان در مساجد کشور، تجهیز کتابخانه‌های کلاسی در ۳ هزار مدرسه، برگزاری ۱۰ کارگاه آموزشی نگارش و ویرایش و...

گروه‌های تفریح دانش‌آموزی (دوره نهم) (۱۳۸۰)

نهمین دوره هفته کتاب که از ۲۴ آبان سال ۱۳۸۰ برگزار شد علاوه بر گسترش برنامه‌ها با نوآوری‌های جالبی هم در جهت گسترش فرهنگ کتاب و کتابخوانی همراه بود. از جمله افتتاح نمایشگاه یک‌دهه فرهنگ کتاب و کتابخوانی و نیز گروه‌های تریک دانش آموزی که در آن ۱۵۰ دانش آموز نابینا‌های یک شکل در ۴ نقطه شهر از جمله مقابل ساختمان‌های ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، فرهنگ‌ها، دانشگاه‌ها، روزه‌نامه‌ها، صدا و سیما، گرد آمدند و هفته کتاب را به مردم تبریک گفتند. در این دوره مجموعاً ۲۵ میلیارد ریال کتاب به فروش رفت. ۳۵۰ مراسم در تهران و شهرستان‌ها برپا شد و تقریباً از هزار نفر تقدیر گردید.

در روز نخست هفته نهم مراسم اختتامیه و معرفی سومین دوره کتاب سال ولایت برگزار شد و در طول آن هم افتتاحیه ناشران و کتابفروشان تهران به عنوان یک نهاد صنفی و مدنی جشن‌های سراسری کتاب را تحت عنوان «دیدار در کتابفروشی‌ها» اجرا کرد.

کتاب و ولایت، کتاب و حامیان نسخ خطی، کتاب

و پدیدآورندگان، کتاب و دانش آموز، کتاب و دانشجو، کتاب، کتابخانه و خادمان نشر، کتاب و گفت و گویی تمدن‌ها، کتاب اطلاع‌رسانی و دسترسی به کتاب‌اسمی روزه‌های این دوره بود.
در این دوره همچنین نمایشگاه‌های استانی (خراسان، گیلان، لرستان و...) برگزار شد و موسسه آستان قدس رضوی با مشارکت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حدود یک و نیم میلیارد کتاب را بین کتابخانه‌های مدارس، ادارات و کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور توزیع کرد.
در حوزه فعالیت‌های کیفی و محتوایی نیز، ستاد هفته کتاب بررسی وضعیت کتاب را در دهه هفاد در دستور کار نمود. قرار داد و انتشار راندر ۷ موضوع مختلف (در ۷ مجلد جداگانه) منتشر کرد.

برگزاری دوره آموزش مدیریت کتابخانه، کاربرد اینترنت در نشر، شیوه‌ها و روش‌های تبلیغ کتاب (در ۱۶ استان)، معرفی کتاب‌های برگزیده آموزشی راه‌اندازی پایگاه نمایشگاه دائمی کتاب، برگزاری مراسم اهدای جوایز پدیدآورندگان کتاب‌های شوقی مجید، دوره کتاب سال جشن بزرگ اهدای کتاب به مدارس و تقدیر از کتابداران مدارس، قرار گرفتن اطلاعات مربوط به هفته کتاب در اینترنت انتشار ویژه‌نامه هشتمین دوره کتاب سال دانشجویی و اهدای جوایز به بهترین طرح‌های کتابخوانی از جمله اقدامات جدید نهمین دوره بود.

دهم کتاب (دوره هم) (۱۳۸۱)

دهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی در ده روز برگزار شد. انتشار ویژه‌نامه‌های ویژه مخصوص این ۱۰ روز، ساخت سروک‌نامه، نظرخواهی از ۸۱ شهروند سرشناس ادبی، فرهنگی و هنری کشور درباره چگونگی برگزاری هفته کتاب و انتشار صورتی در این نام کتاب، صنعت و کارگر، برای اولین بار، از اقدامات مهم این دوره بود.

در این دوره که کتاب، صنعت و کارگر، کتاب و دانش آموز، کتاب خادمان نشر و حامیان نسخ خطی،

کتاب و پدیدآورندگان، کتاب و خانواده کتاب و کودک، کتاب ایران در جهان، کتاب و ادب پایداری، کتاب و دانشجو و کتاب کتابخانه و کتابدار اسامی روزه‌های آن بود، اقدامات بسیاری انجام شد. با تأسیس ۱۰۰۰ کتابخانه روستایی، اعطای کارت اعتباری کتاب به دانش آموزان و برگزاری ۱۷ نمایشگاه کتاب برنامه‌های متنوع فرهنگی در شهرستان‌های استان تهران و...

آغاز به کار رسمی مؤسسه فرهنگی کار، صنعت، کتاب، از زیبایی طرح کتاب در مسدع‌اوار کارگران، تجلیل از دانش آموزان برتر کتابخوان و کتابداران فعال مدارس متوسطه کشور، تقدیر از خادمان فرهنگ و کتاب کارخانجات، شرکت‌ها و صنایع کشور، تقدیر از کتابداران غرقه استان تهران در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مسابقات بررسی مسائل کتاب کودک در ایران و وضعیت شعر کودک از جمله فعالیت‌های این دوره بود. همچنین برگزاری پنجمین نمایشگاه آثار تصویرگران کتاب کودک، تقدیر از خادمان نشر، حامیان نسخ خطی، اولین جشنواره کتاب‌های خانگی و برنامه‌های بسیار دیگری که در این ده روز برگزار شد. از جمله فعالیت‌های ده روزه هفتمین دوره هفته کتاب بود.

در روز پایانی این دوره جشنواره کتاب و رسانه و دو سالانه قلم‌زمین برگزیدگان خود را معرفی کردند.

کتاب ایران در جهان (دوره یازدهم) (۱۳۸۲)
یازدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی

ایران در هشت روز برگزار شد.

در روز کتاب، امام و انقلاب اسلامی و کتاب ایران در جهان، برای اولین بار در این دوره برگزار شد. ثبت نام رایگان در تمامی کتابخانه‌های عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران، برگزاری مراسم جشن کتاب و برپایی ۲۰ نمایشگاه از آثارهای کتاب در استان تهران از برنامه‌های ویژه این دوره بود. در ادامه روزی دایم بر اهم برنامه‌های هر یک از این هشت روز.

کتاب و دانش آموز (۱۰ آذر)

افتتاح نمایشگاه بزرگ دائمی کتاب با همکاری اداره کل بکست استان مرکزی و انتشارات به آفرین با پیش از ۲۰۰۰ عنوان کتاب

- برگزاری نمایشگاه کتاب در فرهنگسرای خانواده

برگزاری کارگاه آموزشی اطلاع‌رسانی در خانه کتاب
برپایی ۲۵ هزار نمایشگاه کتاب در مدارس سراسر کشور با ۳ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان کتاب
چاپ و انتشار نخستین کتابخانهی مدارس (فهرست توصیفی کتاب‌های مناسب مدارس متوسطه)
برگزاری ۶۴۰ کارگاه شعر و قصه از سوی کارشناسان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
کارگاه آموزشی «ویوگرد ناشران جهان در طراسی سایت‌های وب» (ویژه ناشران)
مراسم آغاز تجهیز ۵ هزار دبیرستان در سطح کشور.

کتاب صنعت و کارگر (۱۶ آذر)

- پیشنهاد تأسیس صندوق فرهنگی کارگری از سوی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

- برگزاری نشست یازموان کتاب و صنعت با حضور معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدعلی شامعی، رئیس سازمان صنایع و معادن استان تهران، مهندس مختار قاتق و جمعی از مسئولان، ناشران و مدیران صنایع و کارخانه‌ها، شرکت‌های سایپا
- مسابقات تأثیر فناوری اطلاعاتی در فرایند نشر و خدمات کتابخانه‌ای
- کارگاه آموزشی نشر اینترنتی و ارزش‌های افزوده (ویژه ناشران)
- مراسم تجلیل از خادمین حوزه نشر استان قم.

کتاب امام و انقلاب اسلامی (۱۷ آذر)
- افتتاح نمایشگاه کتاب‌های منتشر شده درباره امام خمینی(ره)
- انقلاب اسلامی در دانشکده ابیات و علوم انسانی دانشگاه تهران

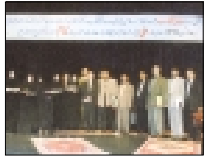
- برگزاری نشست تجلیل از تکمیر از مولفان و مترجمان کتاب در موضوع انقلاب اسلامی و امام خمینی(ره)
- با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و جمعی از اندیشمندان، نویسندگان و محققان حوزه انقلاب اسلامی و امام خمینی(ره)

- آغاز به کار نمایشگاهی از کتاب‌های خارجی در کتابخانه مجلس شورای اسلامی
- کارگاه آموزشی آشنایی با کتابخانه‌های دیجیتال کتاب و مجلات الکترونیکی (ویژه ناشران، کتابداران و کتابخوانان)

کتاب و دانشجو (۸ آذر)
براه‌ناری پیگاه اینترنتی بر گردیدگان یازده دوره کتاب سال دانشجویی
برگزاری مراسم دهمین دوره کتاب سال دانشجویی با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی جیت‌الاسلام والمسلمین مهدی کروبی و رئیس نهاده نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها...
برگزاری جشن کتاب در ۴۰ دانشگاه کشور از سوی جهاد دانشگاهی
کارگاه آموزشی مهارت‌ها و امکانات جست‌وجو در وب (ویژه کنبداران و کلیتولگان حرفه‌ای)

کتاب، کتابدار و اطلاع‌رسانی (۹ آذر)
شروع کتاب‌نمایشگاه ۹۲ کتابخانه‌ای‌ایست به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران
برگزاری دومین همایش مشترک انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران شاهنامه خراسان و کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی مشهد، موسوع کتابخانه‌ها و خدمات اطلاع‌رسانی در عصر دیجیتال
سخنرانی کیمبرت امیری، رئیس مرکز مطالعه‌های فرهنگی بین‌المللی سازمان ونگ و ارتباطات اسلامی در دانشگاه علوم سیاسی دانشگاه تهران درباره کتاب‌های حوزه انقلاب
تجلیل از استادان پیشگسوت رشته کتابداری، کنبداران کتابخانه‌ها و نشران دانشگاهی
برگزاری سومین نشست سالانه مسؤولان فرهنگی استان‌ها با عنوان توسعه اطلاع‌رسانی کتاب در استان‌ها
میزگرد پرسش و وضیعت کتاب‌های انقلاب اسلامی در ایران و جهان.

کتاب خادمان نشر و حامیان نسخ خطی (۱۰ آذر)
تجلیل از پیشگسوتان و خادمان نشر
بزرگداشت شیخ‌نعمت‌الله یزده‌احمد متوی
در کتابخانه مجلس شورای اسلامی

«مراسم تجلیل از کتاب‌های شوقی‌یستینم دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران
برگزاری مراسم روز کتاب و پدیدآورندگان»

کتاب و پدیدآورندگان (۱۱ آذر)
انتشار کتاب جشنواره مطبوعات کودک و نوجوانان

کتاب ایران در جهان (۱۲ آذر)
برگزاری سیمینار توسعه بین‌المللی نشر ایران با حضور معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

سخنرانی متخصصان کتاب کودک و نوجوان درباره جاذبه‌های کتاب کودک و معرفی قلمه‌های ایرانی به خارج‌از‌جانب برسی قرارداد‌های خرید کتابی‌ری‌ایت...
برگزاری کارگاهی با موضوع اصیافت‌هیراپل‌تگریدی و بی‌اضفون و متخصصان کارگشتان‌نویسندگان‌نشران و مترجمان علاقه‌مند به توسعه نشر بین‌المللی کتاب ایران
معرفی خبرنگاران و نویسندگان برگزیده حوزه کتاب

همچنین در شهرستان‌های سراسر کشور برنامه‌های متوعی در هفته کتاب برگزار شد از جمله برگزاری نمایشگاه کتاب کودک و نوجوان در استان زنجان، تجلیل از ۲۵ نفر از خادمان نشر و پدیدآورندگان کتاب در اسفهان، برگزاری ۱۰ نمایشگاه کتاب در «مسجدشان» از پراچین شرقی، برگزاری ۷۸ نمایشگاه کتاب در ۷۸ مدرسه استان کرمان و...

این نیک خواهی شتاب می‌خواهد

صندوق اعتباری حمایت از نویسندگان، هنرمندان و روزنامه‌نگاران

درج گزارش راه‌اندازی صندوق اعتباری حمایت از نویسندگان، روزنامه‌نگاران و هنرمندان در شماره ۱۹۰ کتاب هفته پنجره‌ای از اطلاعات را حاوی شکل گیری، اهداف و برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت صندوق برای خوانندگان خاصه اصحاب فرهنگ و هنر کشور و هدفه مسائل رفاهی و معیشتی این اصحاب ما را بر آن داشت تا دیگر بار به سراغ صندوق رفته و جویای میوه‌های آن شویم. آیا میوه‌های این صندوق هنوز کالند یا نه بالاخره نمی‌توان شاهد چیدن ثمره صندوق بود.

پوشش بیمه‌ای

رحیم سعادت‌نژاد عضو هیأت مدیره صندوق اعتباری در خصوص برنامه‌ها و فعالیت‌های عملیاتی صندوق در شرح شروع خدمات‌رسانی، تکمیل آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و همچنین مذاکره با بانک‌ها جهت بهره‌مندی از تسهیلات اشاره می‌کند و می‌گوید: «با بیمه ایران برای به کارگیری تسهیلات مالی به اعضا مذاکره‌ای صورت گرفت و در اوایل مهرماه توافقنامه‌ای به امضای رسیده که اعضای صندوق و کلیه اعضای مؤسسه توسعه فرهنگ و هنر که بالغ بر ۶۰۰۰ نفر بوده و بیمه تأمین اجتماعی هستند با دعوت از همه آنها تحت پوشش بیمه تکمیلی درمان، حوادث و عمر قرار گیرند. طرح بیمه آثار فرهنگی و بیمه مانده بدهی را نیز به کارشناسان سپرده‌بیم برای اجرایی شدن آن که نیازمند اخذ مجوز از بانک مرکزی و تعیین تعرفه است اقداماتی صورت گرفته است.»

وی همچنین درباره وضیعت اعضای صندوق که فاقد بیمه تأمین اجتماعی هستند می‌گوید: «امسال مؤسسه توسعه فرهنگ و هنر نسبت به بیمه درمانی آنها همچون گذشته اقدام می‌کند و از سال آینده این افراد تحت پوشش بیمه‌های درمانی، تکمیلی و حوادث این صندوق قرار می‌گیرند.»

این عضو هیأت مدیره نسبت به بیمه دیگر خدمات فرهنگی اشاره دارد و می‌گوید: «بر اساس توافقنامه‌ای با بیمه ایران آثار فرهنگی بعد از کارشناسی و قیمت‌گذاری بیمه می‌شوند.»

سرا‌انجام وام اهل قلم

سعادت‌نژاد در پاسخ به این سؤال که مسؤولیت پرداخت وام اهل قلم به صندوق واگذار شده است اما تاکنون اقدام عملی را شاهد نبوده‌ایم، می‌گوید: «با معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قراردادی منعقد کردیم و اکنون این قرارداد با بانک رفاه کارگران در حال امضا است. تسهیلات اضطراری به اهل قلم با کارمزد ۲ درصد کم‌ترین زمینه اضطراری آن فراهم است.»

وام اضطراری

این عضو هیأت مدیره خبر از انعقاد قراردادی با مؤسسه قرض‌الحسنه بسیجیان می‌دهد و می‌گوید: «برای پاسخگویی به نیازهای اضطراری اعضای صندوق معادل سرمایه ما به عنوان سپرده، مؤسسه قرض‌الحسنه بسیجیان نیز اعتبار پرداخت می‌کند. با معرفی افراد و با کارمزد ۲ درصد تسهیلات تا سقف ۲۰ میلیون ریال اعطا می‌شود و تشریفات پیچیده دیگر وام‌ها را ندارد و فقط با سفته و یک ضامن امکان بهره‌مندی از این وام فراهم است.»

نماینندگی در استان‌ها

سعادت‌نژاد رایج به توسعه فعالیت صندوق خارج از تهران و ایجاد نمایندگی در مراکز استان‌ها می‌افزاید: «با مدیران فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها مذاکره‌ای صورت گرفته است و بسیار مشتاق بودند که در استان‌ها نمایندگی‌های صندوق راه‌اندازی شود. برای اجرایی شدن این کار نظر مساعد معاونت طرح و برنامه‌ریزی و تحول اداری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جلب شد و اعلام کردیم هر استانی که آمادگی لازم را داشته باشد به راه‌اندازی یک سایت اقدام می‌کنیم و با آموزش لازم به نماینده معرفی شده از سوی آن استان خدمات ارائه می‌کنیم.»

ارزایی کار

وی همچنین در پاسخ به این سؤال که کارنامه صندوق در چه وضیعتی است و آیا می‌توان به برنامه‌های اعلام شده از سوی صندوق در زمان شخصی شکل اجرایی و عملی داد می‌گوید: «از آغاز به کار صندوق تنها سه‌ماه می‌گذرد و نمی‌توان کارها

تاکنون حدود ۴۰۰ نفر به عضویت صندوق درآمده‌اند

را خیلی ارزایی کرد. حداقل یک سال باید بگذرد تا بتوان کارنامه صندوق را ارزیابی کرد. هنوز صندوق به طور رسمی افتتاح نشده است و برای رسمیت یافتن تأسیس صندوق در نظر بود تا با دعوت از شخصیت‌ها، انجمن‌ها، دستگاه‌های دولتی و اصحاب فرهنگ و هنر گردهمایی در شهرپور ماه برگزار شود و اطلاع‌رسانی و تشریح ایجاد و چرایی صندوق وارد مرحله جدیدی شویم اما این گردهمایی است و احتمالاً با دعوت از رئیس جمهوری صندوق رسماً افتتاح شود»
سعادت‌نژاد به دیگر برنامه‌های جانبی صندوق همچون دیدار با هنرمندان پیشگسوت اشاره می‌کند و خبر از بررسی و رفع مشکلات آنها می‌دهد. ایشان همچنین وضیعت عضوگیری صندوق را خوب توصیف می‌کند و می‌گوید: «تاکنون حدود ۴۰۰ نفر به عضویت صندوق درآمده‌اند و انتظار می‌رود بعد از اعلام موجودیت رسمی صندوق افزایش چشمگیری بیاید.»

چرا تبلیغات ضعیف؟!

رحیم سعادت‌نژاد در پاسخ به این سؤال که تبلیغات برای شناسایی صندوق و عضوگیری ضعیف بوده و این ضعف از کجا ناشی می‌شود، می‌گوید: «قبول دارم تاکنون تبلیغات خاصی صورت نگرفته است و زیرا که شرایط انجام یک تبلیغات فراگیر و

همگانی برای ما فراهم نبوده است. در درجه اول باید موجودیت صندوق راه صورت رسمی اعلام کنیم و بعد از سوی مسؤولان مربوطه حمایت جدی شویم که در این راستا مسؤولان وزارت فرهنگ و ارشاد است راه صندوق اختصاص داده‌اند. ویژه معاونت طرح و برنامه‌ریزی و تحول اداری وزارتخانه که از انجام هرگونه همکارایی فریغ ننموده‌اند»
وی در بخش دیگری از سخنان خود به مذاکره با خانه کتاب اشاره دارد و می‌گوید: «با خانه کتاب صورت پذیرفته که با استفاده از امکانات آنها سایت اطلاع‌رسانی صندوق راه‌اندازی شود. البته باید بنیبه مالی صندوق در وضیعت مناسب باشد که بتوان در مقابل اعضا جویاگر بود. نهاد کاری باید متناسب با توان و ظرفیت صندوق باشد.»

اعتبارات فعلی صندوق

این عضو هیأت مدیره دیگر منابع و اعتبارات صندوق را علاوه بر درخف‌های مشخص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخبارات تخصصی هات وزیران بر تشریح و گفته: «در شهرپور ما مسائل سوسی‌هیأت دولت مبلغ ۱۰ میلیارد ریال اعتبار به صندوق اختصاص یافت که این مبلغ به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیریت برنامه‌ریزی ایلاخ شده است. همچنین مبلغ ۲۰ میلیارد ریال اعتبار فعلاً موافقت شده است و منتظر تصویب آن از طرف هیأت دولت هستیم. در صورت تصویب و ایلاخ آن می‌توانیم با این منابع با پاسخگویی مؤثر تقاضای اضطراری صندوق باشیم و پوشش‌های بیمه‌ای اعلام شده را عملی کنیم.»

سرمایه‌گذاری و

رود به بورس

یکی از اهداف و ورود به بازار سرمایه‌گذاری جهت بهبود اقتصادی و معیشتی اعضا اعلام شده است. سعادت‌نژاد در خصوص اقدامات این صندوق سعادت‌نژاد می‌گوید: «از ریف بودجه‌های اختصاص شده به صندوق مالیاتی در بازار سهام بورس مشارکت داشته‌ایم تا سود حاصله در راستای اهداف فرهنگی و هنری هزینه شود و برنامه‌های میان مدت صندوق راه‌اندازی شرکت تعاونی مسکن هنرمندان است که مذاکره‌ای با بعضی از اعضای حیزم شورای شهر تهران صورت گرفته و آن‌ها شالله با بیمه زمین زمینه اجرایی شدن آن فراهم خواهد شد.»

سعادت‌نژاد در پایان به مشارکت اعضا در سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی صندوق نیز تأکید می‌کند و می‌گوید: «حق عضویت صندوق مبلغ ۵۰۰۰۰ ریال است که اگر اعضا مازاد این مبلغ را در صندوق سپرده‌گذاری کنند در سود حاصله سهم می‌شوند و از مزایای آن بهره‌مند می‌گردند.»

در چند سال اخیر و در راستای برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت حمایت از نویسندگان، هنرمندان و روزنامه‌نگاران اقداماتی انجام داده است. بی‌شک به عنوان نمونه نویسندگان کتاب از جمله کارهای مدتی به خبرنگاران و هنرمندان نیز تصمیم یافت و برای اولین بار کارهای جدی در خصوص بیمه نویسندگان و هنرمندان انجام شد و تاکنون جمعی از این اقشار مشمول استفاده از تسهیلات بیمه شده‌اند.

بیمه پدیدآورندگان کتاب

رواقفنامه بیمه نویسندگان و پدیدآورندگان کتاب در جهت اجرایی بند ۱۲، راهکارهای اجرایی فصل فرهنگ و هنر برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با توجه به آیین‌نامه تسهیلات بیمه تأمین اجتماعی و درمان پدیدآورندگان کتاب در آذرماه سال ۱۳۸۱ بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تأمین اجتماعی و مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر منعقد و از همین سال اجرا شد. بیمه نویسندگان از سوی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آغاز و زیرمجموعه شورای ارائه تسهیلات تأمین اجتماعی در خانه کتاب که به عنوان مرکز بانک اطلاعات و مرکز اطلاع‌رسانی کتاب کشور یا نویسندگان، مرجع نام نویسندگان کتاب و روابط مستقیم با نویسندگان شد. این تسهیلات فوری را در اختیار پدیدآورندگان کتاب قرار می‌دهد که پس از تکمیل آنها پدیدآورندگان کتاب شرایط آیین‌نامه تسهیلات بیمه تأمین اجتماعی و درمان نویسندگان باشند یا در نظر گرفتن بیمه فرهنگ و هنر معرفی می‌شوند. براساس آیین‌نامه تسهیلات بیمه و درمان نویسندگان، پدیدآورنده کتاب به شخصی اطلاق می‌شود که حداقل دو عنوان کتاب در حوزه بزرگسال و سه کتاب در حوزه کودک و نوجوان تألیف کرده، نگارش، تهیه و تنظیم، بازتوسعه، تصحیح، پژوهش و نقد و بررسی کرده و براساس شرایط انتشار کتاب آنها را منتشر و در بانک اطلاعاتی خانه کتاب ثبت کرده باشد. خانه کتاب پس از بررسی شرایط پدیدآورندگان و مطابقت با بانک اطلاعاتی کتاب، آنها را به مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر معرفی می‌کند تا اقدامات بعدی برای معرفی بیمه سازمان تأمین اجتماعی انجام شود.

بیمه هنرمندان و خبرنگاران

حدود یکسال بعد از اجرای بیمه نویسندگان، برای

طرح بیمه پدیدآورندگان کتاب، هنرمندان و خبرنگاران

استقبال از یک حمایت منطقی

استفاده هنرمندان و روزنامه‌نگاران الحاقی‌ای بر تقویمه‌ای میان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تأمین اجتماعی تنظیم و به تأیید طرفین رسید و به اجرا درآمد. براساس این الحاقیه بیمه پدیدآورندگان کتاب به خبرنگاران و نویسندگان مطبوعات و هنرمندان سینما، تئاتر، موسیقی و هنرهای تجسمی شامل نقاشی، طراحی گرافیک، خوشنویسی، نگارگری، مجسمه‌سازی و تذهیب، تصمیم پیدا کرد تا هنرمندان هم مشمول استفاده از تسهیلات بیمه تأمین اجتماعی شوند.

مقررات بیمه

بیمه نویسندگان و پدیدآورندگان کتاب، هنرمندان و خبرنگاران براساس مقررات مربوط به بیمه صاحبان حرف و مشاغل از آذرماه سال ۱۳۶۵ می‌شود و همه ضوابط و شرایط این نوع بیمه در مورد این گروه رعایت می‌شود. تا توجه به شرایط معمولاً بیمه حرف و مشاغل آزاد، نویسندگان و هنرمندان مرد یا حداقل ۵۰ زن یا ۴۵ سال سن می‌توانند تحت پوشش این بیمه قرار بگیرند و برای افرادی که پیش از ارائه تقاضا، حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، شرایط سنی برای آنان در نظر گرفته نمی‌شود. براساس قانون تأمین اجتماعی مصوب سال ۱۳۵۲ و تغییرات بعدی آن، پرداخت ۸ درصد حق بیمه و پرداخت سرانه درمان برای هر فرد و افراد تحت تکفل وی، منبای تحت پوشش قرار گرفتن پدیدآورندگان و هنرمندان

کتاب

حدیث کینه پاپیاز

شرکت انتشارات لحظه به تازگی مجموعه شعری را به نام «حدیث کینه پاپیاز سروده پاپیاز» منتشر کرده است. این شعرخوان به قرن نهم و دوازدهم و پنج‌هزاره می‌رسد که در این مجموعه به ترکیب قلم‌نویس در آینده‌ای نزدیک، به افرینش‌های عالی می‌رسد خواهد بود. شاعر معقد است و زبان بی‌سهمی‌هایش نشود هرگز کسی نخواهد فهمید که روزی روز وجود دارد، آن جهان که سینه‌ها و روشنی‌های پس‌لازمی بی‌زاری‌هایش نخواهد شد. انتشارات لحظه حدیث کینه پاپیاز را در بهار ۱۳۸۳ با شمارگان ۱۳۰۰ نسخه به چاپ رسانده است. امیدواریم مجموعه‌های بیشتر و بهتری از این شاعر نوبیا بیاییم.

۵۰ درصد برسد، براساس توافق دو طرف، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سیرده را تکمیل می‌کند.

استقبال نویسندگان و هنرمندان

طبق تقویمه‌ای بیمه پدیدآورندگان کتاب، مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کارهای مربوط به شناسایی و معرفی نویسندگان و هنرمندان را پیگیری می‌کند و انجام می‌دهد. مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر، شرایط نویسندگان، هنرمندان و خبرنگارانی را که از سوی معاونت‌های مربوطه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به این مؤسسه معرفی می‌شوند، بررسی و با توجه به عمل سنجش و کارآزمایی آنها، تسهیلات تأمین اجتماعی هر نفر را تعیین می‌کند و فهرست آنها را به سازمان تأمین اجتماعی می‌فرستد تا از طریق سازمان به شعبه‌های تعیین شده ارسال شود. اکبر معرفتی، مدیر اداری - مالی مؤسسه می‌گوید، ضرورتی ندارد ستاد مرکزی سازمان تأمین اجتماعی این کار را انجام دهد. قرار بود این قسمت کار هم به مؤسسه واگذار شود که اگر ظرف چند روز آینده دستورالعمل آن نوشته شود، کارها سریعتر انجام خواهد شد.

دو خطی که کارشناسان تأمین اجتماعی می‌گویند بیشتر نویسندگان که به شهروندی می‌شوند، جمع‌آوری‌کننده معرفی معوقات که بیشتر نویسندگان و هنرمندان جامعه می‌کند و فقط بین ۱۵۰۰ درصد آنها به شعبه‌های معرفی می‌کند و گوید، اوایل اجرای این طرح، به خاطر عدم اطلاع‌رسانی مناسب، مشکلاتی وجود داشت، از یک سو نویسندگان و هنرمندان از این طرح اطلاع درنشانند و از سوی دیگر کارکنان شعبه‌های تأمین اجتماعی هم از این طرح بی‌خبر بودند و مراجعان را رد می‌کردند. بنابراین به خاطر مشکلاتی که وجود داشت کار به کندی پیش می‌رفت. سیستم سنی و کهنه سازمان تأمین اجتماعی هم برسر این راه مشکلاتی را ایجاد می‌کرد، نامه‌ها موزن یا اطلاع‌رسانی به نویسندگان و هنرمندان و کارمندان شعبه‌های تأمین اجتماعی به کارگویی سیستم کمپیوتری جدید برای این طرح، مشکلات تا حدودی رفع شد و الان استقبال از این طرح از سوی هنرمندان و نویسندگان بسیار خوب است و ما مگر تا بوجه ۱۰۰۰۰ سهم، طبق محاسباتی که صورت گرفته بود، براساس آمار و اطلاعاتی که در دسترس ما بود، یک میلیارد و صد میلیون تومان را درخواست کردیم.

پیش از اجرای این طرح، اقدامات برقراری در خصوص بیمه هنرمندان صورت گرفته بود. خانه سینما از برای افرادی بود که برای بیمه هنرمندان عرضه سینما اقدام کرد و به عنوان کارفرما حق بیمه هنرمندان را جمع‌آوری می‌کرد که این کار زمان‌بر و دشواری بود. اما در طرح بیمه پدیدآورندگان کتاب و هنرمندان اخبار تصمیم‌گیری به خود افراد واگذار شده است، تا هشت درصد سهم خود را پرداخت کنند و ۱۰ درصد باقی هم از حساب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی استفاده شود.

در طول دوسالی که از اجرای طرح بیمه پدیدآورندگان کتاب و یک سال که اجرای این طرح در خصوص بیمه هنرمندان و خبرنگاران می‌گذرد، طبق آمار که مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر ارائه می‌کند تا معرفی شده، حدود ۱۳۷۸ نفر به شعبه‌های تأمین اجتماعی معرفی شده‌اند. براساس آمار ۱۳۸۰ نیز از نویسندگان ۱۰۹۰ نفر از هنرمندان تئاتر، ۳۶۶ نفر نقاش و گرافیک، ۵۰۱ نفر از پدیدآورندگان کتاب، ۵۱۲ نفر از خبرنگاران و نویسندگان مطبوعات و ۳۸۹ هنرمند عرضه تجسمی برای استفاده از تسهیلات بیمه پدیدآورندگان و هنرمندان از طرف مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر به شعبه‌های تأمین اجتماعی معرفی شده‌اند. البته درباره تعداد نویسندگان و هنرمندان که تا این طرح در عمل مشمول بیمه شده‌اند، روشی که این کارگزاران تهیه می‌دهند، به مؤسسه و سازمان تأمین اجتماعی اعلامی وجود نداشت.

قرار گرفته است. طبق تقویمه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تأمین اجتماعی و براساس آیین‌نامه تسهیلات بیمه نویسندگان، پرداخت ۸ درصد حداقل دستمزد از ۱۸ درصد حق بیمه و ۵۰ درصد سرانه درمان به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ۸ درصد حداقل دستمزد و ۵۰ درصد مابقی سرانه درمان را باید از آورنده و هنرمند پرداخت می‌کند. تعیین میزان دستمزد پدیدآورندگان، هنرمندان و خبرنگاران در این آیین‌نامه براساس حداقل دستمزد اعلام شده از سوی شورای عالی کار است که میزان حداقل دستمزد در سال جاری (۱۳۸۳) یک میلیون و ۶۰۰ هزار ریال است.

سرانه درمان متعلق هم در آسامال برای هنر ۲۸ هزار ریال است که ۵۰ درصد آن را نویسنده یا هنرمند بیمه شده پرداخت می‌کند. در ادامه کل امر فوقی بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی در حال حاضر بخشی امور مربوط به بیمه نویسندگان و هنرمندان را انجام می‌دهد. به خاطر شرایط و نحوه پرداخت بیمه پدیدآورندگان و هنرمندان، سازمان تأمین اجتماعی سیستم کامپیوتری جدیدی را مورد استفاده قرار داده است.

مجموعه‌ای جداگانه‌ای کارشناسان ارشد بیمه اجباری که در بخش بیمه پدیدآورندگان و هنرمندان فعالیت می‌کنند، از مشکلات این کار در آغاز راه می‌گوید. تأمین اجتماعی انجام امور بیمه پدیدآورندگان مستکن

در مجموع ۳۳۷۸ نفر

به شعبه‌های

تأمین اجتماعی

معرفی شده‌اند

نمودار این محور تدبیر سیستم سنجش بیمه‌ای این کارگزاران به کار بگیریم که در ابتدا بسیاری از همکاران تأمین اجتماعی با آن آشنایی نداشتند. خدابخشی و کارشناسان تأمین اجتماعی می‌گویند، بیشتر نویسندگان، هنرمندان و خبرنگارانی که به شعبه‌های تأمین اجتماعی معرفی می‌شوند، برای انجام امور بیمه خود مراجعه نمی‌کنند. خدابخشی درباره نحوه پرداخت سهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای بیمه نویسندگان می‌گوید، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مبلغی را به عنوان پیش‌پرداخت به سازمان تأمین اجتماعی تحویل می‌دهد و وقتی که میزان این سیرده

طرح نو و دو کتاب تازه

یکی از موضوعات محوری در مباحث جامعه‌شناسی دین سکولار شده، بوده است که بسیاری از رای‌یادگران قابل اجتناب مغربانه و عقلانی شدن امور می‌دانند. در این راستا انتشارات طرح نو نیز دو کتاب راهی بازار نشر کرده است. «دعای جامعه‌شناسانه درباره سکولار شدن» یکی از آنهاست که به قلم‌های جلیلی منتشر شده است. این کتاب که با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و قیمت ۲۲۰۰ تومان عرضه شده است، دارای چنین سر فصل‌هایی است: ایده دنیوی شدن، پیشینه تاریخی، نظریه‌های دنیوی شدن، نقد ایده دنیوی شدن، دنیوی شدن یا منکر شدن و ...

دومین کتاب طرح نو در این باره اجتنال‌های دین و مدرنیته نام دارد که شامل مباحث جامعه‌شناختی درباره دینداری و سکولار شدن است که به وسیله سیدحسین سراج‌زاده تألیف و نشر شده است. «اجتنال‌های دین و مدرنیته» مقاله‌هایی است که هر یک به نوعی نظریه موضوع دینداری و سکولار شدن هستند. بخش نخست کتاب معطوف به مباحثی درباره جنبه‌های نظری و تعاریف این مفاهیم است. بخش دوم، مستعمل بر مقاله‌هایی است که براساس شواهد و فرایندهای اجتماعی خاص، به صورت مستقیم یا غیر مستقیم، نظریه سکولار شدن را می‌آزماید یا این نظریه را برای توضیح فرایندها و پدیده‌های خاصی به کار می‌برد.

این کتاب در ۲۰۰ نسخه و با قیمت ۱۹۰۰ تومان چاپ شده است.

کتاب و پدیدآورندگان

یک پرسش – ۸۳ پاسخ

سایر محمدی

نقد مدون به اعتقاد بسیاری در دهه بیست و دانشگاه تهران با درس‌های دکتر فاطمه سیاح آغاز شد، اما امروز پس از این همه سال نقد چه جایگاهی دارد؟ در پاسخ به این پرسش عدای بران باورند، نقد ادبی جدا از نقد و انتقاد به مفهوم عام قابل تصور نیست، چون جامعه ایران سابقه یک اسبنداد طولانی در طول تاریخ را دارد، فرهنگ نقدپذیری در جامعه ما نهادینه نشده است و ناگزیر ما امروز نقد ادبی نداریم.

آیا دانشگاه‌های ادبیات وظیفه تربیت منتقد را دارند؟ انبوه آثار تئوریک نقد که در دهه اخیر ترجمه و منتشر شده، آیا به دانش نقد در نزد ما منجر شده است؟ آنچه به عنوان نقد در مجلات ادبی و در مطبوعات چاپ می‌شود آیا معیارهای یک نقد علمی را دارد؟ آیا اهل قلم لطیف و تعمیل نقد آثارشان را دارند؟ وضعیت نقد کتاب در ایران چگونه است و چگونه باید باشد؟ یا ۸۳ تن از فرهنگ‌سازان، این مباحث را در میان گذاشته‌ام که در طی هفته کتاب می‌خوانید.

وضعیت نقد ادبی در ایران

دانشکده‌های ادبیات در ایران هرگز نتوانستند منتقد و ادیب تربیت کنند. همانطور که نویسنده و شاعر تربیت نکرده‌اند، می‌دانید که همیشه دانشکده‌های ادبیات، از ادبیات معاصر و ادبیات روز عقب‌تر است. تا به حال من ندیده‌ام که دانشکده‌ها درباره نقد ادبی با درباره ادبیات جدید حرف تازه‌ای بزنند. ما امروز خارج از محیط دانشگاه‌ها منتقدانی حرفه‌ای داریم که دارند خود را با استفاده از شیوه‌های این افراد هوشمند، بی‌بهره است که اگر می‌خواهیم به وضعیت ایده‌آل در حوزه نقدنویسی برسیم راه زیادی هم در پیش داریم، به خاطر اینکه ذهنیت اغلب افراد هنوز تغییر نکرده است. حتی ذهنیت اغلب منتقدان ما هم عوض نشده است، به هر حال جای امیدواری هست که بتوانیم رفته رفته به یک نقد ادبی سالم برسیم. نقدی عالی از هر گونه شائبه دوستی و دشمنی، شائبه هم ممکن است دینی باشد، ممکن است سیاسی یا اخلاقی باشد، ما هنوز با نقد علمی، آنگونه که در جهان مرسوم است، فاصله داریم.

حسن اوتوشه -پژوهشگر:

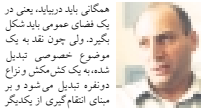
نقد صاحب کتاب ، بجای کتاب

هزار هم در جامعه ما به جای نقد کتاب، نویسنده کتاب جایی نقد کتاب، نویسنده کتاب نقد می‌شود، اما به نظر می‌رسد طی این چند سال اخیر، تغییراتی در حوزه نقدنویسی پیدا شده و نحوه کتاب شکل جدی‌تری به خود گرفته است. اما به نظر من مهمترین مورد

نقد هنوز و همچنان نقد صاحب کتاب است، اینکه چگونه نقد مؤلفا جایی نقد کتاب را گرفته باید گفت برای اینکه مؤاد بسیاری برای تصفیه حساب‌های منتقد و مؤلف است، پیش از هر چیز، نقد کتاب از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شروع می‌شود، یعنی وقتی کسی کتاب نقد کتاب اختصاصی خاصی منتشر بشود، کلاً بی‌دست که نقد مؤلف، هنوز هم حرف اول را می‌زند. در مورد فرهنگ نقداپذیری در جامعه هم می‌توان گفت هنوز ما نایب نقد آثار خودمان را نداریم، افرادی را در اینجا می‌شناسم که اگر کتابش مورد نقد بورسی قرار بگیرد، او را دال شکلی بر آن وارد کنند، کار نویسنده به پیمانستان کشیده می‌شود، یعنی تاب و تحمل آن را ندارند که کسی از آثار خودشان را نداریم، افرادی را در اینجا می‌شناسم که کسی گفته بود نقد ادبی را در ایران فلاں شخص شروع کرده و کارش هم خوب بوده است اما پس از آن افراد دیگری آمدند و نقد را به پیش بردند و حرف‌های تازه‌ری زدند، با چنین اظهارنظری، آن جلسه به مجال کشیده شد که طرف به این پنهان که شما دارید قداست فلاں منتقد را زیر سوال می‌برید، همه چیز را به هم ریخت، یعنی اگر نظر دادیم کسی آمده و نقد را علمی تر کرده و نقدنویسی را بهتر شناسانده و حرف‌های بهتری زده است، منظورمان این است که قداست اولی را زیر سوال بریم؟ درحالی که نباید اینگونه فکر کرد، من چنین برخوردی را شاهد بودم.

در بحث کیفیت و کیفیت نقد در فضای امروز جامعه، به نظر من کیفیت نقد خیلی بهتر شده است، یعنی تری این سال‌ها حرف‌ها و نظریات تئوری را می‌خوانیم به خاطر اینکه مباحث تئوری در نقد ادبی پیدا شده است، حالا من با نقدهای دیگر که در حوزه‌های دیگر نوشته می‌شود کار ندارم، مباحث تازه‌ای که در نقد ادبی پیدا شده، در فضای فرهنگ جامعه ما نمودش را می‌بینم و نقدنویسی هم در ایران خیلی بهتر و پیشرفته‌تر از قبل از انقلاب و حتی بیست سال پیش است و قدم به قدم دارد جایز را در جامعه ما مالز می‌کند، با همه این اوصاف مباحث هم عدای فکر می‌کند که نقد اثر باید نقد صاحب اثر یکی است.

به لحاظ کیفیت هم، نقدهایی که در مطبوعات کشور چاپ می‌شود، خوب و راضی‌کننده است، من مجلات روزنامه‌های که در ورق می‌زنم، با نقدهای زیادی روبه‌رو می‌شوم که برخی از آنها بسیار جلدی و عمیقند. در یک دهه اخیر کتاب‌های فراوانی در زمینه تئوری‌های نقد ادبی و مکتب‌های نقد ادبی و رویکردهای مختلف نقد ترجمه و منتشر شده‌اند که به اعتقاد من همین کتاب‌ها، یادگار زاویه حتمه گرفته‌اند، منتظرانی در این عرصه پیدا شدند که با استفاده از همین مباحث، تئوریک یا ذهنیتی خلاص، حرف‌های تازه‌ای می‌زنند.

همگانی باید درپدیده، یعنی در یک فضای عمومی باید شکل بگیرد، ولی چون نقد به یک موضوع خصوصی تبدیل شده، به یک کش مکش و نزاع دورنگر تبدیل می‌شود و بر مبنای اقتضای نظری از یکدیگر عمل می‌کند، بنابراین فضای

مناسب نقد هم به‌وجود نمی‌آید، فضای نقد تنها در یک جامعه آزاد و در یک فضای روشنفکری سالم شکل می‌گیرد. در یک جامعه مدرن است که نقد متولد می‌شود. جامعه‌ای که در آن بحث‌های روشنفکری به صورت سبالی و پویا وجود داشته باشد. در مورد تربیت منتقدان و نقش دانشگاه‌ها هم باید گفت که دانشگاه‌ها در درجه اول وظیفه تربیت دانشجویان پاسواد را دارند، دانشجویانی که بیشتر به روش‌شناسی اهمیت بدهند تا به مدرک. اگر چنین وظیفه‌ای را دانشگاه‌ها به‌درستی به‌عهده بگیرند، مسلماً از درون آن منتقدان خوبی هم وارد جامعه می‌شوند. منتقدان ادبی، منتقدان تری، سیاسی و… مسأله اصلی این است که باید آن دانش آن روش‌شناسی درست را به دانشجویان آموزش داد تا دانشجویان هدف از آموزش در دانشگاه چیست؟

کتاب‌های تئوریک که در زمینه نقد در ایران طی سال‌های اخیر ترجمه و منتشر شده در کیفیت نقد‌ها و افزایش دانش منتقدان هم مؤثر نبوده است، برای اینکه همه این مباحث در سطح و به‌صورت یک مدرک ارائه است و هنوز مدرنیت نقد نتوانسته جایز را در ایران باز کند، یا اینکه رخصت زیادی از سوی مترجمان برای چاپ این کتاب‌ها صورت گرفته، مسأله‌ی توانسته تسل جدیدی از منتقدان در ایران تربیت کند که بتواند نقد جبهه ادبی افراض شخصی یا کنار بگذارد و از نقدهای یک بعدی فاصله بگیرد و به روش‌شناسی نقد بپردازد، من طبیعتاً فکر می‌کنم وضعیت مطلوب نقد زمانی است که بتوانیم در گستره همگانی و در فضای عمومی بحث‌های علمی و روشنفکری مستمر داشته باشیم، در چنین فضای می‌توانیم انتظار ظهور نقدهای پویا و سبالی را داشته باشیم.

جمال میرصادقی، نویسنده:

صرفاً کلی گویی است

نقد کتاب با وضعیتی که دارد، مربوط به امروز هم نیست، مربوط به دیروز هم هست، ممکن است برای فردا هم باشد. نقد کتاب در ایران خیلی خراب و نابسامان است، یعنی اینکه از ابتدا چون پایه و بنیان درست نداشته، نقد شکل دیگری پیدا کرده در اینجا اگر نویسنده عضو یکی از این محافل باشد، محافل و دستجاتی که مورد توجه اهالی مطبوعات هستند، آثارش در بیشتر مطبوعات می‌آید، این وضعیت از دوران شاه هم وجود داشته، من پنجاه سال است که می‌نویسم و می‌دانم چه می‌توانم، را با تعریف به ارج می‌برند و نقادی هم که نویسنده، اصلاً نقد نیست، سبایش تمام‌عی است تله‌جد. نقد در ایران دو صورت دارد یا تاسرا و تسویه حساب است، یا سبایش از زبان قرض‌دهان، در گذشته هم اینکه نه بود، محله فرودس پایگاه یک عده بود که به محض انتشار یک اثر، اگر نویسنده، امن از ایران حلقه آنها

به مناسبت برگزاری نخستین جشنواره نقد کتاب در ایران

نقد مدون به اعتقاد بسیاری در دهه بیست و دانشگاه تهران با درس‌های دکتر فاطمه سیاح آغاز شد، اما امروز پس از این همه سال نقد چه جایگاهی دارد؟ در پاسخ به این پرسش عدای بران باورند، نقد ادبی جدا از نقد و انتقاد به مفهوم عام قابل تصور نیست، چون جامعه ایران سابقه یک اسبنداد طولانی در طول تاریخ را دارد، فرهنگ نقدپذیری در جامعه ما نهادینه نشده است و ناگزیر ما امروز نقد ادبی نداریم.

آیا دانشگاه‌های ادبیات وظیفه تربیت منتقد را دارند؟ انبوه آثار تئوریک نقد که در دهه اخیر ترجمه و منتشر شده، آیا به دانش نقد در نزد ما منجر شده است؟ آنچه به عنوان نقد در مجلات ادبی و در مطبوعات چاپ می‌شود آیا معیارهای یک نقد علمی را دارند؟ آیا اهل قلم لطیف و تعمیل نقد کتاب در ایران چگونه است و چگونه باید باشد؟ یا ۸۳ تن از فرهنگ‌سازان، این مباحث را در میان گذاشته‌ام که در طی هفته کتاب می‌خوانید.

نوید- شروع می‌کردند به تحریک نویسنده و لرش، یک عده هم در محله آرش گرد آمده بودند، یک عده در محله هنر و ادبینه بودند، بنده با این مجلات که حاضر بودم کار کم و با محله سخن دکتر خانلری همکاری می‌کردم، مورد غضب آن نشریات بودم و مرتب به من بد و بیراه می‌گفتند. شاید بخشی از شهرت من اثر همین ناسزاها بود. روزی نقاش جمله جالبی دارد می‌گوید: اگر انتقاد ناسخ به شما شد، ناراحت نشوید. چرا که عده‌ای که شما نمی‌شناسند بیشتر طرفدار شما می‌شوند، آنهایی که نمی‌شناسند، خشکوار می‌شوند و آثار شما را خوانند و بی به حقیقت شما می‌برند.

این جریان از آن دوران نامروز به اشکال گوناگون ادامه دارد، من روی هیچ منتقدی نمی‌توانم انگشت بگذارم که با بهبود از نویسنده‌ای تعریف کنند، یا بهبودی به کسی ناسزا بگوید. پس که نقدنویسی به برآمده رفته و افراض شخصی حرف اول را در نقدنویسی مای می‌زند.

نویسنده‌گان ما هم به نقد می‌اضداد نشده‌اند، حتی ظرفیت پذیرش نقد سالم را هم ندارند، یا به دلیل تعریف‌های مجذوم نویسنده مشنبه شده و غرور برش داشته و دیگر خودش را نقد نمی‌کند و نفس می‌داند و اگر کسی به خودش آزارش اشاره کند، بازخواست می‌شود، همه را دشمن فرض می‌کند، تعریف‌ها هم آغاز می‌پایه و قلابی است که نویسنده را از راه به در می‌کند.

اغلب ترجمه‌هایی که از کتاب‌ها نقد شده، افرادی که دست به ترجمه این آثار زدند، شناخت کاملی نسبت به موضوع و سبک نگارش آن‌ها نداشته‌اند، به‌نچراغ بسیاری از این مباحث قابل فهم نیست، مثلاً امروز بیست‌مترجمین در ایران شایع است، هر کسی فکر می‌کند اگر تمام ضوابط داستان‌نویسی را کنار بگذارد و چیز عجیب و غریبی بنویسد، اثری مستشرق خلق کرده است. شاید آثار تئوریک که منتشر شده خلق مقداری شناخت به افراد داده باشند و در امر نوشتن کمک کرده باشد، ولی در نقدنویسی تأثیر جدیانی نداشته است.

دانشکده‌های ادبیات هم در زمینه ادبیات معاصر و نقد مدرن بیرون از کرده‌ایسته‌اند، باید روی این موضوع یک خط فرم کشید، من خودم دانشجوی دانشکده ادبیات بودم و کوچک‌ترین بهره‌ای از آن نبرده‌ام، آنچه در دانشکده‌ها می‌آموزند، ادبیات نیست، نقد نیست، روش‌های ادبیات است، در این مکتب‌اتقلاوت شده است، از ۷۰ سال پیش که در دانشکده‌های تئورسی می‌شود، مباحث کهنه و صعب‌افزاده است. آنچه که امروز به صورت برکنده، در نقدنویسی می‌بینیم و مطبوعات چاپ می‌کنند، نویسندگان آنها تربیت شده دانشکده‌های ادبیات نیستند، این افراد از راه ترجمه کتاب‌ها و با استفاده از غریزه و خلاقیت به دانش نقد دست یافتند.

نقدنویسی باید اصول نقدنویسی را بداند، باید همه مکتاب نقد را بیاشناسد، باید شناخت کافی بیاومون اثری که مورد نقد و بررسی قرار می‌دهد، داشته باشد، معیارهای نقد امروز دقیق نیستند، منتقدان صرفاً به کلی‌گویی اکتفا می‌کنند.

محبوب آژند، مترجم:

تقد بچار نووعی مصلحت‌گرایی

شده است

روزنامه‌ها و مجلات را گاهی که تروق می‌کنند و نقدهای چاپ‌شده را می‌خوانیم به نظر می‌رسد فعلاً نقد دچار نوعی مصلحت‌گرایی‌ها شده، یعنی نقد کتاب به آن صورت، ندی و عمیق و بصورت نمی‌گردد، اگر هم در بعضی جاها نقدی می‌بینیم شاید بصورت محفلی است. شکل مشخص این خط و عطرط را افراد ارطالعه خیلی زود می‌فهمند، نقد ما

هم مثل ادبیات ما، مثل صنعت ما، مثل دیگر کارهای ماست، واقعیت این است که در بعضی از شاخه‌های دارم، روزیبه در علوم انسانی که خودم با آن سر و کار دارم، کتاب‌های خیلی عمیق و علمی که مخاطب مطلع را از رضا کند، کمتر نوشته می‌شود. کثیر ترجمه می‌شود نمی‌گیریم آن‌سایت، عناوین چنین کتاب‌هایی بسیار کم است. طبعاً کسی هم که می‌خواهد چنین اثری را در نقد بکند، باید علم آن حوزه را داشته باشد و به دانش نقد هم آشنایی داشته باشد. مثلاً همه چیز یک نوع می‌نقداتی نشده‌اند. آنهایی که به علم و توان نوشتن نقد را دارند، فرصتی برای نوشتن پیدا نمی‌کنند. من مطالعاتی که در این زمینه‌ها دارم، به چنین نتایجی رسیده‌ام. بارها از افراد متخصص و کسانی که دانش نقدنوسی دارند، شنیده‌ام. سوری که بزد نمی‌کند، چرا دستمال بیندیم، چرا باید با نوشتن یک نقد خودمان را غراب کنیم؟ یک نویسنده را معذب کنیم، می‌داند که نقد به‌طور عام و نقد ادبی به‌طور خاص در کشور ما از دوران مشروطه و حتی پیش از مشروطه بنیابش کج گذاشته شده است. نقد سیب دوستی و دشمنی می‌شد و هنوز هم این وضعیت ادامه دارد. هنوز هم نقد جدیدی نوشته نمی‌شود. اگر هم نقد کتابی نوشته می‌شود آن هم به‌صورت محفلی، با می‌خواند کتاب یا نویسنده‌ای را بگویند و از میدان بیرون بکنند، یا می‌خوانند طرف را به عرش اعلیٰ بریزند. البته طی یکی - دو دهه اخیر کتاب‌های تئوریک نقد خیلی منتشر شده است.

کتاب‌های خیلی از کتاب‌ها را نام برد که در این زمینه‌ها منتشر شده، ولی هنوز هم دانش نقد گسترش پیدا کرده و همگن نقد ناهماهنگ شده است. من دوست داشتم درام که برتیب تأکید، مفروضش می‌کند که مقدمه کتاب از پهنر و بیشتر نویس، چون اغلب، مقدمه کتاب‌ها را می‌خواند و دیگر واژدن متن اصلی کتاب نمی‌شنود. این یک بافت است. ما افراد کتابخوان در جامعه خیلی کم داریم. کتاب‌های تئوریک نقد باید خوانده شوند. آن هم به‌صورت جدی. یعنی علم این نقد در خواننده سرور شود تا قدرت لطابق آموخته‌هایش را با ادبیتی که می‌یابد، دلی که صاحب قلم بشود. رمان و داستان عامه‌پسند خوانده خودش را دارد، اما بحث بر سر آثار جدی و کتاب‌های ارزشمند در دیگر حوزه‌هاست که مخاطبانش به شدت افت کرده است. برای کتاب‌های که در زمینه‌های ادبی، فلسفی و تاریخ منتشر می‌شوند، ندیدم نقد جدیدی برایش نویسند.

شرایط هم که باید محل نشر آزار و نقد باشد، صرفاً این کتاب‌ها را معرفی می‌کنند، یا یک ارزیابی مختصر می‌کنند. به نقد شرایط و ویژگی‌های خاص خودش را دارد. نقد دیگرگونه نیست که یک کتاب را بگویند

یا به عرش اعلیٰ بریزند. امروز نقد تبدیل به یک علم شده و شاخه‌های فراوانی پیدا کرده است و دارای اصول و معیارهای شده است. امروز دیگر باید علم و دانش نقد در دانشگاهها جایی گرفته شود، تا در آینده صاحب‌مستفاد حرفه‌ای باینصی. در نقدنوسی در رویکرد وجود دارد. باید این دو رویکرد را مورد توجه قرار بدهیم. یک رویکرد خود اثر هنری را مورد بررسی قرار می‌دهد که دارای ماکلا و معیارهای است که دقیقاً باید به همین مناس عمل کرد. رویکرد دیگر با هنرمند اثرش سر و کار دارد. هر یک از این دو رویکرد گستره و دامنه وسیعی، دارند. اما من هر وقت نقدهای منتشرشده را مرور می‌کنم، می‌بینم مأسفانه مستقد آگاهی لازم را در این زمینه‌ها ندارد. گاهی این دو ساحت را از هم تمیز نمی‌دهد. یعنی در همان اقبای کار دچار مشکل می‌شود تا چه رسد به اینکه مرهای نقد را در نوشته‌اش مشخص کند.

مستقد باید پیش‌تر به این مباحث مسلط باشد، تا‌زه از درون این دو نوع رویکرد، نگرش‌های دیگری پندامی‌شود، یکی نقد سیاسی می‌نویسد، یکی از منظر جامعه‌شناختی، دیگری از منظر روانشناسی و یک‌باری می‌پردازد. لازمه چنین نگرش‌هایی تسلط بر آن اصول و تسلط نوشتن نقد است. نمی‌توانید در زمینه به نقدنوسی روی آورد. در مجموع به نظرم با چاپ آثاری که در زمینه‌های نظری نوشته شده، وضعیت نقد در ایران به‌یورش است و حرکت‌هایی دیده می‌شود که امیدوارکننده است. ما در مباحث بنیادین نقد آشنا می‌شویم.

مزده دبیقی، مترجم:

چشم انتظار آیتد‌های

روشن ترهستم

من فکر می‌کنم نقد کتاب در ایران خیلی بیشتر از اینها جا دارد که مورد توجه واقع بشود. همان‌طور که نویسنده‌گان و اهل قلم انتظار دارند، نقد کتک زیادی به آنها خواهد شد. اما نقد خوب در این سال‌ها به‌ندرت نوشته می‌شود و ما به‌ندرت نقد خوب می‌خوانیم. برخی از نقدها در واقع معرفی و مروریک کتاب است که مأسفانه معرفی نمی‌کند. طبعاً کسی هم که می‌خواهد چنین اثری را در نقد بکند، باید علم آن حوزه را داشته باشد و به دانش نقد هم آشنایی داشته باشد. مثلاً همه چیز یک نوع می‌نقداتی نشده‌اند. آنهایی که به علم و توان نوشتن نقد را دارند، فرصتی برای نوشتن پیدا نمی‌کنند. من مطالعاتی که در این زمینه‌ها دارم، به چنین نتایجی رسیده‌ام. بارها از افراد متخصص و کسانی که دانش نقدنوسی دارند، شنیده‌ام. سوری که بزد نمی‌کند، چرا دستمال بیندیم، چرا باید با نوشتن یک نقد خودمان را غراب کنیم؟ یک نویسنده را معذب کنیم، می‌داند که نقد به‌طور عام و نقد ادبی به‌طور خاص در کشور ما از دوران مشروطه و حتی پیش از مشروطه بنیابش کج گذاشته شده است. نقد سیب دوستی و دشمنی می‌شد و هنوز هم این وضعیت ادامه دارد. هنوز هم نقد جدیدی نوشته نمی‌شود. اگر هم نقد کتابی نوشته می‌شود آن هم به‌صورت محفلی، با می‌خواند کتاب یا نویسنده‌ای را بگویند و از میدان بیرون بکنند، یا می‌خوانند طرف را به عرش اعلیٰ بریزند. البته طی یکی - دو دهه اخیر کتاب‌های تئوریک نقد خیلی منتشر شده است.

متوان اثر نشان داده بشود. نقد و معرفی کتاب در همین حد، هم کمک بزرگی به مخاطبان، به نویسنده، و به ناشر خواهد بود. مثال از نقد کتاب‌ها خیلی بیشتر نیازمند معرفی این کتاب‌ها در رسانه‌ها هستیم. بخصوص روزنامه‌ها، چون گسترگی و برد روزنامه‌ها در مجلات هیچ‌کدام ندارند. روزنامه‌ها مستقد از اختیار دارند. روزنامه‌ها ادبیات را شوخی گرفته‌اند. توهلی را که برای این بخش به خدمت می‌گیرند، به توان و تجربه‌اش توجه نمی‌کنند. این کتاب‌ها از مطالب تکراری به نقل از کتک‌های کتاب‌ها، مضمات را می‌کنند. روزنامه‌ها که امروز با خود دو میلیون نسخه در روز منتشر می‌شوند، بی‌اگاه خوبی برای کتاب و نقد و بررسی اثری می‌تواند باشند. شاید نقد بی‌ و پیچیده جایش در روزنامه‌ها نباشد و مخاطبان روزنامه‌ها هم حوصله خواندن چنین مباحثی را نداشته باشند، ولی معرفی مفصل کتاب و مرور یک کتاب که

لازم است به رویت خواننده روزنامه برسد. لازم نقد به‌صورت علمی و حرفه‌ای و لذت‌نوسته می‌شود. پیشنهاد من این است که باید مستقد تربت کرد. نهادهای فرهنگی متعددی می‌توانند چنین رسالتی را به‌عهده بگیرند، مثلاً اتحادیه‌نشران می‌تواند کلاس‌های آموزش نقد و روزنامه‌نگاران سابقه‌مدت کوتاه‌فندی یک‌جلسه به نسل امروز این مباحث را یاد بدهند. نقد دیدگاه‌ها و مکتب‌های مختلف دارد. ما امروز در بنیادیت مانده‌ایم. هنوز عده‌ای اصول اولیه معرفی کتاب را نمی‌دانند. در زمینه‌تئوری نقد هم کتاب‌های کم منتشر شده و می‌تواند، عموماً ترجمه‌اند، بسیاری از این ترجمه‌ها هم غیر قابل فهمند. ما در زمینه نقد متن و در زمینه مباحث نظری دچار مشکل معادل‌یابی واژگان و اصطلاحات هستیم. یافتن این معادل‌ها خیلی مهم است، اگر این معادل‌ها

درست انتخاب شوند که کمک خوبی به علاقه‌مندان خواهد بود، اما اگر معادل‌ها به‌درستی انتخاب نشوند فهم موضوع را بسیار دشوار می‌کند. برای اینکه دانشی را که در جامعه ما سابقه طولانی ندارد، از هم با اصطلاحات و واژگانی که در فرهنگ ما وجود ندارد، می‌خواهیم به نگرش‌های دیگر ترجمه این دانش را در جامعه معرفی و نهادینه کنیم، فرقی‌نامه نگار مشکل است. در مجموع، کتاب‌های که در زمینه نقد و تئوری نقد طی این سال‌ها منتشر شده، فعلاً اطلاعات و آموخته‌های مستفاد را افزایش داده، ولی وقتی راگزیر نیست و همه ابعاد را در بر نمی‌گیرد، در نتیجه موضوع به‌صورت تک‌بعدی باقی می‌ماند. مستقدی که فقط از راه ترجمه با نظریه‌ها و مکتب‌های نقد آشنا می‌شود، احساس می‌کند با نقد امروز جهان در تماس است. ولی در عمل آموخته‌هایش را نمی‌تواند روی ادبیات فارسی پیاده کند. نقدی هم که می‌نویسد جامعیت لازم را ندارد. مستقد باید انواع نقدی را بشناسد و به تمام نظریه‌ها مسلط باشد و بعد آگاهانه به‌صورت روشمند و در چارچوب مکتب خاص، نقدهش را بنویسد. وقتی چنین دانشی وجود ندارد و چنین منابعی در دسترس مستقد نیست، چطور می‌تواند با انتخاب یک روش، در یک مکتب خاص، نقد علمی بنویسد؟ بعد گمان من مسأله نقد در دنیای امروز خیلی تخصصی‌تر از اینهاست که ما فکر می‌کنیم. دانشی که از راه ترجمه کتاب‌ها به دست می‌آوریم، دانش کاملی نیست. الان همین دست‌نویس‌ها، روی کتاب‌های منتشر می‌شوند، مطالب عمومی هم دارند. آن دسته از مطالب و مقالات خوب در عطرط اخبار و مطالباتی می‌ماند. نویسنده‌گان که خوب می‌نویسند، صورت کار می‌کنند. آثارشان معتدل می‌شود و خوانندگان این شرایط هم نوشته‌هایشان را در این شرایط تعقیب می‌کنند و می‌خوانند. به هر صورت ما چشم‌انتظار آینده روشنی‌تر در زمینه نقدنوسی هستیم.

حسن‌الوفغاری، پژوهشگر:

باید در جامعه‌شنایینه‌شود

نقد و بررسی در زمینه ادبیات، در گذشته تقریباً مثل راهنمای کتاب وجود داشت که به این مهم می‌پرداخت. البته شرایطات دیگری هم مثل سخن و وبسایت - و هم بودند، اما راهنمای کتاب به‌صورت ویژه به نقد می‌پرداخت و معرفی کتاب را هم در برنامه خود داشت. الان کتاب‌های نقد، جهان کتاب و مجلای از این دست وجود دارند که به نقد و معرفی کتاب می‌پردازند. در حوزه رسانه‌ای نقد یک چنین جایگاهی پیدا کرده است. در حوزه غیررسانه‌ای مجامعی که به شکل کتاب، مجله یا نشریه است یا فلسفه بخشی از فعالیتش را به‌صورت معانه به نقد کتاب اختصاص می‌دهد. شاید تاریخ‌های دیگری هم باشد که گروه‌های دیگر برگزار می‌کنند اما من اطلاع از کم و کیف آنها ندارم. به هر حال این نقدها، در نوع خودش مثل یک فیلتر عمل می‌کنند. برای اینکه وقتی کتابی نقد نشود و مخاطفی چه رسمی و چه غیررسمی، چه دولتی و چه غیردولتی کتابی را از گردونه نقد و بررسی خارج نکند، این دسته از آثار رونود تولید خودش را می‌بیند. قضایوتی ادامه می‌دهند و شناخته نمی‌شوند. در حالی که اگر کتاب‌ها قضاوت‌نشود، مخاطبان بیشتری این کتاب‌ها را خواهند شناسند.

به لحاظ کمیت و کیفیت اگر بخواهیم نقدهای نوشته‌شده، از ارزیابی کنیم، باید گفت، تعداد نقد بسیار کم است. اما همین مقدار هم کیفیت است.

این که می‌گویند نقد نوعی کار فزنی دادن است یا نقد محفلی شده، یا نوعی تشریبه‌سحاب یا نویسنده است، همه اینها هم هست. ولی من فکر می‌کنم این چند مجموعه‌عاری که من در جریان کارشان هستم، چنین وضعیتی در برنامه آنها نیست. نقد صحیح، نقد سالم باید به‌عنوان یک جریان مستمر در جامعه نهادینه بشود و فراگیر هم باشد و شامل همه آثار باشد.

در حوزه ادبیات فکر می‌کنید نقد کتاب جدی در سال‌های من شود؟ تعدادشان بسیار کم است. همین تعداد کتاب را می‌شود، به شکل آبرودمانه نقد و بررسی کرد. در مرحله بعد می‌توان به نقد آبرونوسط پرداخت.

نقد امروز به‌عنوان یک علم محفلی است و چارچوب‌هایی دارد که با ارزیابی که در اختیار مستقد قرار می‌گیرد، می‌شود آن را به‌طور کسری داد. وقتی کتابی را می‌خوانیم از زاویه‌شنکی و فرم بررسی کنیم یا به لحاظ محتوا و دروسنامه، باید در همان رشته دانشی و تخصص داشته باشیم. در واقع نقد جدید این معیارها را در اختیار ما گذاشته است. ما چنین رویکردی می‌توان به شکل سالم و عادلانه، به‌سراغ کتاب‌ها وقت، به هر حال اگر نقد نباشد کتاب‌های خوب هم تولید نمی‌شود.

جواد محقق نویسنده:

نقد را با قضاوت یکی می‌داند

وضع نقد در ایران، مسأله‌های چندانی را شناختن نیست و تعداد نقدنویسان هم حتی آنها که به‌عنوان نویسنده و شاعر و منتقد خوشان را آغاز کردند، شنکست خوردند و انکام تاکنای‌های خودشان را از نویسنده‌گان موفق امروز می‌گیرند، بسیار کم هستند. در برخی از

نقد‌ها و شاخه‌های علوم مطهفان‌ناریم، البته نسبت به دهه‌های گذشته وضع نقد بهتر شده است و مجاری راه افتاده که طبعاً خوبی برای نقد و بررسی کتاب را نشان می‌دهد. اما مسأله‌ها به‌نویسنده‌گان نقد باید هستند. به نقدان خیلی رسانده به بررسی آثار می‌پردازند. معمولاً سبب برخی از مستقدان این است که برای مطرح کردن دوستشان یا بقع و تبع مخالفتشان از این‌نقد استفاده می‌کنند. گاهی همین‌چک کتاب گزارش در چنین تشریبه مخاطبان بسیار کم مورد بررسی و نقادی قرار می‌گیرد ولی در مورد بسیاری از کتاب‌های نمی‌نویسد. سبب‌هاست که نقدنوسی خیلی به‌سخت‌نشد

اف‌جود چند تشریاتی که به‌طور مشخص به نقد و معرفی کتاب می‌پردازند، طبعاً خوبی برای آیتد نقد و گزارش‌هاست معمولاً نقد را با قضاوت یکی می‌دانیم و همه شرایطی را که ما بر اساس مبانی اخلاقی و دینی برای قضاوت در نظر داریم و اینکه قضاوت کننده باید طرف کسی را بگیرد و نباید مراد به جهت فکر یا بیزاد و تکیلی‌ها چیزهای دیگر، در زمینه نقد هم چون مستقد قضاوت مطرح می‌کند اگر آبرودمانه باشد، با معائنات نقد گفته بشود. نقد یک امر مطلوب است. نقد در واقع شنکست می‌کند به سهم بیشتر از اشباح خواننده، هر کتابی خواننده اثر را معمولاً نقد را نمی‌شنود. نقد باید خوانندگان به قضاوت خودشان متکی هستند. نقد باید برای علاقه‌مندان راهی ایجاد کند که مشتغ‌ها و قوت‌های یک کار دیده بشود.

کتاب‌های هم که در زمینه مباحث تزوریک نقد طی سال‌های اخیر منتشر شده، به نظرم در کتاب‌های بخشی مستقدان موثر بوده است. معمولاً مستقدان، این آثار را نمی‌خوانند و از آن استفاده نمی‌کنند. ولی چون نقد باید از دیدگاه‌های مختلف به کار گرفته بشود، یعنی باید در سطح تخصصی خودش و با توجه به مانیق و مطالب خودش به یک اثر نزدیک بشود. کتاب‌های اوقات بی‌نگاه‌های افراد اینها بایدند. که نقد چه شاخه‌ها می‌شود. این دسته از دارو و از چه زاویه و در کدام مکتب می‌توان به یک اثر پرداخت، وضعیت نقد بهتر از امروز خواهد شد.

کتاب و پدیدآورندگان

گردآوری و ترجمه : نازنین برادران

جوائز کتاب در جهان

معرفی جوایز ادبی در جهان جدا از بحث اطلاع‌رسانی، به‌رمان دیگری هم دارد. مثلا اشاره به تعداد آن در هر کشور، میزان هزینه و تبلیغی که آنها که می توانند مبارزه‌ای را به دست دهد. گزارش ما را از جوایز ادبی جهان بخوانید.

نوبل ادبی

جوایز نوبل معتبرترین برادیه جهان است که هر سال به افرادی اهدا می شود که خدمات برجسته ای در زمینه‌های مختلف به جامعه جهانی ارائه داده‌اند. این جوایز در سال ۱۹۰۱ توسط «آلفرد نوبل» مخترع دینامیت، بنیاد نهاده شد.

اولین مراسم اهدای این جوایز در حوزه ادبیات در سال ۱۹۰۱در استکهلم برگزار شد و از سال ۱۹۰۴ این جوایز به صورت رسمی توسط پادشاه سوئد به برندگان اهدا می‌شد.

امروزه این جوایز در مراسمی که در روزده دسامبر هر سال برگزار می شود، به برندگان اهدا می شود. ده دسامبر روز مرگ آلفرد نوبل است. همچنین آکادمی سوئد مسؤول اهدای این جوایز می باشد.

جوایز نوبل ادبی گران قیمت‌ترین جوایز ادبی است که مبلغ این جوایز حدوداً بیش از یک میلیون یورو اهدا می‌دهد. مبلغی که در صورت برنده شدن به برندگان اهدا می‌شود. این است که نویسندگان و محققان بتوانند بدون وجود فشارهای مالی به تحقیق و پژوهش بپردازند.

کتکور

جوایز کتکور از برترین جوایز ادبی فرانسه است که به نام دو برادر «ادموند لویی آنتوان دوکتوره و ژول آلفرد هرت دوکتوره» نامگذاری است.

این دو برادر، هر دو از نویسندگان نامی فرانسه بودند که آثار مشترک بسیاری داشتند. پس از مرگ «ژول» برادرش «ادموند» آکادمی کتکور را تأسیس کرد و هم اکنون این آکادمی از معتبرترین بنیادهای اهداکننده جوایز ادبی در فرانسه به‌شمار می‌رود. در هر سال گروهی از ادباء برای انتخاب بهترین و جدیدترین کتاب ادبی که به زبان فرانسوی منتشر شده است، در ستروانی دو پاریس دور هم جمع می‌شوند.

این جوایز از سال ۱۹۰۳ به بهترین رمان و داستان فرانسوی اهدا می‌شود، البته هر چند که مبلغ این جوایز زیاد نیست اما اعتبار فراوانی را برای نویسنده به همراه می‌آورد.

پولیتزر

این جوایز از سال ۱۹۱۷ بنا نهاده، هر ساله در فصل بهار به برندگان رفته‌های مختلف ادبی و هنری اهدا می‌شود که این رشته‌ها شامل روزنامه‌نگاری، آثار ادبی، موسیقی و ادبیات نمایشی است. اهداکنندگان این جوایز دانشگاه کلمبیا آمریکا است. هیأتی از ادواران کار انتخاب آثار برگزیده را انجام می‌دهند. همچنین رشته آثار ادبی، زیر مجموعه‌های مختلفی از جمله شعر، داستان، زندگی‌نامه‌نویسی، تاریخ و ادبیات غیرداستانی را در برارد. اولین برنده این جوایز در عرصه داستان «ارلست پلوه» بود.

قابل ذکر است جوایز پولیتوره کسی که جایزه به او اوست، روزنامه‌نگاری آمریکایی بود که در سال ۱۸۴۲ به دنیا آمد، او از بهترین و کارآمدترین روزنامه‌نگاران دوره خود بود که نوآوری‌های فراوانی در عرصه روزنامه‌نگاری داشت. همچنین نقش عمده‌ای در زمینه آزادی مطبوعات ایفا کرد و در سال ۱۹۱۱ درگذشت.

کتاب ملی

جوایز کتاب ملی هر سال از سوی بنیاد کتاب ملی به منظور معرفی بهترین نوشته‌ها در آمریکا به برندگان اعطا می‌شود که اولین بار در پایتزم مارس سال ۱۹۵۰، گروهی از ناشران کتاب، مؤسسهٔ ادبیات اهدای جوایز را برعهده گرفتند. این مراسم در شهر نیویورک برگزار شد و هدف این ناشران، بالا بردن اطلاعات عموم مردم درباره کتاب‌های برجسته بود. کتاب ملی فوق‌العاده و برتری که توسط انجمن‌های آمریکایی نوشته می‌شود، هدف دیگر

این گروه، افزایش محبوبیت خواندن کتاب در میان تمام افراد بود. از آن زمان به بعد، جایزه کتاب ملی جزء جوایز برتر ادبی محسوب شد و مراسم با شکوه اعطای این جایزه به عنوان یک رویداد مهم در تقویم‌ها ثبت شد. این جایزه در چهار زمینه ادبیات داستانی، غیرداستانی، شعر و ادبیات جوان به نویسندگان برتر اهدا می‌شود. برندگان جایزه کتاب ملی توسط پنج نفر، غیر از هیأت داوران، برگزیده می‌شوند و مبلغ ده هزار دلار، همراه یک تندیس کریستال به عنوان جایزه دریافت می‌کنند. علاوه بر این، جایزه افتخاری نیز برای یکی از برجستگان عرصه ادب از سوی بنیاد کتاب ملی در نظر گرفته می‌شود که به پاس خدماتش به وی عرصه می‌شود. اولین برندگان این جایزه در قسمت داستان «لسون الگروود» و در قسمت شعر «ویلیام کارلوس ویلیامز» بودند.

تی اس الیوت

جوایز تی اس الیوت از سال ۱۹۵۳، هر ساله به بهترین مجموعه شعر تعلق می‌گیرد. انجمن کتاب شعر مؤسسهٔ ادبی این جایزه را برعهده دارد و قابل ذکر است این جوایز تنها به آثاری تعلق می‌گیرد که در بریتانیا ویرلند چاپ می‌رسند. این جایزه به نام «تی اس الیوت

برتری تعلق می‌گیرد که حداقل سه سال از عمر خود را در بریتانیا انگلیس، اسکانلند، وژ و ایرلند شمالی یا ایرلند جنوبی گذرانده باشند. این جوایز در حوزه‌های گوناگونی چون رمان، شعر، شرح حال نویسی، اولین رمان یک نویسنده و کتاب کودک به نویسندگان اهدا می‌شود. در ابتدا از کل آثار دریافت‌شده، پنج کتاب برگزیده می‌شود و در نهایت از بین این پنج کتاب، یک اثر به عنوان کتاب سال ویت برد انتخاب می‌شود. مبلغ جایزه برای نفر اول سیست و پنج هزار پوند می‌باشد و در ضمن هر یک از برندگان پنج بخش کرده شد. پنج هزار پوند دریافت می‌کنند. در هر بخش ده دارو، وقیفه آزادیی آثار را برعهده دارند، که این سه دارو شامل یک نویسنده، یک ناشر و یک روزنامه‌نگار هستند. همچنین اولین برنده این جایزه «شونا ناپلی» بود.

بن همیگتوی

جوایز بن همیگتوی هر سال به برجسته‌ترین نویسنده‌ای تعلق می‌گیرد که برای نخستین بار یک کتاب داستان را منتشر کرده است. مبلغ این جایزه هفت هزار پانصد دلار می‌باشد. اهداکننده این جوایز بنیاد همیگتوی است. بنیاد همیگتوی را «هنسرتن» مری همیگتوی در سال ۱۹۷۶ دایر کرد. او این کار را به دو هدف انجام داد:

« شاعر معروف آمریکایی نامگذاری شده است. تی اس الیوت از پایه‌گذاران انجمن کتاب شعر بود و صاحب آثاری چون «سزمین هرزه و چهارشنبه خاکستر» می‌باشد. وی در این انجمن تلاش‌های فراوانی برای توجه بیشتر مردم به شعر معاصر ورسیدن به ذوق بهتر از این نوع شعر کرده است.

مبلغ جایزه مذکور، ده هزار پوند می‌باشد.

اکار

این جوایز از سال ۱۹۵۲ به بهترین و برجسته‌ترین آثار داستانی و غیرداستانی اسرارآمیز و وحشت آوز تعلق می‌گیرد. این جوایز به نام «داگر آلن» بود نویسنده شهر آمریکایی نامگذاری شده است. هر سال انجمنی با عنوان «انجمن نویسندگان آثار اسرارآمیز آمریکا» برترین اثر منتشر شده در این زمینه را معرفی می‌کنند و این جوایز را به پاس تلاش‌هایش به او اهدا می‌کنند. اولین برنده جایزه «داگر هاشارتز» جی» به خاطر کتابی با عنوان «به استخوان‌ها حمله» زند کرده است.

ویگو

جوایز ویگو برای داستان هر ساله به بهترین رمانی تعلق می‌گیرد که توسط یکی از شهروندان جمهوری ایرلند و یا کشورهای مشترک‌المنافع نوشته شده باشد. به منظور اهدای این جوایز به بهترین اثر، داوران همگی از میان منتقدان نویسندگان و کسانی که تحصیلات آکادمیک در این زمینه دارند، انتخاب می‌شوند. این جوایز از سال ۱۹۹۹ به برندگان اهدا می‌شود. اولین برنده این جوایز «میاچ نیوی» به خاطر رمان «چیزی برای جواب دادن» بود.

ویت بود

جوایز ویت بود از سال ۱۹۲۳، هر سال به نویسندگان

مختلف نوشته شده‌اند. این جوایز را شورای شهر دالین، شهرداری این شهر و یک شرکت به نام «الیگت» که در زمینه توسعه نشر فعالیت می‌کند، بنیاد نهاده‌اند. جالب است بدانید که شرکت مذکور در پنجاه کشور جهان نیز نمایندگی دارد. وقیفهٔ اهدای این جوایز هرچه زیاد کشته‌های عوامی شهر دالین است. مراسم اهدای می‌شود و در نهایت یکی از آنها به عنوان برتر انتخاب می‌شود. اولین برنده این جوایز «ایوید مالوف» بود که در سال ۱۹۶۶ این جوایز را به خود اختصاص داد. همچنین مبلغ این جوایز که گران قیمت‌ترین جوایز ادبی می‌باشد، صد هزار پوند است.

کلیل

جوایز کلیل مبلغ سیست و پنج هزار دلار است که هر سال به نویسنده بهترین رمان یا مجموعه داستان‌های کوتاه کتابهای اطفال می‌شود. این جوایز فقط مخصوص نویسندگان کتابهای کودکان می‌باشد و از آن به عنوان معتبرترین جوایز کتابا یاد می‌شود. جایزه کلیل در سال ۱۹۴۴ توسط یک ناشر اهل تورنتو به نام «جان راب ایویچ» به انتخار «هنسرمجوش» روزنامه‌نگاری مشهور به نام «دورس کلیل» برای اولین بار اهدا شد.

این جوایزه از سال ۱۹۴۴ به بعد، هر ساله طی برگزاری مراسمی در تورنتو به برجسته‌ترین نویسنده کتابهای اهدا می‌شود.

اورنج

جوایزه اورنج فقط به داستان نویسان زن اهدا می‌شود و از سال ۱۹۵۰ به بعد به برجسته‌ترین رمانی تعلق می‌گیرد که یک نویسنده زن، آن را به زبان انگلیسی نوشته باشد. علت اصلی بنیادین این جوایز این بود که عدده فراوانی معقد بودند دستاوردهای ادبی زنان در جریان اهدای جوایز مختلف به نویسندگان بوده گرفته می‌شد، تا جایی که در مواردی، نویسندگان اهدای دریافت جوایز ادبی، حتی نام یک زن هم دیده نمی‌شد.

برنده این جوایزه مبلغ سی هزار پوند و یک تندیس برنز تحت عنوان «تسی» را به عنوان جایزه دریافت می‌کنند. رمان اهدای این جوایز بین اول و دوم تأسی و یکم مارس هر سال است. همچنین داوران این جوایز همگی زن هستند و نکته قابل توجه اینکه این جوایز به داستان‌هایی تعلق می‌گیرد که صرف نظر از اینکه به زبان انگلیسی هستند، در انگلیس نیز به چاپ رسیده‌اند.

دبلیو اچ اسمیت

این جوایز حوزه‌های مختلفی از جمله داستان، زندگی‌نامه کتاب کودک و آثار بازیگری و تئاتری را در برمی‌گیرد و برندگان آن را خوانندگان تعیین می‌کنند. معرفی این جوایز مؤسسه «فلویچ» تأسیست است که سالانه بالغ بر «۶۰ میلیون کتاب» را به فروش می‌رساند. البته باید اشاره کرد که مؤسسه مذکور یک جایزه جداگانه ویژه ادبیات نیز دارد که از چهل و پنج سال پیش به برترین آثار ادبی در زمینه شعر، رمان یا زندگی‌نامه تعلق می‌گیرد. اولین برنده این جوایز «پاتریک وایت» به خاطر رمان «اوس» بود.

مخفل منتقدان کتاب ملی

جوایز مخفل منتقدان کتاب ملی از سال ۱۹۸۱ به آثار برجسته در پنج گروه داستان، شعر، نقد، زندگی‌نامه نویسی و آثار غیرداستانی تعلق می‌گیرد. پیش از عرضهٔ منتقد هر ساله کار انتخاب آثار برتر زبان انگلیسی را برعهده دارند. مؤسسه مخفل منتقدان کتاب ملی از سال ۱۹۷۴ با هدف تشویق و ارتقای کیفیت آثار نقد در حوزه‌های مختلف مشغول به کار می‌باشد.

سروانتس

جوایز سروانتس معتبرترین جوایز ادبی اسپانیا است که هر سال طی مراسمی در ماه آوریل به برنده جوایز اهدا می‌شود. این جوایز به نام «مگوتل سروانتس» خالق کتاب دن کیشوت نامگذاری شده است و همچنین مراسم اهدای جوایز نیز در آدگا، وی برگزار می‌شود. قابل ذکر است مبلغ جایزه مذکور صد و ده هزار دلار می‌باشد.

سال ولایت با همکاری مؤسسه فرهنگی دارالحديث برگزار شد و شش اثر برگزیده، سه اثر ویژه و چهار اثر ششویف معرفی شدند. چهارمین دوره انتخاب کتاب سال ولایت به مناسبت نامگذاری سال ۱۳۸۱ به نام سال «عزت و افتخار حسینی» به بررسی آثار منتشر شده پس از پیروزی انقلاب اسلامی در زمینه سیره و شخصیت و آثار امام حسین(ع) و آثار منتشر شده درباره شخصیت اثر برگزیده، هشت اثر ششویف و یک کتاب به عنوان جایزه ویژه معرفی شدند. پنجمین دوره انتخاب کتاب سال ولایت با بررسی حدود ۲۲۰۰ اثر درباره سیره و شخصیت و آثار اهل بیت(ع) برگزار شد و جوایزی به چهار اثر برگزیده، ۸ اثر ششویف اهدا شد و چهار کتاب جایزه ویژه گرفتند. ششمین دوره کتاب سال ولایت که در شهریورماه اسامی برگزارد شد، شش اثر جایزه برگزیده و دو اثر جایزه ویژه گرفتند و ۹ اثر به عنوان ششویف معرفی شدند. تاکنون در شش دوره گذشته ۸۵ کتاب به عنوان برگزیده، ششویف و ویژه جایزه دریافت کرده‌اند.

جایزه کتاب سال دانشجویی

کتاب سال دانشجویی از سال ۱۳۷۳ پایه گذاری شد. این برنامه با هدف مطرح ساختن چراگاه و اهمیت آثار میکروب دانشجویان، افزایش انگیزه و تشویق دانشجویان به مطالعه، تالیف و تحقیق، گردآوری اطلاعات کمی و کیفی از تالیفات دانشجویان، تقویت از فعالیت های دانشجویان و ترغیب ناشران برای نشر آثار دانشجویان توسط سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی بنیان گرفت که در این راه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشارکت کردند. تاکنون ۱۰ دوره از این مراسم برگزار شده است و آثار برگزیده دانشجویان معرفی شده‌اند و اسامی در هفت کتاب یاد همین دوره کتاب سال دانشجویی برگزار می‌شود. جایزه کتاب سال دانشجویی در دو بخش اصلی و ویژه است. در بخش اصلی آثار برگزیده رشته های دین و فلسفه، زبان و ادبیات، حقوق و علوم سیاسی، علوم پایه، علوم کشاورزی و دامپزشکی، فنی وهنسی، علوم پزشکی و مایشکی، هنر و معماری انتخاب می‌شوند. از دوره ششم به بعد این برنامه بخش ویژه به آن افزوده شد که در این بخش آثار درباره موضوعی خاص بررسی می‌شود. انقلاب اسلامی و امام خمینی(ره)، دین و ولایت با محوریت حضرت علی(ع)، نماز و گفت وگویی تمدن‌ها، حساسه حسینی و عاشورا و انقلاب اسلامی و امام خمینی(ره) موضوعات بخش ویژه این جشنواره از دوره ششم تا دهم بوده است.

بر اساس اطلاعات جشنواره کتاب سال دانشجویی، تعداد آثار دانشجویان در چند سال اخیر افزایش یافته است. همچنین تعداد آثار تالیفی دانشجویان نسبت به آثار ترجمه بیشتر است.

تعداد عناوین کتاب ها و برگزیدگان در یک دهه جشنواره کتاب سال دانشجویی

دوره	سال	تعداد عنوان کتاب	تعداد برگزیدگان
اول	۱۳۷۳	۱۶۷	۲۰
دوم	۱۳۷۴	۹۷	۲۲
سوم	۱۳۷۵	۱۵۸	۶
چهارم	۱۳۷۶	۸۰	۱۸
پنجم	۱۳۷۷	۱۶۱	۷
ششم	۱۳۷۸	۳۲۴	۲۵
هفتم	۱۳۷۹	۲۰۰	۲۳
هشتم	۱۳۸۰	۲۸۲	۳۶
نهم	۱۳۸۱	۳۴۸	۲۶
دهم	۱۳۸۲	۵۸۳	۳۰
جمع		۳۲۰۰	۲۶۳

هشت دوره انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس

دوره	تعداد آثار بررسی شده	پیش از ۱۳۰ اثر
دوره اول	۳۳۸	پیش از ۱۳۰ اثر
دوره دوم	۳۳۴	پیش از ۱۳۰ اثر
دوره سوم	۱۷۵	پیش از ۱۵۰ اثر
دوره چهارم	۲۷۲	پیش از ۱۷۰ اثر
دوره پنجم	۴۷۵	پیش از ۱۵۰ اثر
دوره ششم	۱۸۶	پیش از ۱۳۰ اثر
دوره هفتم	۱۷۶	پیش از ۱۳۰ اثر
دوره هشتم	۳۸۳	پیش از ۱۳۰ اثر

جایزه کتاب سال دفاع مقدس

یکی دیگر از جوایز کتاب در ایران، جایزه کتاب سال دفاع مقدس است که تاکنون هشت دوره از این جشنواره برگزار شده است. اولین دوره جایزه کتاب دفاع مقدس با بررسی کتاب های منتشر شده در یک دوره ده ساله از سال ۱۳۵۹-۶۹ برگزار شد. در جایزه کتاب دفاع مقدس که به همت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و با همکاری نهادهای دیگر برگزار می‌شود، آثار برگزیده دفاع مقدس در رشته های تحقیق و پژوهش، خاطره، داستان، شعر، هنر، جنگ، زندگی نامه شهید، کودک و نوجوان، دست نوشته ها و نثر ادبی انتخاب می‌شوند. کتاب سال شهید حبیب غنی پور که تاکنون سه دوره از آن برگزار شده و کتاب سال حوزه هم از دیگر جوایز کتاب در کشور است.

جوایز ادبی غیردولتی

تا چند سال پیش فقط بخش دولتی بود که هر سال جوایزی را به کتاب های برگزیده رشته های

غیردولتی در این چند سال جای خود را در میان نویسندگان، اهل قلم و مخاطبان ادبیات پیدا کرده‌اند و بر افزایش تولید و نشر آثار ادبی و بازار این کتاب ها بسیار مؤثر بوده است. افزایش کتاب های ادبیات داستانی و شعر، چندین بار تجدید چاپ آثار برگزیده از سوی بخش غیردولتی نشان از تأثیر این جوایز دارد.

جایزه مهرگان

شرکت بخش و توسعه کتاب ایران (پکا) با هدف اعتلای فرهنگ و توسعه کتابخوانی با مشارکت گروهی از ناشران در سال ۱۳۷۶ تشکیل شد. از همان اوایل کار پکا طرح جایزه کتاب سال پکا مطرح شد. اما این طرح در سال ۱۳۷۹ منتهی شد. در این سال پکا اولین جایزه را برای یک رمان ایرانی در نظر گرفت و بر آن شد تا مهمان هر سال جایزه را به بهترین رمان سال گذشته به نام جایزه مهرگان به مبلغ یک میلیون تومان اهدا کند. در اولین دوره، از میان ۱۵۲ رمان منتشر شده در سال ۱۳۷۸، هفت داوران جایزه مهرگان پس از بررسی در نشست های متعدد، سه رمان «شاه کلیده» نوشته جعفر مدرس صادقی، «کولی کنار آتش» اثر منیر و روان پور و «نیمه غایب» نوشته حسین سنابور را به عنوان نامزد دریافت جایزه معرفی کرد پس از مرحله نهایی داوران رمان نیمه غایب، اولین جایزه

مهرگان ادب را دریافت کرد.

شرکت پکا در دوره دوم سه جایزه رمان، مجموعه آثار و علم اهدا کرد. در این دوره دو رمان ۱۵۵ رمان منتشر شده. سال ۱۳۷۹، رمان های اسفان کاتان، نوشته ابوتراب خسروی؛ برهنه در باد، اثر محمد محمدعلی و شهری که زیر درختان سدر سرد، اثر خسرو خسروی نامزد دریافت جایزه شدند که با داوران نهایی، جایزه به اسفان کاتان رسید. جایزه مهرگان مجموعه آثار برای تجلیل از نویسندگان به پاس یک عمر تلاش برای نوشتن، پایه گذاری شد که برای اولین بار داوران سه نویسنده را شایسته این جایزه دانستند اما فقط دو تن از آنها یعنی احمد محمود و محمود دولت آبادی کتاب جدید در سال ۱۳۷۹ داشتند که با اقبال آرای داوران، اولین مهرگان مجموعه داستان به زنده یاد احمد محمود به پاس پیشکوشی در عرصه نوشتن تقدیم شد.

مهرگان علم با عنوان علم برای همه در این سال با گرفت و با توجه به تعداد رشته های علمی به خاطر اهمیت تلفیق و محیط زیست و مشکلات زیست محیطی، هفت داوران حوزه محیط زیست از اعضای جایزه انتخاب کرد. در اولین مهرگان علم ۱۱۴ عنوان کتاب با موضوع محیط زیست بررسی شد که از میان آنها چهار اثر نامزد دریافت جایزه شدند و در نهایت جایزه به کتاب حیات وحش ایران، مهرداد اران، نوشته مهدی اسکندر فیروز تعلق گرفت. در مهرگان سوم ۱۸۶ رمان منتشر شد. سال ۱۳۸۰ بررسی شد و سه رمان «فهران» شهر بی آسمان، نوشته امیرحسن چپتن، «چراغها را من خاموش می‌کنم» اثر رویا پیرزاد و «مطلب» نوشته شهباز پروین روح نامزد دریافت جایزه شد و در نهایت جایزه به زریا پیرزاد رسید.

مهرگان علم این سال هم به کتاب «مشکلسای راههای» مقابله با آن در ایران» تألیف دکتر پرویز کردوانی از بین ۷۷ عنوان کتاب اهدا شد. در دوره چهارم جایزه مهرگان در بخش رمان، داستان بلند برنده من، نوشته فریا و فلی و رمان های سیما و کیمیای جان اثر رضا جولایی و «من و نیستم» پیچیده به بالای خود تاکیه از محمدرضا صفدری از بین ۲۲۰ رمان شایسته تحسین، معرفی شدند.

دومین جایزه مهرگان مجموعه آثار ادبیات داستانی معاصر ایران در این سال از آن بانوی بزرگ داستان نویسی معاصر ایران، سیمین دانشور اهدا شد. نویسنده ای که دولش می خواهد ضمن نوشتن یک قصه عاشقانه پر از شادی و امید بچیرد. در مهرگان علم سوم ۶۳ عنوان کتاب با موضوع محیط زیست بررسی شد و کتاب اقتصاد زیست محیطی نوشته لستر براون با ترجمه حمید طرایی برنده شد.

در این دوره جایزه ای دیگر توسط پکا پایه زری در رمان «مهمانی دیوانه» جعفر فیروزنده جانی به عنوان بهترین رمان فارسی نوجوان سال ۱۳۸۲ معرفی شد. هفتامه اسماعیل پنجمین دوره مهرگان بر گزار شد. هفت داوران مهرگان ادب با بررسی بیش از ۲۵۰ رمان سه رمان اسنخ و صنوبر و از مهراناز کریمی، «نامها و سایه هاه» نوشته احمد اخوت و «نفس نکل»، «بختد، بگم سلام»، نوشته حسن بنی عامری را نامزد دریافت جایزه معرفی کرد که در نهایت «نامها و سایه هاه» برگزیده شد. جایزه مهرگان علم اسمال به کتاب «علوم زیست محیطی» نوشته دانیل چیراس با ترجمه محمدرضا راهی و بهرام معلمی اهدا شد و شهریار مندنی پور به خاطر رمان هزار و یک سال، جایزه دومین دوره مهرگان ادب کودک و نوجوان را دریافت کرد.

جایزه هوشنگ گلشیری

زنده یاد هوشنگ گلشیری علاوه بر نوشتن و خلق آثار ماندگار داستانی، نقش مؤثری در پرورش داستان نویسان جوان داشت. جوانانی که از مکتب گلشیری داستان نویسی آموختند، امروز نویسندگانی صاحب نام هستند. هوشنگ گلشیری وقتی دید در کتاب سال جایزه ای به ادبیات داستانی تعلق

نی گوده، تصمیم گرفت تا جایزه بهترین رمان و مجموعه داستان سال را اهدا کند. گلشنری به نام این جایزه هم فکر کرد و جایزه شهروز با هدایت؟ اما هوشنگ گلشنری پس از مدتی به علت بیماری در خردادماه ۱۳۷۹ از دنیا کوچ کرد. در مراسم هفتمین روزگردگشتش در امامراه ظاهر اعلام شد که بنیاد به نام این نویسنده تشکیل خواهد شد و این بنیاد هر سال جایزه گلشنری را به آثار داستانی برگزیده اهدا می‌کند. بنیاد هوشنگ گلشنری به همت همسر فرانزک‌اش، فرزانه طاهری با گرفت تا راه گلشنری ادامه یابد. سال ۱۳۸۰ نخستین جایزه گلشنری در چهار بخش رمان، اول رمان، مجموعه داستان و مجموعه داستان اول اهدا شد. درخت انجیر معابد نوشته مرحوم احمد محمود در بخش رمان و انگار گفته بودی لیلی از سیده شاملو در بخش رمان اول برگزیده شدند. مجموعه داستان نعام زمستان برا گوم کن نوشته علی خدایی جایزه بخش مجموعه داستان و در گریز کم می‌شوم نوشته محمد آصف سلمان‌زاده جایزه مجموعه داستان اول بنیاد گلشنری را دریافت کردند. در سال ۱۳۸۱ دومین دوره کتاب سال بنیاد گلشنری برگزار شد و اجراها را من خاموش می‌کنم نوشته رویا پیروزاد جایزه بخش رمان و همعنوانی شبانه از اکسیر چوب‌ها اثر رضا قاسمی جایزه و رمان اول را بردند. هیأت داوران دومین دوره جایزه بنیاد گلشنری، «نجم سرگردان ماه اثر محمد رحیم اخوت را به عنوان بهترین مجموعه داستان و در مجموعه داستان و در مجموعه امامزول کنی» نوشته میترا لایانی و بعد از آن شب از مرجان شیرمحمدی را به طور مشترک به عنوان بهترین مجموعه داستان اول انتخاب کرد.

در سومین دوره جایزه گلشنری که سال گذشته برگزار شد، «برنده من از فریبا وفی، «آفتاب از سهیلا سبکی برگزیده شدند. در این دوره هیچ اثری جایزه رمان اول را کسب نکرد.

جایزه بلدا

بلدا به معنی زایش است که ایرانیان شب تولد میترا، ایزد مهر، ایزد عهد و پیمان و نور و تاب بلدا نامیدند. بلدا، بلندترین شب سال است که ایرانیان آن را شب مبارزه با اهریمن می‌دانستند و آن را گرمی می‌دانستند. انتشارات اندیشه‌سازان و کاروان داستان ۱۳۸۰ جایزه‌ای را به نام بلدا برای بهترین اثر داستانی بنیان نهادند که هر سال ۲۰۰ هزارم به نام بلدا اهدا می‌شود. جایزه بلدا در دو بخش رمان و مجموعه داستان کوتاه است و جایزه‌ای هم برای یکی از بزرگان فرهنگ معاصر ایران در نظر گرفته می‌شود.

در اولین دوره جایزه بلدا ۲۰۰ اثر توسط هیأت داوران بررسی شد و در هر بخش ۱۰ اثر نامزد دریافت جایزه شدند. در این دوره رمان‌های «برهنه در باد» نوشته محمد محمدعلی و «نیمه غلاب» اثر حسین ستایور به طور مشترک برنده جایزه رمان شدند. در زمینه مجموعه داستان کوتاه هم مجموعه «باران‌های سوزناخ» نوشته فریولالی برگزیده شد. رمان‌های «سفر کاتبان» از ابوتراب خسروی، «چراغها را من خاموش می‌کنم» نوشته رویا پیروزاد، «ساعت گرگ و میش» از محمدرضا پورجعفری و مجموعه‌های «توفان زیرپوست» نوشته فرزانه کریم‌پور، «عطر سناک» از منصوره شریف‌زاده، «فریبه در بخار ننگ» نوشته احمد آرام و «اللاسی لیلی» از حسن علی‌عمری هم در این دور تقدیر شدند. بلدا جایزه بزرگان فرهنگ معاصر ایران را به پاس چند دهه کوشش فرهنگی برای اصلاح ادبیات دولتی ایران با تأکید بر رمان پایان حنده به محمود دولت‌آبادی اهدا کرد.

در دوره دوم بلدا، ۵۸ مجموعه داستان و ۲۲ رمان به دبیرخانه رسید که پس از داوری مرحله اول ۱۰ اثر ویس از داوری مرحله دوم پنج اثر در هر زبانه رمان و مجموعه داستان کوتاه به مرحله نهایی داوری راه یافتند. جایزه اول رمان این دوره به نهایی «برنده من» نوشته فریبا وفی و جایزه اول مجموعه داستان کوتاه به طور مشترک به «آفتاب، مهتاب، نوشته شیوا ارسلطمی» و «آن طرف خیابان» از جعفر

مدرس صادقی رسید. در دومین دوره بلدا، جایزه یک عمر فعالیت خلاق فرهنگی در عرصه نقد ادبی به دکتر رضا براهنی اهدا شد. برگزاران کنندگان بلدا از عبدالرحیم جعفری به خاطر یک عمر فعالیت مؤثر در صنعت نشر تقدیر کردند.

بلدای دوم جایزه دیگری هم داشت. جایزه «بهترین داستان فارسی زبان نوشته نویسندگان غیر ایرانی» که در این دوره به کتاب «خاکستر و خاک» نوشته عشق رحیمی تعلق گرفت. اسامی هم در شب بلدا، سومین دوره جایزه بلدا برگزار می‌شود. در این دوره علاوه بر رمان و مجموعه داستان برگزیده نقد ادبی برگزیده، زبمرقی خواهد شد.

جایزه نویسندگان و منتقدان مطبوعات
نویسندگان و منتقدان مطبوعات هم از سال ۱۳۷۹ جایزه‌ای را به ادبیات داستانی اختصاص دادند. جایزه نویسندگان و منتقدان مطبوعات به سه اثر برگزیده در حوزه‌های رمان، داستان بلند و داستان کوتاه اهدا می‌شود. اولین جایزه این گروه رمان «هیس» نوشته محمدرضا کاتب، داستان بلند «ساعت گرگ و میش» از محمدرضا پورجعفری و مجموعه داستان «حنای سوخته» از شهلا پروین روح دریافت کردند. رمان «شهری که زیر درختان سدر مرده نوشته خسرو حمزوی» داستان بلند اجایی دیگر نوشته گلن ترقی و مجموعه داستان «دوباره از همان خیابان‌ها» نوشته زنده یاد بیژن نخدیی برگزیدگان دومین سال نویسندگان و منتقدان مطبوعات بودند. در سال ۱۳۸۱، جایزه این گروه به رمان «همعنوانی شبانه ارکستر چوب‌ها» اثر رضا قاسمی و مجموعه داستان «احتفال پرسه و شوخی» نوشته یعقوب یادعلی رسید. سال گذشته در چهارمین دوره جایزه نویسندگان و

مدرس صادقی رسید. در دومین دوره بلدا، جایزه یک عمر فعالیت خلاق فرهنگی در عرصه نقد ادبی به دکتر رضا براهنی اهدا شد. برگزاران کنندگان بلدا از عبدالرحیم جعفری به خاطر یک عمر فعالیت مؤثر در صنعت نشر تقدیر کردند.

بلدای دوم جایزه دیگری هم داشت. جایزه «بهترین داستان فارسی زبان نوشته نویسندگان غیر ایرانی» که در این دوره به کتاب «خاکستر و خاک» نوشته عشق رحیمی تعلق گرفت. اسامی هم در شب بلدا، سومین دوره جایزه بلدا برگزار می‌شود. در این دوره علاوه بر رمان و مجموعه داستان برگزیده نقد ادبی برگزیده، زبمرقی خواهد شد.

جایزه ادبی اسفهان
اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اسفهان هم از سال گذشته یک جایزه ادبی را با عنوان جایزه ادبی اسفهان بنیان نهاد. در اولین دوره جایزه ادبی اسفهان

اسفهان آثار برگزیده در سه بخش رمان، مجموعه داستان و داستان‌های برگزیده اسفهان انتخاب شدند. در اولین دوره جایزه ادبی اسفهان رمان «بیر نیستم» پیچیده به بالای خود تاگم از محمدرضا صفدری اسیمباب و کیمیا جان» اثر رضا جویلی به عنوان رمان‌های اول و دوم انتخاب شدند و رمان «برنده من» از فریبا وفی را شایسته تقدیر دانست.

جایزه شعر کارنامه

در این چند سال جایزه متعددی به داستان‌نویسان اهدا می‌شود اما بازار شعر خلوت است. مهمترین جایزه‌ای که در حوزه شعر اهدا می‌شود، جایزه شعر امروز ایران با عنوان کارنامه است که از سوی انجمن کارنامه هر سال به برترین آثار در حوزه شعر تعلق می‌گیرد. اولین دوره این جایزه در سال ۱۳۸۰ برگزار شد که کتاب شعر به نام‌های «پارهنه تاصبح» سروده گراز ژان موسوی، «پنجشنبه‌ها در پیاده رو» سروده علی آموخته‌زاد و «نام دیگر دروخ» سروده شیرو، جوگوش برگزیده شدند. در دوره دوم مجموعه شعرهای «گلکلی اما افتخار دان» سروده «مؤید، «جمهور» سروده بهزاد جویانیت، «قصه حجر» سروده رضا نشطی، «ادفک با شکلا» سروده رضا بختجاری اصل و «از می به روایت رویا» سروده شمس پورمحمدی جایزه شعر کارنامه را گرفتند. دوره سوم

کتاب و پدیدآورندگان

جایزه کارنامه هم در سال ۱۳۸۲ برگزار شد.

جایزه بیژن جلالی

اولین دوره جایزه منتقدین شعر بیژن جلالی از سوی خانواده زنده یاد بیاد جلالی سال گذشته برگزار شد. در این دوره دکتر جواد مجابی برای کوشش در شناسایی و تحلیل بخش‌هایی از شعر معاصر فعالیت ادبی و تألیف آثاری مانند شاعرت‌نامه احمد شاملو و آینه پنداره و دکتر سیروس شمس‌پا برای گسترش نقد ادبی جدید در دانشگاه‌های ایران و تألیف آثار تحقیقی متعدد جایزه بیژن جلالی را دریافت کردند.

جایزه ادبی پروین اعتصامی

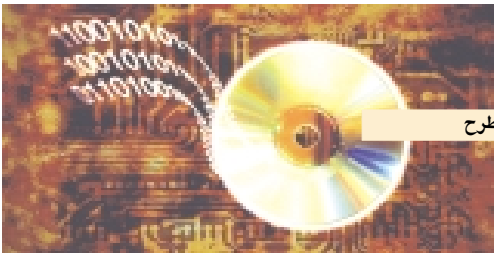
اسمال جایزه ادبی دیگری با عنوان جایزه ادبی پروین اعتصامی ویژه بانوان اهل قلم با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مؤسسه خانه کتاب، جهاد دانشگاهی، دفتر امور مشارکت زنان ریاست جمهوری، شبکه ۲ سیمای جمهوری اسلامی ایران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی بنیان گذاشته شد. این جایزه به آثار برگزیده در حوزه‌های شعر، داستان (رمان، مجموعه داستان و نمایشنامه)، پژوهش (نقد و پایان‌نامه)، ترجمه و کودک و نوجوان اهدا می‌شود. در اولین دوره این جایزه که مردادماه اسمال برگزار شد، ۶۰۰ اثر مورد بررسی قرار گرفت. در اولین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی از دکتر قمر آریان به خاطر آثار و خدمات ارزنده‌اش در ارتقای ادبیات فارسی تحلیلی و لوح افتخار به وی اهدا شد. در بخش داستان، رمان «چنار دابینی» نوشته منصوره شریف‌زاده در بخش نمایشنامه، «زنان مهتابی، مردان آفتابی» نوشته جیستیا پتیری برگزیده شدند.

در بخش شعر جایزه‌ای بخش به مجموعه‌های «روزها و نامه‌ها» سروده فرشته ساری و «فریاده سروده نغمه رضایی» اهدا شد. کتاب «میست سال باطرز» از ریاض‌صدر در بخش نقد و پژوهش برگزیده شد و بخش ترجمه اثر برگزیده‌ای «نقاشی» همسری مقاله‌های دکتر عبدالحمین زین‌کوب درباره شعر و درده نوشته نرجس افشاری بیان‌ترین اثر جایزه بود. فریا گلپور و «پنجادر این پرده» هم نوشته فریولالی خواجه‌در بخش داستانی اول شدند. کتاب «شما یک داغ روزند» بیادیه رفته دوم از کسب کرد. در بخش شعر کودک آفسانه شجیان‌زاد برای سرودن شعرهای «شمال‌نگیز و عرفان نظر آهاری برای پرداختن به موضوعات الهی و مجرد با مجموعه «کوله‌بشت ات کجاست؟» اول دوم شدند و آثار سرور کنی، لیلی حکیم الهی، شکوه قاسمی‌تا و مهرنوش مصحومان از سوی هیأت داوران در خوش‌شوق اعلام شد. همچنین از سمیرا ارشدی و حسین محفوظی موسوی برای ترجمه دیوان پروین اعتصامی به عربی تقدیر شد.

بی نوشت

برای نگارش این مطلب از دانشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، «دایر المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی» و مجموعه کتابک استفاده شده است.

لازم به ذکر است که کتاب «فته»، گزارش پاره‌ای دیگر از جوایز کتاب سال را پیشتر چاپ کرده‌است و نیز در آینده گزارش مسیوطی در باره جوایزی که در حال شکل‌گیری است از جمله کتاب سال دانش آموزی به نظر خوانندگان محترم خواهد رسید.

از کم و کیف یک طرح

بانک اطلاعات پدیدآورندگان

یکی از برنامه های خانه کتاب ایران به عنوان مؤسسه اطلاع رسانی کتاب تدوین بانک اطلاعاتی است. پیش از این بانک اطلاعاتی کتاب و ناشران سال گذشته نیز بانک اطلاعاتی کوچکی از کتابروشان ایجاد شد. از اوایل اسامی طرح تدوین بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان کتاب نیز در خانه کتاب آغاز شد اما پس از چند ماه هنوز این طرح در ابتدای راه است و مشکلات بسیاری بر سر راه آن قرار دارد.

چند سال پیش خانه کتاب اطلاعاتی را از پدیدآورندگان کتاب جمع آوری کرد اما این طرح متوقف شد تا اینکه در سال گذشته پرستشنامه ای برای گردآوری مشخصات شخصی و حرفه ای پدیدآورندگان تنظیم شد ولی از آنجا که برای این طرح در سال گذشته اعتباری تأمین نشده بود، پرستشنامه ها به صورت محدود، پاکه و آزمایشی توزیع شد. حمایت مستقیم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از طرح بانک اطلاعات پدیدآورندگان و تأمین اعتبار برای آن، موجب شد تا از ابتدای اسامی کار جمع آوری اطلاعات به طور کلی آغاز شود و در سرای اهل قلم نمایشگاه بین المللی کتاب تعدادی از پرستشنامه ها در اختیار پدیدآورندگان قرار گرفت. در این طرح پدیدآورندگان کتاب افرادی هستند که متن یک کتاب را فراهم کرده باشند و بر اساس این تعریف پدیدآورنده شامل نویسنده، مترجم، ویراستار، شاعر، عکاس، تصویرگر، مذهب... که کتابی را آماده کرده باشند، می شود. در واقع هر کسی که در به وجود آوردن کتاب نقش داشته باشد در شناسنامه کتاب آمده باشد، نویسنده به حساب می آید. هدف بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان کتاب، شناسایی بزرگی های امانت است تا هر اقدامی که قرار است اطلاعات این بانک انجام شود.

محمدرضا برازش، مدیر انتشارات به نشر که سن و ولت جمع آوری اطلاعات بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان را به عهده دارد درباره ضرورت ایجاد آن می گوید: اول باید نیازی احساس شود تا برای پاسخ به آن نیاز، اطلاعات جمع آوری شود. اگر قرار است تسهیلات مثل وام و بیمه اهل قلم، بن کتاب و کارت اهل قلم و اختیار پدیدآورندگان قرار گیرد، اهل قلم باید شناسایی شوند و چنین نباشد که هر کسی کتابی را دست بگیرد تا ثابت کند پدیدآورنده است. در واقع برای ارائه تسهیلات و کمک های قانونمند و هدایت شده به اهل قلم باید آنها شناسایی شوند و با ارائه کارت برای آنها هویت مشخصی پیدا کنند. از سوی دیگر باید یک دید کلی تر از فضای سطح تولید کتاب به کمک این بانک ممکن است. هدف این بانک در نهایت ارتقای سطح فرهنگی جامعه است. وقتی اطلاعاتی از پدیدآورندگان کتاب نباشد، ناشی که قصد دارد کتابی را ترجمه یا تألیف کند به همان تعداد معدود مترجمان و مؤلفانی که می شناسد، رجوع می کند. اما با

داشتن یک بانک اطلاعاتی غنی، ناشر برای تولید اثر و انتشار فکر خود، بهترین ها را انتخاب می کند که این امر کیفیت تولید را بالا می برد. ناشران با مراجعه به بانک اطلاعاتی می توانند، سابقه مؤلفان و مترجمانی را که به آنها مراجعه می کنند، بررسی کنند. از سوی دیگر بانک اطلاعاتی می تواند ارتباطات صنفی را گسترش دهد. در واقع آنچه گفته شد ضرورت و لزوم تأسیس بانک اطلاعات پدیدآورندگان است.

خانه کتاب، به عنوان مؤسسه اطلاع رسانی کتاب در کشور است که تاکنون اطلاعاتی از کتاب های منتشر شده، ناشران و کتابفروشان تدوین کرده است و با توجه به وظیفه اطلاع رسانی، خانه کتاب بهترین جایگاه و مرکز برای تدوین بانک اطلاعات پدیدآورندگان است. اولین بخش کار تدوین بانک اطلاعاتی، شناسایی پدیدآورندگان است که شاید دشوارترین بخش

محمدرضا برازش

امروز اطلاعات مربوط به ۲ هزار پدیدآورنده جمع آوری و ورود اطلاعات هم آغاز شده است

کار باشد. در این طرح با توجه به بانک اطلاعاتی کتاب که در خانه کتاب موجود است، اسامی پدیدآورندگان استخراج می شود. برازش درباره استخراج اسامی پدیدآورندگان می گوید: ما در مرحله اول یعنی جمع آوری اطلاعات مشکلات بسیاری داریم. وقتی اسامی پدیدآورندگان از بانک کتاب استخراج می شد، مورد بررسی قرار می گرفت تا اسامی کسلی که در ثبت حیات نیستند، اسامی مؤلفان خارجی و اسامی تکراری حذف شود که این کار بسیار زمان بر بود. بعد اسامی پدیدآورندگان را در اختیار داشتیم اما نمی دانستیم آنها کجا هستند. بنابراین تصمیم گرفتیم از طریق ناشران، اطلاعات پدیدآورندگان را به دست آوریم. این کار به چند بخش تقسیم شد. تعدادی از پرستشنامه ها در اختیار شرکت تعاونی ناشران تهران قرار گرفت تا بین ناشران توزیع شود. همچنین پرستشنامه هایی در شهرهایی که شرکت تعاونی ناشران دارند، توزیع شد و در شهرهایی هم که فاقد شرکت تعاونی ناشران هستند، از طریق اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی آن شهر و خانه کتاب پیگیری شد تا پرستشنامه برای جمع آوری اطلاعات در اختیار

همه ناشران کشور قرار بگیرد. همچنین گروهی از همکاران خانه کتاب با مراجعه به ناشران فعال، پرستشنامه ها را به آنها سپردند. برای اینکه کار به ناشران سپرده شود و اطلاعاتی به ما بدهند، باید آنها را آنچه کرد چون یک کار مضاعف به آنها داده می شود اما این توجیه را نداریم. در نامه ای که برای تکمیل فرم ها ارسال شده، چیزی درباره حمایت های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از پدیدآورندگان ندمده است. بنابراین چون انگیزه برای ناشران و پدیدآورندگان نیست، در جمع آوری اطلاعات مشکلاتی وجود دارد. بهترین انگیزه در این خصوص آگاهی است. آگاهی درباره اینکه بانک اطلاعات چه مشکلاتی را می تواند حل کند. اما چون هنوز خود ما در خصوص حمایت های دولت از پدیدآورندگان اطلاعی نداریم و نمی دانیم چه کمکی می خواهیم به آنها ارائه کنیم، نمی توانیم در این خصوص به آنها آگاهی بدهیم. پدیدآورندگان هم انگیزه و تمایلی برای تکمیل پرستشنامه ها ندارند. چند سال پیش اطلاعاتی درباره پدیدآورندگان جمع آوری شد اما هیچ بازتابی از این آمار و ارقام مشاهده نشد. بنابراین پدیدآورندگان کمتر به این کار رغبت نشان می دهند.

برازش می گوید: ما قصد داریم این کار بر اساس همکاری با ناشران باشد اما از آنجا که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کمک مالی بسیاری به ناشران می کند، انتظار داریم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم در برابر کمک های ما که به ناشران می دهد، این اطلاعات را از آنها درخواست کند. در واقع این کار سه مرحله دارد: جمع آوری اطلاعات، پردازش اطلاعات و استفاده از بانک. در واقع چرخه این سه مرحله باید کامل باشد.

ما در مرحله اول یعنی جمع آوری اطلاعات مشکلات بسیاری داشتیم که به مرور در دفع می شود. بر اساس آمار فرضی بین ۳۰ تا ۵۰ هزار پدیدآورنده در کشور داریم که تاکنون اطلاعات مربوط به ۲ هزار پدیدآورنده جمع آوری و ورود اطلاعات هم آغاز شده است اما هنوز توافق نهایی برای صدور کارت برای پدیدآورندگان صورت نگرفته است. اینکه چه خدماتی قرار است ارائه شود، مشخص نیست. در واقع این چرخه باید کامل باشد تا به جمع آوری اطلاعات هم کمک کند.

برازش در حالت را برای ادامه این طرح بیان می کند: اگر چرخه سه مرحله جمع آوری اطلاعات، پردازش و به کارگیری و استفاده از آنها کامل نشود، هر چه زودتر باید این کار متوقف شود. اما اگر این چرخه کامل شود، طرح به خوبی پیش می رود. در واقع باید چنان انگیزه در پدیدآورندگان ایجاد شود تا خود پدیدآورندگان کتاب اطلاعات را به روز و هر تغییری را وارد بانک کنند و گرنه این بانک از دور خارج می شود و نمی توان به اطلاعات آن اعتماد کرد.

از اوایل اسامی با تأمین اعتبار برای تدوین و ایجاد بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان کتاب در ایران، جمع آوری اطلاعات به طور رسمی آغاز شد اما پس از گذشت حدود شش ماه از این کار هنوز مشکلات بسیاری وجود دارد. تاکنون فقط اطلاعات مربوط به دو هزار پدیدآورنده جمع آوری شده است و اگر این طرح با همین روند، ادامه پیدا کند، برای انجام طرح زمان بسیاری لازم است. تدوین بانک اطلاعات پدیدآورندگان، به اهل قلم هویت می دهد تا هر برنامه ای که قرار است درباره پدیدآورندگان اجرا شود، بر اساس اطلاعات این بانک باشد. البته در حال حاضر خدماتی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به نویسندگان و هنرمندان از جمله تسهیلات بیمه تا تأمین اجتماعی و تسهیلات صندوق حمایت از نویسندگان، ارائه می شود اما اگر بانک اطلاعات ایجاد شود همه این خدمات و فعالیت ها مدون و قانونمند می شود.

یکی از دلایلی که روند جمع آوری اطلاعات به پیش می رود عدم اطلاع رسانی درباره کاربرد این بانک به پدیدآورندگان ناشران و ایجاد انگیزه در آنهاست اما نحوه توزیع پرستشنامه های بانک اطلاعاتی هم بر کندی این روند مؤثر است. بعضی از ناشران می گویند، پرستشنامه های بانک اطلاعاتی پدیدآورندگان اصلاً به دستشان نرسیده است. بانک نخعی، مدیر نشر قلم ایجاد این بانک را بسیار مؤثر و مفید می داند اما می گوید این پرستشنامه ها در اختیار ناشران قرار نگرفته است. مهر انگیزه بیستمی، مدیر تولید نشر نقش خورشید اصفهان هم از این طرح اظهار بی اطلاعی می کند. حسن کیابان، مدیر نشر چشمه می گوید: تعدادی از پرستشنامه ها به ما سپرده و بین پدیدآورندگان توزیع شد اما متأسفانه از این طرح استقبال خوبی نشد.

حسن میرعبادینی، منتقد و مورخ ادبیات هم به عنوان یک پدیدآورنده هنوز پرستشنامه ای به دستش نرسیده است. میرعبادینی می گوید: از این طرح هیچ اطلاعی ندارم اما اگر قرار است تسهیلاتی در اختیار پدیدآورندگان قرار گیرد چه تسهیلات مادی باشد و چه معنوی بهتر است از طریق انجمن های نویسندگان و صورت گیرد یا اینکه حداقل این انجمن ها میان پدیدآورندگان و نهادی که متولی این طرح است واسطه شوند.

کتاب و بیدآوردندگان

۵ استان در هفته کتاب

برنامه‌های ویژه ما...

هفته کتاب در دفتر کتاب هفته هم شور و هیاهوی بسیاری ایجاد کرده است. هر خبری هم که از راه می‌رسد حالا با فکس، نامه الکترونیکی، پیک، تلفن یا هر وسیله ارتباطی دیگری، در رابطه با هفته کتاب و برنامه‌های این هفته است. آنچه در میان حجم انبوه کارهای هفته کتاب باعث شادمانی‌مان می‌شود، رسیدن خبرهایی از شهرستان‌هاست. شاد می‌شویم که این جشن فرهنگی، جشن کتاب و کتابخوانی مثل خیلی از فعالیت‌های فرهنگی دیگر محدود به تهران و پایتخت نیست و تمام ایران را برپایی آن شریک هستند.

استان‌های فارس، اردبیل، گلستان، کرمانشاه و آذربایجان شرقی برنامه‌های خود را در هفته کتاب اعلام کردند:

استان کرمانشاه

برنامه‌هایی که اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمانشاه در هفته کتاب اعلام کرده عبارتند از: ۱- برگزاری نمایشگاه کتاب در همه شهرستان‌های استان توسط کنفرانس استان و مراکز بخش کتاب ۲- مراسم تجلیل از کتابداران نمونه و اعضای فعال کتابخانه‌های استان ۳- برگزاری مسابقه کتابخوانی در سطح استان ۴- تهیه اطلاعات مربوط به حوزه کتاب استان و ارائه آنها ۵- شناسایی اهالی قلم استان و برپایی مراسم تجلیل از آنها ۶- همکاری با دانشگاه، آموزش و پرورش و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان جهت اجرای برنامه‌های هفته کتاب.

استان گلستان

اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان در اولین قدم خود برای برپایی هفته کتاب، اقدام به تزیین و چراغانی کردن سردر ورودی کتابخانه‌ها، مجتمع‌ها و مؤسسات فرهنگی و ادارات فرهنگ و ارشاد اسلامی در سطح استان کرده و تقاضای برپایی جشنی در ارزش و اندازه کتاب همیا باشد. نصب تبلیغات هفته کتاب، پارچه و شعارهای کتاب و کتابخوانی را باید به برنامه‌های فوق اضافه کرد.

این اداره با همکاری انجمن کتابخانه‌های عمومی و ناشران خصوصی نمایشگاه در امکان مختلف مانند کتابخانه‌های عمومی نمایشگاه کتاب برپا می‌کند.

از ۳۰ آبان تا ۹ آذر را ابتدا تا پایان هفته کتاب هر روز در یکی از شهرستان‌های استان جشن کتاب و کتابخوانی برگزار می‌شود که در نوع خود جذاب و قابل توجه است.

این سلسله جشن‌ها در شهر گرگان از امروز آغاز می‌شود که همزمان با این مراسم از کتابداران نمونه، خادمان کتاب و نشر استان تجلیل می‌شود. جشن کتاب و کتابخوانی از اول تا ۹ آذر به ترتیب در بندرگز، آزادشهر، علی‌آباد، رامیان، کند، بندر ترکمن، کلار، کردکوی و مینودشت برگزار خواهد شد.

در روز ششم آذرماه با حضور مسؤولان اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی گلستان و خبرنگاران رسانه‌ها نشست مطبوعاتی برگزار خواهد شد. در روز هشتم آذرماه نیز در نشست دیگری اهالی قلم و ناشران استان حضور می‌یابند.

اهدای کتاب به کتابخانه‌های عمومی و عضوگیری رایگان کتابخانه‌های عمومی از دیگر برنامه‌های این استان است که می‌توان به آنها اشاره کرد.

استان اردبیل

برگزاری نمایشگاه کتاب از کتاب‌های جدید در کتابخانه‌های عمومی اردبیل و نمایشگاه و فروشگاه کتاب در مراکز شهرستان‌ها از برنامه‌های نمایشگاهی استان اردبیل است. استان اردبیل همچنین قصد برپایی مسابقه کتابخوانی در کتابخانه‌های عمومی و مسابقه لفظی در مدارس با همکاری آموزش و پرورش دارد. این استان

با همکاری رادفو، تلویزیون و مطبوعات اجرای برنامه‌های چون ارائه گزارش مدیر کل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی اردبیل و معاونان وی از برنامه‌های هفته کتاب را نیز در برنامه‌های خود دارد.

دانش آموزان از کتابخانه‌های عمومی و نمایشگاه‌های کتاب، برگزاری جشن کتاب و تجلیل از فعالان عرصه‌های تولید، توزیع و نشر کتاب، برگزاری جلسات نقد و بررسی کتاب و اهدای کتاب

به کتابخانه‌های عمومی، مدارس، مساجد، دانشگاه‌ها و زندان‌ها را نام برد.

اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان آذربایجان شرقی نیز برنامه‌هایی را به شرح زیر در هفته کتاب برگزار می‌کند:

۱- تجلیل و قدردانی از کتابداران نمونه و یازشستگان فریخته کتابخانه‌های استان

۲- همایش یک‌روزه کتابداران استان در محل خانه فرهنگ تبریز

۳- افتتاح یک باب کتابخانه در شهرستان میانه

۴- تجلیل از انجمن‌های فعال کتابخانه‌های استان که نقش ارزنده در ارتقای کیفی کتابخانه‌های استان دارند.

۵- اعزام ۱۷ نفر از کتابداران شاغل و منتخب استان جهت دیدار با رئیس‌جمهور

۶- اعزام یک نفر کتابدار بازنشسته منتخب جهت دیدار با رئیس‌جمهور.

برگزاری نمایشگاه تازه‌های کتاب در کتابخانه‌های عمومی، تجلیل از اهداکنندگان کتاب

به کتابخانه‌ها و نشست مطبوعاتی با حضور مسؤولان از دیگر برنامه‌های استان آذربایجان شرقی است.

استان فارس

هفته کتاب در استان فارس با نمایشگاه کتاب شیراز همزمان شده است که می‌توان این تفران را

به فال نیک گرفت. نمایشگاه کتاب شیراز که نمایشگاه کتاب استانی است تا ۱۵ آذرماه به همت انجمن ناشران استان فارس در این شهر برگزار می‌شود. به گفته داریوش نویدگوی، رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل انجمن ناشران فارس ۹۵۰ ناشر برای شرکت در این نمایشگاه ثبت نام کرده‌اند و همچنین از ناشران خارجی که در ایران نمایندگی دارند برای حضور در نمایشگاه دعوت شده است.

در نمایشگاه کتاب شیراز که با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس، اتحادیه شرکت‌های تعاونی ناشران کشور و استانداری فارس برگزار می‌شود، ۶۰۰ میلیون تومان بن ویژه خرید کتاب در اختیار مراجعان قرار می‌گیرد تا کتاب‌ها را با تخفیف دریافت کنند.

تشکیل نشست‌های علمی، راه‌اندازی سایت اطلاع‌رسانی نمایشگاه، برنامه‌های ویژه برای کودکان مانند نمایش فیلم و آموزش کتابپژوه، دیدار با نویسندگان و مترجمان در سرای اهل قلم، انتشار خبرنامه روزانه نمایشگاه با عنوان «کاغذ آبیخاره» از دیگر برنامه‌های نمایشگاه کتاب شیراز است.

ساعات کار نمایشگاه تا ۹ صبح و تا ۱۵ تا ۲۰ بعد از ظهر و محل برپایی آن در اداره کل پست استان فارس در فضایی به وسعت ۲۰۰ متر است. اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس علاوه بر همکاری در برگزاری نمایشگاه کتاب استانی شیراز به مناسبت هفته کتاب در طول این هفته چند نمایشگاه دیگر را برگزار می‌کند که عبارتند از:

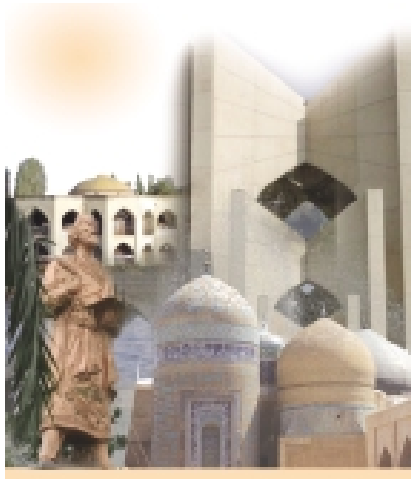
نمایشگاه و فروشگاه کتاب با همکاری ناشران استان در تعدادی از شهرستان‌های استان، نمایشگاه تازه‌های کتاب در کتابخانه‌های عمومی استان، نمایشگاه کتاب در ادارات استان و نمایشگاه طراحی‌های جلد کتاب با همکاری هنرمندان کانون‌های تبلیغاتی.

بخش دیگری از برنامه‌های اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس ۵ مسابقه شامل مسابقه خلاصه‌نویسی کتاب در کتابخانه‌های عمومی، مسابقه کتابخوانی ویژه نایب‌نایان، مسابقه مقاله‌نویسی با موضوع «کودک و مطالعه»، مسابقه طراحی و نقاشی با موضوع «کتاب و کتابخوانی» و مسابقه طراحی پوستر با موضوع تبلیغات عام کتابخوانی است.

کارگاه‌های آموزشی چاپ و نشر، صحافی و ویراستاری و کتابداری را هم از برنامه‌های استان فارس در هفته کتاب باید برشمرد.

در جشن کتاب و کتابخوانی استان فارس بازار با حضور هنرمندان برنامه عروسکی اجرا می‌شود.

این استان نشست نقد کتاب، نشست تخصصی کتابداری و نشست‌های نقد و بررسی با حضور نویسندگان را نیز در برنامه‌های خود دارد. تجلیل از خادمان چاپ و نشر و کتابداران نمونه استان، اهدای کتاب، تبلیغات هفته کتاب و... هم از دیگر برنامه‌های استان فارس است که در برنامه‌های سایر استان‌ها نیز داریم.

تکنولوژی های نشر و نوشتار

مخلوط از منابع به آنهااست. این محدودیت می تواند در دسترسی به بخشی ازمنابع باشد یا در اجازه چاپ و تکثیر آنها یا در نوبت دسترسی که به آن پروتکل های امنیت انتقال داده می گویند.

در نهایت هم قبل ها در هم پروتکل های امنیتی راهحلی هستند که امروز برای حمایت از حقوق پدیدارندگان اختراع شده اند و توانسته اند تا حدودی نگرانی آنها را از پدید آمدن حقوقشان کم کنند.

انتشار و فروش

در اینکه گری باید اول منتشر شود یا بعد بیان از حقوق آن دفاع کرد هیچ شکلی نیست، به همین دلیل فکرمی کنم بهتر است در این بخش به انتشار و فروش اثر بپردازیم.

نشر آثارش پیش تر و در دوش سستی یا روش الکترونیک، فروش سستی یا عقد قراردادی با ناشر و انتقال اثر به ناشر، کتاب، رسانه و عرضه می کند و تنها آثوری که فناوری اطلاعات در آن نقش اساسی دارد این است که از زمان شروع مذاکرات پایان کار تا اولین قرارداد مسکن است. هم دیگر رایج استندولی در همان حال بدون واسطه و مستقیم با هم کار کنند. در نشر الکترونیک داستان کمی متفاوت است. در این روش پدیدآورنده می تواند هم به طور مستقل از خود را منتشر کند. هم به کمک یک ناشر. کتاب منتشر

حرفااول

پایندد. ششصدسال پیش آمده اند ما کتاب هفته آن زمان آدم های خود بخوشی بودند چون اگر قرار بود در مورد فناوری های زمان خود که در حکمت مؤلفان و پدیدارندگان است، بپوشند، در چند سطر می شد مباحث انواع قلم را توضیح داد، هم جوهر و مرکب را توصیف کرد و هم در این مورد جدیدی باقی نماند. با ساخت کاغذ، افسح مهربانان اینکه کسی معترض نشود که چرا چنین گفتن و نوشتن، آن را انگشتن و این را نوشتن، اگر معترضی هم وجود داشت، چون هنوز گوشتی که مژگانه نشده بود، تا نا کتابت همت نکند و چند هزار نسخه از دست نوشته را رونویسی کند. هم خودت و هم منتقدت به دیار باقی شتافته بودید و مشکلی پیش نمی آمد.

ولی امروز وضع تا حدود زیادی فرق کرده است. همه منابع را زود روی می کنی و کلی مطلب پیدا می کنی ولی تا لحظه چاپ مطلب می بینی که همه چیز کمیابی شده و فناوری های جدیدی به وجود آمده است که حتی در خیال هم نمی گنجید بعد از آن است که باید پشت سر هم قسم بخوری که معطلت مال همین چند روز پیش است. نه گفتن از روش پیش و اگر کسی حوصلت را نابور کرده باشد، بالا بمانداری. در این چرخ چاره ناپذیر و نادیده مانده قول خود عمل کنیم. واقع نگارشی به هفته اول آبان ۱۳۸۳ که در این روزها به تازگی می نویسم، می گویم ولی از آنجا که پدیدارندگی از فناوری های کنونی که فراموشی را کم تر از خلق می کند.

حمایت از آثار منتشر شده

توضیح این قسمت کمی مشکل است چون اینا باید در دو کشور که نام مؤلفان را قبول کنیم، بعد موجودی به نام حق اختراع، امرونی کنیم و بعد بگویم چیزی هم در دنیا به نام حمایت وجود دارد تا در نهایت به جایی برسیم که مراد معلوم ما میمده. حمایت از حقوق مؤلفان چیست و فناوری های جدیدی که پشتیان این حق و حقوق هستند، کدامند؟ از آنجا که قرار است این نوشتار فی باشد پس بهتر است وارد فلسفه و حقوق نشوم چون علاوه بر اینکه نمی توانم حق مطلب را انا کنم شاید باعث شوم مؤلفان خودمان هم حواسی شیده و فکر کنند آنها هم حقوقی دارند که باید با استفاده از فناوری های جدید در حفظش

کوشید. به هر حال به جز قوانین و مقرراتی که برای روزآمد کردن آنها انجام می شود، تجهیزات و ابزارهایی هم هستند که بسته به محصول تولیدی برای حمایت از تولیدکننده ساخت شده اند. ولی در زمینه کتاب کار چندانی انجام نشده است مگر در جایی که جای چاپ کتاب بر روی کاغذ آن را بر روی محیط های الکترونیکی مانند دیسک های فشرده یا بر روی عرضه کند.

حالا که به دو دسته نرم افزاری و سخت افزاری تقسیم می شود، متداول ترین فناوری موجود در بازار برای حفاظت آثار منتشر شده هستند. در ایران هم چند شرکت هم فعال شده اند، بسته به طرز گسترده ای در نشر نرم افزارها

و آثار مشابه استفاده می شوند. فکرمی کنم این فناوری زیاد بر خود کرده باشد. در اینترنت مسأله ای کمی متفاوت است و فناوری های حفاظتی در این زمینه بیشتر بر اساس دسترسی یا نوع استفاده است. برای مثال در کتابخانه های دیجیتال بعضی از منابع به رایگان عرضه می شوند ولی می توان آنها را خواند نه قابل چاپ کردن هستند. ولی نه ذخیره کردن، بعضی از کتاب ها و نشریات هم در قبایر پرداخت وجه فقط بر روی یک کامپیوتر خاص قابل دسترسی اند. چگونگی فراهم کردن چنین خدماتی خیلی بستگی به تیران در نشر به ای عمومی به آن پرداخت ولی همانطور که ذکر شد، اساس کار کرد آنها دسته بندی معطالمان و اجازه دسترسی و استفاده

آن پیش بینی شده است و عرضه آن را موجب خلوت انقلابی جدید در عرضه کتاب و نشر می کنند. بعد از نشر نوبت به فروش است که چندان از زمانی با بحث اصلی ما ندارد ولی داشتن اینکه امروز بیش از ۱۵ هزار مؤلف - ناشر بر روی اینترنت به عرضه مستقیم کتاب های خود مشغولند خیلی از لطف نیست. این تعداد مؤلف - ناشر برای رفاهت با ناشران بزرگ فعالیتها و روش های جالبی را برای عرضه کتاب ابداع کرده اند که بسیار ساده و کارآمد هستند. نتایجی که از فناوری های نو در بخش فروش می توان دید همین روش های فروش الکترونیک است که به شدت در جهان شوع پیدا کرده است.

چاپ و تولید

حالا که از آنها شروع کردیم، فکرمی کنم نوبت به چاپ رسیده باشد. منظور از چاپ و تولید همان مفاهیم سنتی است که همگی آن را می شناسیم. یعنی چاپ متن و تصویر بر روی کاغذ و پریش و مساحی به همین سادگی. ولی شاید بماند که همین چند کلمه با چه تحولات بزرگی روبرو شده است.

زمانی چاپ کتاب در تعداد بسیار محدودی طوری که تعداد هم باشد یا بیشتر محتوی کتاب و تصحیح آن در فاصله های زمانی کوتاه بدون هزینه های بسیار آورا چاپ کتاب با اطلاعات اختصاصی برای معطالمان خاص

آخرین چیزی که می توان آن را خدمت فناوری های نوبه پدیدارندگان نامید، آموزش اصول نویسندگی و تألیف است که آن هم به روش آموزش روی خط و آموزش از طریق نرم افزارهای آموزشی در دسترس است

و تغییر این اطلاعات برای مخاطب دیگر در همان نوبت چاپ از رزاهم فراتر بود ولی امروز پدیدارندگان می تواند بدون هیچ مشکلی فقط ۱۰۰۰ جلد از کتاب خود را چاپ کنند بدون اینکه مجبور باشند پول چاپ ۱۰۰۰ نسخه را هزینه کنند. ناشر می تواند فقط سفارش های رسمی به تعداد لازم یک کتاب را چاپ کند و هر وقت خواست در اسرع وقت با شمارگان دیگر آن را چاپ کند.

چاپ دیجیتال واژه جدیدی است که هر روز استفاده گسترده تری پیدا می کند. شما چه عکاس باشید چه نویسنده و هدف از انتشار آثار هر چه که می خواهید باشد، فرقی نمی کند، در هر حال با استفاده چاپ دیجیتال می هزینه های به مراتب کمتر از چاپ سنتی می تولید در اسرع وقت آثارتان را چاپ کنید.

البته چاپ دیجیتال تنها آثوری موجود در تولید کتاب نیست و فناوری های دیگری هم در این رابطه موجود دارند. برای مثال امروز می توان متن یک اثر را از کامپیوتر به طور مستقیم به دستگاه چاپی سپرد که همه چیز را بخود در یک خط مجتمع کرده اند. یعنی از کامیوتر وارد می شود و از جویخ خود استفاده شد و کتاب صفا می شده و آماده توزیع خود خواهد شد. در حالی که دیگر از کارگاههای مختلف و نقل و انتقالات مکرر خبری نخواهد بود. از فناوری های جدید دیگر می توان به چاپ و توزیع همزمان یک اثر در چند کشور نام برد که این روزها در کشورهای نومه هم عمومیت یافته اند. و با کارگیری ارتباطات مخابراتی و فناوری

اطلاعات سرعت و هزینه تولید یک اثر را دچار تغییرات زیادی کرده اند.

آماده سازی پیش از چاپ

این از آنها شروع کرده ام کار سختی است. بار دیگر چنین کاری را تا کار تمام کردم کرد ولی تا آن موقع بهتر است در مرحله پیش از تولید بپریم که آماده سازی کتاب همگی در تلاشند تا با کمترین هزینه پلاگین کیفیت را طبق نیاز مؤلف در اختیار او قرار دهند. ما از هر چه چینی و چاپ شروع می کنیم.

نرم افزارهای حرفه ای و تخصصی و تألیف

در این بخش از ساده ترین فناوری پیچیده ترین آنها در خدمت مؤلف است که در هر طرز که می تواند فعالیت از علم توانایی فیزیکی خود را ترش را با یک کتابت نرم افزارهای ساده حرفه ایی که به آن می توان ماشین چاپ کامپیوتری گفت شروع می کنیم که امروزه توانایی فلسف گیری های علامتی و نشانی را هم در دل خود جا داده اند. این نرم افزارها از توزیع زیادی برخوردارند و هر کدام برای کاری مناسب هستند. مانند نرم افزار Word یا CorelDraw که برای چاپ متن در رسانه مانند LaTeX برای چاپ متن های پر از فرمول های ریاضی یا ChemDraw برای نوشتن متن فیزیکی آماده کرده شده است. دره بعدی این نرم افزارها برای کسانی است که مشکل مشکی دارند، این رده اند نرم افزارهای ویژه این افراد، هر کسی که در زمینه تولید کتابت می تواند از این محصولات استفاده کند. اینها هم در صورت نیاز با اعلام مؤلف تصحیح کنند. چیزی از آنها می تواند دستخط را تشخیص دهند شاید جدیدترین تولیدات که توانم در نرم افزارهایی هستند که مؤلف می تواند با یک کلیک با یک حرف کبوتره مخصوص، متن را چاپ کنند. این نرم افزارها به بهترین گونه و فناوری برای معطالمان حرفه ای که فقط قادر به کنترل و مشاهده خود هستند. جدولی بزرگ است از مشهورترین کاربران این سیستم داشته اند بزرگ گیان شامس انگلیسی، آنتی هوارکیو است.

نرم افزارهای گرافیکی

مؤلف خود می تواند با استفاده از نرم افزارهای گرافیکی عمومی یا خاصی به گنجاندن تصویر یا نمودار اقدام کند. اثرش این کار موقع مشخص می شود که متن تولید می شود. عملی باشد که نمودارها را بصورت حرف اول را در آن در زند. توزیع و نوع کار این نرم افزارها قدر زیادت است که متن آماده هم بدون آنها قادر نیست ولی گسترده این نرم افزارها در کشور هنوز به مؤلفان ما مان نرسیده اند. حتی قادر به تغییر نمودارها و تصحیحی که از منابع خارج می شود، کتاب های خود می توانستند. این ضعف را چه در کتاب های ترجمه و چه به نالی می توان دید.

نرم افزارهای صفحه آرایی

اگرچه فرمی ندارد که مؤلف مستقیماً این فرم تولید باشد ولی گاهی اوقات استفاده از این فناوری چندینباری مؤلف پدیدآورنده بسیار جایز است. بسیاری از کتابهایی که در کشورمان تولید می شوند ولی کارایی کتاب های مشابه خارجی دارند که شاید بخشی از آن به ناگهی و می تواند مؤلف پدیدآورنده در استفاده صحیح از این فناوری برگردد. در نرم افزارهای معروف در این شاخه می توان به *Quark*، *PageMaker*، *Latex* و *Corel* که یاد گرفتن آنها چندان هم دشوار نیست و تا به نایج به دست آمده از استفاده صحیح آنها ارزش فراگیری آنها بیشتر مشخص می شود.

گوش شیطان کر گریا کم کم داریم به بخش های پاشی که همان شروع کار نشر است نزدیک می‌شویم.عده زیادی از مؤلفان برای به وجود آوردن اثرشان احتیاج مبرم به منبع تحقیقی دارند.منابع کتابخانه‌ای و تحقیقات محلی از این دسته‌اند.روزگاری تحقیق در مورد یک سلسه خاص زمان و هزینه زیادی را در بر می‌گرفت و با منابع زیادی از جمله عدم امکان مسافرت مستحق به کشورهای دیگر یا مناطق دیگر و به‌ویژه شدولی امروز وضعیت فرق کرده است و این فقط به خاطر پیشرفت های باورنکردنی در فناوری اطلاعات است. یک محقق برای خلق اثر خود می‌تواند یک یا چند فناوری زیر را به خدمت بگیرد.

کتابخانه‌های دیجیتال

این کتابخانه‌های دیجیتال را از طریق شبکه اینترنت در اختیار علاقه‌مندان و پژوهشگران قرار می‌دهند.ویسته به‌زیگی و توانایی خود خدمات مختلفی ارائه می‌دهند. کار جست‌وجوی منابع در این کتابخانه‌ها فقط به آن کتابخانه محدود نمی‌شود و پژوهشگر می‌تواند از آن کتابخانه به سجموعه بزرگی از کتابخانه‌های طرف قرارداد ارتباط برقرار کند.همزمان ده‌ها مرکز هم‌راه دنبال یک موضوع بررسی می‌کنند.این کتابخانه‌های دیجیتال و خدماتی که ارائه می‌دهند کار ساده‌ای نیست و در چندسطر نمی‌توان ارزش و اهمیت آن را بیان کرد ولی امروزه بدون وجود آنها چیزی به نام اثر تحقیقی هم به آن کشور دکمی وجود نخواهد داشت.

منابع امری

بعضی از اطلاعات مورد نیاز پژوهشگران را در کتابخانه‌هایسایان یافت ولی باز هم فناوری اطلاعات به مؤلف کمک می‌کند که از طریق رجوع به منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت جست‌وجوی خود را پیش ببرد.از آن جمله می‌توان به سایت‌های اطلاع‌رسانی سازمان ملل متحد،میتسوکو،یوتیوب،فلیکس و حتی CNN اشاره کرد.بسته به اطلاعات مورد نیاز سایت‌ها و پایگاه‌های مختلفی بر روی اینترنت این و فقط راه انجام می‌رسند.از علوم زیستی گرفته تا مباحث‌مناسی و اقتصاد و حتی ادبیات، می‌تواند منابع معتبر و مهم را در رویی اینترنت پیدا کند.کحت به اینجا رسید بهتر است بگوییم که در پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی گزارش‌ها و اطلاعات غریبا کامل و روزآمدی را می‌توانید درباره ایران پیدا کنید که جست‌وجوی آنها در کشور کاری وقت‌گیر و اغلب پردرسترس است.

متخصص‌ها

گاهی برای خلق یک اثر تمام این کارها منابع کفایت نمی‌کند و پیدا کردنه با مؤلف تامل نظر نیاز پیدا می‌کند.فناوری اطلاعات این نیاز را هم نایده نگرفته است و شما در اینترنت می‌توانید با رجوع به پایگاه‌های به بخش‌هایی مانند ExpertLinhovito در کانادا که تخصصی است کنید تا امکان ارتباط شما با پژوهشگران و محققانی که با شما علائق یکسان دارند یا شما به آنها نیاز دارید، پیدا کنید.

بخش Stat دانشگاهها و دانشکده‌ها هم ضمن ارائه اطلاعات کافی و خوبی از اعضای هیأت علمی خود امکان ایجاد ارتباط با آنها را فراهم می‌کنند.

کتاب به تازه کاران یا...

هر چه فکر کرده برای این بخش چه عنوانی انتخاب کنید به نتیجه‌ای نرسیده به همین دلیل بدون مقدمه فناوری‌های موجود را معرفی می‌کنم و خود شما در پایان عنوان را انتخاب کنید.

فرهنگ لغات و مترجم‌های ماشینی

فقال توجه آن دسته از آسانبندی که از سپیدن لغات ترجمه به دانشجویان خسته شده‌اند،د فرهنگ‌های لغات و مترجم‌های ماشینی به نرم افزارهایی می‌گویند که توانایی ترجمه محدود بخشی از یک متن یا ارائه معادل یک لغت برای یک زبان به زبان دیگر را می‌دهند ولی امروز آن تعریف دیگر نیست،یعنی چون پایگاه‌هایی بی‌رویی اینترنت وجود دارند یا نرم افزارهایی ساخته شده‌اند که شما را قادر می‌سازند در چشم به هم زدن

یک متن بزرگ را ترجمه کنید.البته نباید انتظار داشته باشید که متن نهایی چیز دندان‌گیری از کار در آید ولی باور کنید بهتر از بعضی از ترجمه‌های موجود در بازار خواهد بود. چون قرار نیست کار تبلیغی کم فقط به این نکته اشاره می‌کنم که چنین فناوری در ایران هم موجود است.

سازمان‌دهنده‌ها

این فناوری فقط به مؤلف در سازمان دادن به نوشته‌ها و کتاب نهایی اش کمک می‌کند.از ساده‌ترین آنها که کمک می‌کنند یا یک پایان‌نامه درست تنظیم شود تا پیچیده‌تر نشان که کارهایی مانند ویرایش کلی متن را برعهده می‌گیرند و کار اندیکس گذاری و فهرست‌نویسی و اعلام‌نویسی را انجام می‌دهند در بازار موجودند.نمونه ساده‌ای فناوری همان نرم افزار معروف Office شرکت مایکروسافت است که به وفور در ایران استفاده می‌شود.

ایده‌دهنده‌ها قسه‌نویسی‌ها و فیلمنامه‌نویسی‌ها

خوشبختانه هنوز برای این فناوری به کشور باز نشده است و گرنه تازه به حال شاهد حضور آثار بودیم که هیچ چیزش ریضی به موجودی به نام انسان نداشت.در حوزه فیلمنامه‌نویسی چند سالی است که این فناوری وجود دارد و از آن استفاده می‌شود. نرم افزارهای StoryMind و Dramatica این دسته‌اند.

نرم افزارهایی مانند Power structure که دیگر شامکار داستان‌نویسی و تولید ایده و فیلمنامه است. حالا فکر کنید که بعضی این فناوری‌هایی که نام برده شد چقدر راحت می‌توانند شاهکارها بیافرینند.

آموزش

آخرین چیزی که می‌توان آن را خدمت فناوری‌های نو به پیدا آوردنگان نامید.آموزش اصول نویسندگان و تألیف است که آن هم به مدد روش آموزش روی خط و آموزش از طریق نرم‌افزارهای آموزش در دسترس است که شاید بتوان آنها را ادامه منطقی کلاس‌های سنتی و آموزش سنتی نامید چون تنها تفاوت آنها با اسلاشان محیط آموزش است که از فضای فیزیکی به فضای مجازی تغییر پیدا کرده است.

سخن آخر

اگر چه سعی بر این بود که به زبان ساده فناوری‌های جدیدی که در خدمت مؤلفان و پیدا آوردنگان است معرفی کنیم ولی می‌دانم حق مطلب ادا نشده است و سوالات زیادی درباره هر کدام از این بخش‌ها در ذهن خواننده به وجود آمده است. به همین دلیل آمادگی خود را برای توضیح بیشتر از طریق پست الکترونیکی Maity@yahoo.com اعلام می‌کنم و توجه علاقه‌مندان را به منابعی مانند ماهنامه «صنعت چاپ» و ماهنامه «شیکه» که هر دو از منابع خوب و معتبر کشورند، جلب می‌کنم. از دیگر سو ممکن است فناوری یادش جدیدی را نادیده گرفته باشیم که ضمن پوشش خواشنمند مرا هم از آن مطلع فرمایید. وسخن آخر اینکه اگر چنین مطلبی را با چنین سبکی ارائه کرده‌ام، هدفم فقط جلوگیری از خستگی خواننده بوده است و سعی به هیچ وجه قصد جسارت یا توهین به کسی را نداشته‌ام و اگر چنین چیزی از نوشته‌هایم برداشت می‌شود، از همه عذر می‌خواهم.

ریشه‌ها

کتاب و پدیدآورندگان

محمد آل ابراهیم

نهادهای جهانی مؤلفان و پدیدآورندگان

انجمن‌ها، نهاده‌ها، بنیادها و سازمان‌های غیر دولتی، سازمان‌هایی هستند که در جوامع مختلف برای حمایت، ترویج یا حفاظت از چیزی یا باقوفی به‌وجود می‌آیند. هر چه مذدیت در جامعه‌ای نهادینه‌تر شده، باندند حضور این مراکز پررنگ‌تر و اثر گذاریشان عمیق‌تر خواهد بود.

پدیدآورندگان آثار متکرب نیز در کشورهای مختلف برای حفاظت از حقوق معنوی و مادی خود نهادهایی را به‌وجود آورده‌اند که بعضی تخصصی یا بعضی دیگر عمومی هستند. حوزه فعالیت این نهاده‌ها هم در یک منطقه جغی هرگزیکت شروع می‌شود و می‌تواند گاهی جهانی هم‌راه آموزش دهند. بعضی از این نهاده‌ها برای فعالیت خود در دیگر کشورها شعبه‌هایی ایجاد می‌کنند، بعضی نیز فاقد دفتر یا شعبه مستقل در دیگر کشورها هستند. بعضی از نهاده‌ها پدیدآورندگان هم به نهاده‌های بزرگی همچون یونسکو وابسته‌اند. معروفترین این نهاده‌ها انجمن بی‌با انجمن قلمه هستند که در بسیاری از کشورها شعبه دارد.

همانطوره که ذکر شد وظفه اصلی این نهاده‌ها حمایت از حقوق اعضا یا هم‌صنفانان است که گاهی هم جنبه سیاسی به خود می‌گیرد. به همین دلیل چند نهاد را که بیشتر جنبه تخصصی دارند، در ادامه معرفی می‌کنیم.

۱-انجمن مؤلفان

انجمن مؤلفان که نهادی غیر انتفاعی است در سال ۱۳۸۲ در انگلیس برای حفاظت از حقوق مؤلفان تأسیس شد و در حال حاضر ۷۵۰۰ عضو دارد و نویسندگان معرفی‌مانند مشاهیر و آه‌های در آن عضو بوده‌اند.

انجمن توسط هیأت مدیره که ۱۲ نفر از نویسندگان حرفه‌ای هستند و از طریق انتخابات به مدت سه سال انتخاب می‌شوند اداره می‌شود.انجمن با سایر انجمن‌های ملی یا بین‌المللی هم ارتباط دارد که از آن میان می‌توان به انگیزه نویسندگان اروپایی اشاره کرد. برای آشنایی بیشتر با این انجمن و فعالیت‌های آن می‌توانید به وب‌سایت <http://www.ecowriters.org> رجوع کنید.

۲-سازمان ملی نویسندگان علمی NASW

تعدادی از نویسندگان و روزنامه‌نگاران علمی‌نویس در سال ۱۹۳۲ در جلسه‌ای که در نیویورک تشکیل شد، این سازمان را تأسیس کردند و هدفشان به‌وجود آوردن زمینه‌های رشد علمی و کیفی نویسندگان علمی‌نویس و حمایت از حقوق آنها بود و امروز تعداد زیادی از نویسندگانی را که برای روزنامه‌ها، مجلات، رسانه‌های تصویری و الکترونیکی فعالیت می‌کنند تحت پوشش خود دارد.

این سازمان افرادی را هم که در دانشگاهها، مراکز تحقیقاتی خصوصی و دولتی و دیگر نهادهای علمی مشغول به کارند به عضویت خود می‌پذیرد و از بزرگترین اهدافش می‌توان به مبارزه برای جریان آزاد اطلاعات رسانی اشاره کرد. این انجمن به عضویت‌نشریه‌های هم به نام نویسندگان علمی دارد که به‌طور تخصصی برای مؤلفان علمی‌نویس سنتز می‌شود و هدفش ارتقای سطح دانش آنهاست. بزرگ‌وی گروه‌های علمی سالانه در کارگاه‌های تخصصی نیز در توف فعالیت‌هایی این سازمان است.سازمان سالانه سه جلسه ۲۰۰۰ نفری به نام علم و اجتماع را هم به میزبانی از نویسندگانی که در حوزه خوبی که دسترس به آن سخت است انجامیل و بررسی‌های اساسی در حوزه‌هایبررسی علوم فعالیت کرده‌اند، ام‌ا می‌کنند.سایت <http://www.nasw.org> اطلاعات بیشتری را در اختیار شما خواهد گذاشت.

۳-انجمن نویسندگان و تصویرگران کتاب کودک

این انجمن از سال ۱۹۷۱ در لوئیس آنجلس آمریکا شروع به کار کرده است و تنها انجمن تخصصی بین‌المللی است که خدمات متنوعی را به نویسندگان، تصویرگران یا فعالان ادبیات کودک ارائه کند. انجمن به‌صورت شبکه‌ای برای به اشتراک گذاشتن تجربیات پدیدآورندگان کتاب کودک در جهان عمل می‌کند و از این طریق افراد مختلفی می‌توانند دانش و تجربیات خود را با دیگر فعالان از قبیل نویسندگان و وب‌سازران و تصویرگران مبادله کنند.

این انجمن به دانشجویمان، پژوهشگران، کنفرانسان و کنفرانسیونان خود خدمات گسترده‌ای ارائه می‌کند. هزاران نفر را پدیدآورندگان آثار کودک از سراسر جهان در نمایش‌های سالانه این انجمن شرکت می‌کنند و آخرین یافته‌ها و تجربه‌های خود را مطرح می‌کنند.صفحهٔ کتاب و دانه در این انجمن فقط برای دانش‌آموزان و نوجوانان و تصویرگران کتاب کودک که دارای اثر چاپ‌شد هستند متداول است.مراجعه به سایت <http://www.iccw.org> اطلاعات کاملتری از نحوه عضویت گرفته تا خدمات جنی در اختیار شما خواهد گذاشت.

۴-انجمن ملی نویسندگان زن

انجمن ملی نویسندگان زن انجمنی غیر انتفاعی است که در سال ۲۰۰۱ برای حمایت، کمک و آموزش نویسندگان زن از طریق برگزاری شبکه‌های اطلاع‌رسانی، کارگاه، نمایش و انتشارات، تشکیل شده است.

نشانی وب‌سایت این انجمن <http://www.naww.org> است.

۵-بنیادبین‌المللی نویسندگان علمی نویس

این بنیاد در پاسخ به نیاز روزافزود جهانی به ترویج و همگنی کردن علم و اطلاع‌رسانی دقیق و صحیح از رفایق علمی و فنی در جهان در سال ۱۹۶۷ تأسیس شد.از اهداف اولیه تأسیس این بنیاد فراهم کردن زمینه‌ای برای ارتباط گسترده بهتر نویسندگان علمی‌نویس در سطح جهان است. هرده‌هایی این بنیاد هر سال در یک کشور برگزار می‌شود و هر سال به موضوع خاصی پرداخته می‌شود. در جریان برگزاری این همایش‌ها کارگاه‌هایی نیز برگزار می‌شود که مدرسان آن از بهترین و مشهورترین افراد در زمینه موضوع کارگاهند.در همایش سال ۲۰۰۱ که در توکیو برگزار شد و در همایش سال ۲۰۰۲ درزیل تشکیل صحیح جهانی روزنامه‌نگاران علمی نیز به تصویب رسید که هم‌اکنون به‌عنوان جزئی از این بنیاد به فعالیت مشغول است.

سایت <http://www.internationaljournalwriters.org> یا بلجگری سوالات احتمالی علاقه‌مندان است. در پایان یا توجه به گستردگی و تنوع فعالیت این سازمان‌ها و نهاده‌ها فقط به ذکر نام بعضی از آنها بسنده می‌کنیم و آمادگی خود را برای ارائه اطلاعات بیشتر از طریق مکتوب یا پست الکترونیکی masoud@masoud.com اعلام می‌کنیم. -انجمن صنعتی بین‌المللی نویسندگان زن-انجمن قلم-انجمن آمریکا مؤلفان و روزنامه‌نگاران- فرهنگستان کتاب کودک-انجمن صنعتی نویسندگان-انجمن نویسندگان اسکاتلند-انجمن نویسندگان فرانسه زبان-بنیاد بین‌المللی نویسندگان-انجمن روزنامه‌نگاران سلامت زیست-انجمن آمریکایی روزنامه‌نگاران پزشکی-انجمن نویسندگان علمی انگلیس-انجمن روزنامه‌نگاران محیط زیست.

منابع

شماره ۲۰۳،شنبه ۳۰ تیران ۱۳۸۳

آرش محمدی

گفت و گو با محمود فلکی، **شاعر و نویسنده**

پایان ادبیات مهاجرت؟

محمود فلکی شاعر «ولگان تاریک» پیش از دو دهه است که منیم آلمان شده و در حوزهٔ شعر، داستان، نقد و پژوهش فعال است و در هر یک از این حوزه‌ها چندین کتاب چاپ و منتشر کرده است. بخشی از آثار در ایران و بخشی هم در آلمان به بازار آمده. اولین کتاب شعر او «داس به پیکر گنده» در سال ۱۳۸۹ چاپ شد و آخرین آن «ولگان تاریک» در سال ۱۳۹۳ منتشر گردید. در زمینهٔ نقد و پژوهش نیز کتاب های «موسیقی در شعر سید فارسی»، «سلوک شعر»، «نگاهی به شعر نیما» و «نگاهی به شعر شاملو» را در ایران منتشر کرده است اما هیچ یک از آثار داستانی‌اش در ایران منتشر نشده است. محمود فلکی متولد ۱۳۳۰ رامسر است و هم اکنون در آلمان در یکی از دانشگاه‌های آلمان ادبیات فارسی تدریس می‌کند. مدتی هم نشریه تئوریک و نقدی «منجش» را منتشر می‌کرد که درشماره پنج یوسف شد. با فلکی که چند روزی در ایران میهمان بود گفت و گو کرده ایم.

آلمانی‌ها جذبه‌ای ندارند. آنها کاتاکرا را دارند، دیگر این که سطح داستان‌نویسی ما هنوز به آن حد نرسیده، که بخواند جهانی شود. مثلاً آثار و کتاب‌هایی بوده که در ایران مطرح شده‌اند، علاقه‌مند شده آنها را بخوانم، وقتی این کتاب‌ها را می‌خواندم و با آثار آلمانی مقایسه می‌کردم، برایم یقین بود که اگر این آثار ترجمه شوند هیچ برتری نخواهند داشت. برای اینکه آنها نه تنها به نسبت به جهان متفاوت است که البته تعیین کننده نیست - بلکه به دلیل سطح داستان‌نویسی، ساخت داستان‌ها در مرزته بسیار بالاتر ی قرار قرار دارند. اظهارنظرهایی که اینجا و آنجا مطرح می‌شود در مورد جهانی شدن برخی از نویسندگان ما، مطمئن باشید این ادعاها واقعی نیست. بیشتر تبلیغ است تا بیان واقعیت، ایرانیایی

با نسل ما ادبیات مهاجرت هم به نوعی به پایان خودش می‌رسد چون نسل دوم و نسل سوم بومی آنجایی شوند و به زبان کشور میزبان خواهند نوشت

که مقیم خارج از کشور هستند و در آنجا کار می‌کنند و قلم می‌زنند، اینها هم به نوعی گذشته را با خودشان به آنجا می‌کشند و بخشی هم در جام می‌زنند. عده معدودی هستند که سعی کردند خودشان را با ادبیات جهان - در هر نقطه‌ای که کار شده‌ای - نیست. من فکر می‌کنم باید چند نسل بگذرد تا بتوانند خودشان را تثبیت کنند. فرض کنید من نویسنده اگر بخوام تصمیم بگیرم که فلان کار انجام بدهم، قایل تحقیق نیست. یعنی از طریق اراده نمی‌شود به آن جایگاه دست یافت. چون فضایی که در آن نفس کشیدم و بزرگ شدم همه عمر با خودم دارم. بخشی را شاید بتوانم فراموش کنم اما بخش دیگر حتماً در درونم ماندگار است. در مجموع می‌شود گفت، ما هنوز در سطح جهانی ادبیاتی قابل عرضه نداریم، طبیعی هم هست. در زمینه شعر منظور ما که در حیطه شعر سابقه هزار ساله داریم و شاعران شاخص هم به جهان معرفی کرده‌ایم

شعر؟ در شعر کلاسیک چرا. جهان شاعران

گویا زمانی به اسم «سایه‌ها» در آلمان منتشر کرده‌اید. موضوع این زمان بر می‌گردد به دهه چهل در ایران که انقلاب سفید شروع می‌شود. حوادث این زمان در روستایی در شمال کشور که من در آنجا بزرگ شدم، اتفاق می‌افتد. در حقیقت گروپوایی یک خانواده فولاد را تصویر می‌کند که برخلاف داستان‌های روستایی دیگر، نه از منظر یک فرد روسیایی بلکه برگرفته از نگاه کودکی است که بیچه ارباب است. کودکی که مناسبات جامعه و تأثیرات انقلاب سفید، فرهنگ مردم عادی و رابطه آنها با خرافات زندگی خانواده‌اش را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

این زمان فراتر است یا ترجمه خود شما به زبان آلمانی منتشر شده؟

خیر این زمان فراتر است به قلم دوستی به زبان آلمانی ترجمه شود. منتها بعد از ترجمه، من هم نگاه‌ی به آن خواهم کرد و اگر لازم باشد تغییر و اصلاحی صورت گیرد با هماهنگی مترجم این کار را خواهیم کرد.

شما الان به زبان آلمانی تسلط دارید و می‌توانید آثارتان را به زبان آلمانی بنویسید؟
بله، تقریباً می‌شود گفت به زبان آلمانی مسلط هستم و آثاری هم به زبان آلمانی می‌نویسم. اما بیشتر مقاله و شعر را به این زبان می‌نویسم.

آقای فلکی شما در حوزه شعر، نقد، رمان و ترجمه کار می‌کنید. کار در چند حوزه به آثار شما نقطه نمی‌زند؟

این پرسش چندین بار از من شده و حتی این پرسش را خودم از خودم هم داشتم. حقیقتش این خاصی، مثلاً نوشتن رمان اما فعالیت قلمی در چند حوزه دست خودم نیست. یک وقت به این سمت کشیده شدم که دارم داستان می‌نویسم. یک وقت دیگر به سمت نوشتن شعر می‌روم یا یک وقت می‌بینم که دارم نقد می‌نویسم.

بعد این تکرارها کردم و گفتم هر چه پیش آمد، خوش آمد. البته این شکل کار کردن مقداری اثرنری شخصی را تقسیم می‌کند. درست می‌گویید.

یک زمانی هدف من همه اهل فرهنگ این بود که چرا ادبیات ما جهانی نمی‌شود. شما که پیش از دو دهه در خارج از کشور زندگی می‌کنید و ادبیات اروپا را با خودی از نزدیک می‌شناسید، امروز چه جوابی برای این پرسش دارید؟

به گمان من ادبیات فارسی از این زاویه نمی‌تواند جهانی باشد که چون در سطح ادبیات جهانی ما کاری ارائه ندادیم. برخی از یوف کور هدایت محبت می‌کنند، تنها اثری که توانست جهانی بشود ولی یوف کور در فرانسه، آن هم در میان قشر معدودی از خوانندگان، کسانی که با ایران و ایرانیان رابطه داشتند و فرهنگ ایرانی را دوست داشتند. توانست جای کند یا در میان روشنفکران فرانسوی مطرح شد. اما همین یوف کور به زبان آلمانی و انگلیسی هم ترجمه شد. بویژه در آلمان که خودم در آنجا مقیم هستم این اثر هیچ بردی نداشت. برای اینکه نوع نوشتن هدایت برای

بزرگ ما را می‌شناسد. حافظ، سعدی، مولانا و… توجه کنید اگر حافظ را اگر نه نمی‌شناخت و بر آن اساس دیزان غربی - شرقی‌اش را نمی‌نوشت. حافظ هم در آلمان مطرح نمی‌شد. یعنی یک حادنه سبب شده که حافظ در آن جا مطرح نشود.

شما چه تعلیمی از ادبیات مهاجرت دارید؟ ادبیات مهاجرت در مقایسه با ادبیات داخل کشور از چه جایگاهی برخوردار است؟

این آزادی برای شاعر و نویسنده در آن سوی آب‌ها وجود دارد که هر جور دلش می‌خواهد بنویسد و خود ادبیات مهاجرت هم در مراحل مختلفی قرار دارد. در آغاز که دچار شعارزدگی شد و دچار بحران بود، هنوز هم شاید عده‌ای ندانند در کجا قرار دارند. در آن کشورها ماندنی اند یا سرانجام بر می‌گردند، یعنی بخشی از این اهل قلم دچار بحران‌های روحی هستند. ولی مراحل بعدی که ادبیات مهاجرت جا افتاده شد و به مرحله تقریباً پختگی رسید، این مرحله هم در دو بخش قابل ارزیابی است. بخشی که هنوز با گذشته زندگی می‌کند؛ با همان شیوه کار می‌کند و نتوانست خودش را در ادبیات غرب حل کند. بخش دیگر که معلودت‌زدن و تاحدودی توانسته با ادبیات غرب هماهنگ باشند - چون نزدیک با ادبیات غرب فقط از طریق زبان اصلی - مستشرقان - این افراد در شعرهایشان با در داستان‌هایشان حرکت‌ها و جهش‌هایی را نشان می‌دهند که صرفاً جزئیاتی نیست. بعضی به خاطر آشنایی‌شان با زبان‌های دیگر توانستند جهش‌هایی داشته باشند و حرکت‌هایی بکنند ولی این حرکت‌ها هم به تصور من آنگذر عمیق نیست که بگیریم نسبت به ادبیات داخل کشور در سطح بسیار بالاتری قرار می‌گیرد. البته مؤلفه‌هایی در این نوع ادبیات دیده می‌شود که با آنچه در داخل می‌گذرد، آن را مقداری متفاوت نشان می‌دهد. ولی خودمان بهتر می‌دانید که تنها محتوا، تعیین‌کننده جایگاه یک اثر ادبی نیست. در واقع در هم‌جوشی در هم آمیزی درون و بیرون است که ادبیات را می‌سازد.

اما پرسش‌هایی را خودم دارم که این ادبیات به کجا می‌رسد؟ به تصور من با نسل ما ادبیات مهاجرت هم به نوعی به پایان خودش می‌رسد. چون نسل دوم و نسل سوم بومی آنجایی شوند و به زبان کشور میزبان خواهند نوشت. یعنی زبان مادری نسل بعد، زبان سرزمینی است که در آنجا رشد می‌کنند و بزرگ می‌شوند. آنها به هر زبانی که بنویسند با فرهنگ و بینش همان کشور خواهند نوشت. این ادبیات مهاجرت دچار بحران و بی‌هویتی خواهد شد. اما حادنه دیگری هم دارد اتفاق می‌افتد که می‌تواند این بحران را از سر بگذراند. و آن هم از ریابط نویسندگان با داخل کشور است. در سال‌های اخیر می‌بینم برخی از کتاب‌های این نویسندگان در داخل کشور چاپ و منتشر می‌شود یا در نشریات مختلف، شعر و داستان خودشان را چاپ می‌کنند. این رابطه تازه هم می‌تواند به ندوام ادبیات فارسی در خارج از کشور کمک کند و هم

می‌تواند تأثیر متقابل و دوگانه داشته باشد. از این زاویه من امیدوار هستم ادبیات فارسی در خارج از کشور به رشد خود ادامه دهد. اگر ادبیات مهاجرت این ارتباط تازه و این مفر جدید را پیدا نمی‌کرد در خودش خفه می‌شد.

رمان‌هایی مثل «گلش» یا «دکتر نور زینر» را بیشتر از مصدق دوست دارید؟ یا «سوره الغراب» می‌تواند نماینده ادبیات خاص مهاجرت باشد؟

من این طور نمی‌بینم. «سوره الغراب» مسعودی در زمان دورتری نوشته شده. در واقع اولین اثر خارج از کشور بود که بازتاب بسیار وسیعی داشت و به نوعی در آن زمان برای خودش اثری بگر و تازه بود. آثار دیگری که نام برید، در مقایسه با یکدیگر کیفیت‌های مساری و جایگاه یکسانی ندارند. فرض کنید می‌رمان «مختوایی شبانه ارکستر چوب‌ها» را برتر از این دو زمانی که اسم برید، می‌دانم. در عین حال این آثار، آثار خوبی هستند اما تفاوت این آثار با آثار داخل کشور آن قدرها هم زیاد نیست.

مثلاً رمان «مختوایی شبانه ارکستر چوب‌ها» مسائلی را مطرح کرده که تازگی دارد. یعنی آن نوع زندگی که یک شخصیت در مهاجرت می‌گذراند یا آن نگاه خاصی نویسنده و آن فضای که ایجاد کرده برای خواننده ایرانی موقعیت

مستازی برای خودش ایجاد کرده است. می‌دانید نسلی از نویسندگان در خارج از کشور منولد شده‌اند که علاوه بر زبان فارسی زبان کشور میزبان هم می‌توانند آثار این دمنه از نویسندگان را چگونگی

ارزیابی می‌کنند؟ این نوع ادبیات، ادبیات چندان گسترده‌ای نیست. البته تک و توک نویسندگانی هستند که به دو زبان می‌نویسند. چون نویسندگانی که در خارج از کشور بزرگ شده‌اند زبان فارسی‌شان ضعیف است بویژه زبان ادبی‌شان؛ یعنی اگر به زبان کشور میزبان بنویسند خیلی بهتر می‌نویسند. من این نوع ادبیات را چندان جدی نمی‌گیرم.

عده‌ای معتقدند با توجه به حضور گسترده نویسندگان و شاعران در خارج از کشور در دهه‌های آینده ادبیاتی بویژه خواهیم داشت، بویژه در حوزه ادبیات ترجمه.

این تأثیر البته متقابل است و یکسری آموزه‌هایی هست در غرب که در ایران نیست. ولی این نسل تازه که در زبان کشور میزبان می‌نویسد، دیگر نویسنده فارسی زبان اروپا به آن معنا نیست. همان طور که امروز نویسندگان موفق داریم که نویسندگان انگلیسی، هندی،اسلام هستند. بسیاری از نویسندگان آمریکایی، روسی‌اسلام هستند. تصور من این است که از همین این نسل می‌توان انتظار ظهور نویسندگان بزرگ را داشت. چون زبان فارسی آنها ضعیف است.

آقای فلکی در دهه اخیر مباحث تئوریک ادبیات در جامعه ما به شدت مورد توجه قرار گرفته. اما در آلمان نشریه تئوریک و فارسی‌زبان «منجش» را بنا به چه ضرورتی منتشر می‌کنید؟

زمانی ما انتشار گاهنامه «منجش» را شروع

گردیم که مختص نقد و تئوری ادبی بود.مقطعی بود که من خود به ضرورت انتشار این نشریه رسیده بودم و دیگران هم حتی چنین ضرورتی را گوشزد می کردند. اما جامه ما نیاز به نقد جدی در حیطه ادبیات دارد. نیاز به دانش و شناخت مباحث تئوریک دارد. ما تلاش کردیم آنچه که از غرب آموختیم، از این طریق به خوانندگان فارسی زبان منتقل کنیم. مسأله دیگر که مهمتر هم هست، عدم تخصصی شدن مسائل ادبی است. شما در غرب می‌بینید که هر کس سعی می‌کند تخصص خودش را در همان رشته‌ای که علاقه دارد دنبال کند و خودش را قوی تر کند، من در واقع خواستم کار را هم به نفعی برونج کنم و سعی داشتم نشریه‌ای منتشر کنم که تخصصی باشد و صرفاً به نقد و تئوری ادبی بپردازد که در موفقیت این کار امیدوار بودیم. اما علت اینکه مستجی از شماره پنج به بعد انتشارش متوقف شد این بود که وقت و انرژی که صرف آن می‌کردیم، مرا از بسیاری کارهای دیگر باز می‌داشت و احساس کردم اگر ادامه پیدا کند به بخش عظیمی از کارهایم نمی‌رسم. باید نشود بخش شما هم تا حدودی با مرصه روزنامه نگاری آشنا شدید. بفرمایید نشریه «کتاب هفت» را چگونه می‌بینید؟

کار روزنامه نگاری من متفاوت از آن چیزی است که شما انجام می‌دهید. نشریه کتاب هفت زمانی که نخستین بار در آلمان به دست من رسید، ابتدا فکر کردم یک نشریه تبلیغی است و اصلاً آن را

نه تنها من بلکه همه نویسندگان و شاعران ایرانی دلشان می‌خواهد که آثارشان در ایران چاپ و منتشر بشود

جدی نگرفتم. چند شماره که به دستم رسید و هر شماره از آن را که نورو می‌دیدم آن حالت متداول و گروه گرایی در این نشریه دیده نمی‌شود. یعنی، من خود کتاب‌های مختلف از نویسندگان مختلف با دیدگاههای مختلف در آنجا معرفی می‌شود و این باعث خوشحالی من بود که چنین نشریه‌ای چاپ و منتشر می‌شود که اخبار نویسندگان مختلف را تحت پوشش قرار می‌دهد. اما نکته‌ای که برآدم بیشتر جالب بود این بود که می‌دیدم کسانی که با این نشریه مصاحبه می‌کنند خیلی راحت و صریح مسائل خوشان را مطرح می‌کنند و این هم نکته بسیار مثبتی بود. ولی در افکاره اخیر هم بینم نشریه کتاب هفته مقداری اشتباه کرده، البته دلپیش را نمی‌دانم ولی این هم بخش زرد این نشریه است که امیدوارم هرچه زودتر برطرف شود.

بخشی از آثار شما در ایران چاپ و منتشر شده است، بازنایب چاپ این آثار را چگونه می‌بینید؟
حقیقت این است که نه تنها من بلکه همه نویسندگان و شاعران ایرانی دلشان می‌خواهد که آثارشان در ایران چاپ و منتشر بشود. خواننده واقعی آثار ادبی ما باید در ایران زندگی می‌کنند. تعداد مخاطبان آثار در خارج از کشور محدود است و بسیاری از مخاطبان بالقوه در خارج از کشور درگیر کارهای روزمره خودشان هستند، به همین دلیل بخشی از این خوانندگان را از دست داده‌ایم. اما انگیزه اصلی هر نویسنده و شاعری این است که آثارش را هموطنانش در ایران بخوانند. خوشبختانه این امکان برای من وجود و وجود آمد که آثار را در ایران چاپ کنم و استقبالی هم از آثارم در اینجا شده رضایی کننده بود.

هوشنگ مرادی کرمانی: نویسنده:

وجود دارد. مثل مسأله عشق، عاطفه، قدرت، زیبایی، حرص، کینه، دانش و… داستان دیری که کتاب می‌خواند داستان دانش است، داستان دلیل بنشن مردم به درختی که جلوی سنگ را گرفته بود و از افتادن آن جلوگیری می‌کند، داستان خرافات است و داستان کلافی که روی شاخه همه درخت‌ها تان می‌ساخت، داستان حرص است.

آنچه را که انسان درگیر آن بوده می‌شود در این انشائه‌ها پیدا کرد. همه آنها مال من نیست اما به هر حال این کتاب به کلاسیکوتری تبدیل شده از احساس من به انسان‌هایی که از کودکی خوانده و شنیده‌ام با عشق شروع می‌شوند و با رنج و ناگامی ادامه پیدا می‌کنند ولی آخر آنها کاروایی است و هفت میانه‌زوشن و پایگی، ولی

خیلی‌ها بزرگ به دنیا می‌آیند و بزرگ هم از دنیا می‌روند من خوشبختانه بچه به دنیا آمدم و همان طور هم ماندم!

آخر این الفته فرق داشت، یعنی پایان آن باز است و این عقیده‌است که تصمیم می‌گیرم در دفعه خود چگونگی آن را تمام کنند. علت اینکه نه تو نه خشک یا کثروماری میشلگی الهسته‌ها به پایان نمی‌رسد چیست؟ برای اینکه به انسان یک نکته انگیزه امروزی شده است. ضمن آن آدمی که به صورت پرده درآمده همیشه امیدوار است که بتواند به آنچه می‌خواهد برسد. درتهای داستان هم باز آن شعرا می‌خوانند به دنبال جویی می‌روند که نه تو نباشد و نه خشک، نه راست نباشد و نه کج، بنابراین همیشه امید در او هست، اگر با کلیز ازدواج می‌کرد، در امید بسته می‌شد و معلوم نبود با قدرت و نگیزی که آن دختر بر او موفقیت به دست آورده بود، چه جای به برش بیاید. یعنی از آزاد است و هنوز هم دارد دنبال آن چیزی می‌گردد که در دهشت هست. برای همین است که در پایان داستان به این نتیجه می‌رسد که راه مهم است نه مقصد.

راه به ما امید می‌دهد، هیچ کس مقصدی ندارد و به هر چیزی که برسد می‌بندد که مقصدش توده و آنچه می‌خواسته اتفاق نیفتاده است.

مهم این است که توی راه چه چیزهایی به آدم اضافه شود.

آزین، مهم این است که توی راه چه چیزهایی می‌خواند پیدا کند. چیزی ایی که در این الفسته هست می‌گوید کارمن این است که در پیغم و درختان را آب بدهم. **انقائاً پاموش ترین شخصیت داستان هم همان جوی آب است که به برنده می‌گوید برو و از سلطان پرس کن آن چوب را برای چه می‌خواهی. برای این است که او تجربه دارد.**

تجربه دارد سزایند هم هست، یعنی بچراه دارد و هر کسی که چرا داشته باشد بویاست. انسانی که چرا ندارد یک کسان می‌خواست است. همه چیز از چرا شروع می‌شود به محض اینکه چراچایش می‌آید، انسان زنده می‌شود. برنده کوکروانه به دنبال جویب نه تو نه خشک آمده بود و جوی آب به او چرا داد و گفت چنین چیزی را

می‌خواهی چه کنی؟ به هر چه بود نمی‌مورد سلطان هم به این نتیجه می‌رسد که یک چیزی گفته و خودش هم توی آن مانده یعنی خودش هم توی راه افتاده. رونه روی همه این داستان‌ها علامت سوال است. دختر هم هر روز جلوی یک بچرمی می‌نشیند و نظاره بیرون را می‌کند تا برسد اینکه بچراه چی در وروی مثل هم نیست. یعنی همه اینها دچار چرایی هستند و قاصه‌ها تانه به جایی می‌رسند که باید باز شوند. برشت می‌گوید بهترین نمایشنامه و داستان آن است که وقتی تمام می‌شوند تازه در دفعه خواننده و بیننده شروع شود. در واقع این الفسته در الفسته‌ها و قطع شدن حکایت اصلی و روایت قصه‌های دیگر همان مفهوم قاصله‌گذاری برشت است که از نمایش گرامر ایرانی برگرفته شده…

بله، مثل تجربه، به هر حال قصه در قصه را اما همیشه داشته‌ایم مخصوصاً در ادبیات عامیانه. نقل‌ها هم در این کار خیلی مهارت دارند و می‌توانند پنجاه قصه کوچک را در دل قصه اصلی جا بدهند و روایت کنند.

قصه‌های ساده و جذاب ازطریق رستمی بر خطابیت کتاب اثرزود درباره قصه‌نگاری نقش تصمیم گرفت که کاروا به آقای رستمی بدهد یا خودش ایشان را انتخاب کردید؟

من با رستمی دوست بودم. او زمانی در کابرفروشی مرغ آمین کار می‌کرد. خانه ما نزدیک آنجا بود و بعضی وقت‌ها هم آخر شب پیش او می‌رفتم و التواعلایش را به من نشان می‌داد. کارهای نمایشگاهی او را هم دیده بودم و دانشتم که در کارهایش حسن الفسه‌ای خوبی دارد و موقعیت ذهنی عرفانی دارد که با کارگردان این داستان جفت می‌شود. به او گفته که داستان را بخوان و هر چه خلایق رستمی بود که خیلی به کارکنک کردی و توی به دخت، رسیدگی کنی. خلایق خودش را دوست ندهد و از صحنه‌های داستان عکس می‌گیرد. به آدم می‌دهد. اما تصویرگر به عقیده من باید من را تکمیل کند. به نظر من رستمی در این کار موفق شده است.

وقتی آقای رستمی آهون می‌زدند شما نظرتان را می‌گفتید؟

بله، من آقای راسمری (ناتشر انعدادی ازتصاویرورا می‌دیدم و درباره آن بحث می‌کردیم ولی اساساً این خلایق رستمی بود که خیلی به کارکنک کردی و توی هرمدند دارند. باهم کار می‌کنند. یادآوردهنده که طرف مقابل تلخ و موعظت هنری خودش را مطلق کند. است که می‌تکنایلی که من با کارگردان دارم این است که می‌رسد قیلد همانی بود که می‌خواستی؟ مهمان مامان همان بود که مهرجویی ساخته، قصه‌های میجددهاں بود که بپردازم؟ جواب من این است که آنها هرمدند و خودشان خلایق دارند. من به آنها می‌گویم قلم و قلم‌ها کویبت درست می‌کنند، بخت و میزان شکر و نسیب دینی و اسائن و حال خودشان است. رانج به آن صوم می‌توانم صرف بکنم. رانجه به کویبت برورد یا خودشان صحبت کنی؟ درباره نقاشی هم همین‌طور است. من با همه هنرمندی که کار کردم همین‌طور بوده‌ام. نظرم را گفته‌ام و به هنرمند هم این را گفته‌ام که توداری کار می‌رازم‌ای کنی و نباید خودت هم آن را درست داشته باشی. ایی که از روزهای آقای رستمی چهارپونگ بودف نقاشی‌ایاود که به خاطر گرامر چاپ رنگی توانستم آن را باورده کنم.

انقایی در زندگی تان افتاد که نویسنده کودک و نوجوان شدید یا قصد نوشتن این کار را بکنید؟

در زمانی کارنقاشی کنی و رنگبخته بودم و نامه‌هایی برای مقامات می‌رستم که حالت‌های کودکانه داشتند. چند بار به من اعتراض کردند که اینجا روزنامه است و کارن پورشن نقاشی‌ها تان باید نامه اداری بنویسی. من هم می‌گفتم و ازهای اداری سنگین است. باید طوری بنویسم که طرف بفهمد.

اتفاق مهمی هم که در زندگی من افتاد این بود که کودک به دنیا آمدم و احتمالاً کودک هم از این خانواهم رفت و این اتفاق کوچکی نیست. خیلی بزرگ به دنیا می‌آید و بزرگ هم از دنیا می‌روند. من خوشبختانه چه به دنیا آمدم و همان‌طور هم ماندم. این خوشبختانه چه کارها کشف کردند. من که عبدالملکی ثولم گامی را انجام دهم.

فرزند خلتی نورآبادی

نگاه رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس هفتم به کتاب

گفت و گو با دکتر عماد افروغ

مجلس به عنوان یکی از قوای سه‌گانه با ابزار قانونگذاری و نظارت در جمهوری اسلامی ایران از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و آنگونه که از قانون اساسی برمی آید نظام مدیریتی ما به دموکراسی پارلمانی نزدیک‌تر می‌نماید تا دموکراسی ریاستی. به دیگر سخن سرگت دولت باید تابع مجلس باشد. بر این اساس حوزه فرهنگ خاصه کتاب و نشر در نگاه مجلس و کمیسیون فرهنگی مهم به نظر می‌آید. این گزارش علاوه بر آشنایی خوانندگان با نظرگاه کمیسیون فرهنگی درباره کتاب و نشر، نگاه محوری و انتقاد آسز دکتر عماد افروغ رئیس محترم کمیسیون فرهنگی مجلس به عملکرد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را متعکس و امده.

مجلس به عنوان یکی از قوای سه‌گانه با ابزار قانونگذاری و نظارت در جمهوری اسلامی ایران از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و آنگونه که از قانون اساسی برمی آید نظام مدیریتی ما به دموکراسی پارلمانی نزدیک‌تر می‌نماید تا دموکراسی ریاستی. به دیگر سخن سرگت دولت باید تابع مجلس باشد. بر این اساس حوزه فرهنگ خاصه کتاب و نشر در نگاه مجلس و کمیسیون فرهنگی مهم به نظر می‌آید. این گزارش علاوه بر آشنایی خوانندگان با نظرگاه کمیسیون فرهنگی درباره کتاب و نشر، نگاه محوری و انتقاد آسز دکتر عماد افروغ رئیس محترم کمیسیون فرهنگی مجلس به عملکرد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را متعکس و امده.

حوزه کتاب نیازمند بازنگری
دکتر عماد افروغ که نگاه نقادانه‌اش دیروز در جایگاه مدرس دانشگاه در کمیای جمهوری اسلامی ایران درباره موضوعات فرهنگی انعکاس می‌یافت، این روزها به عنوان رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس و در جایگاه نمایندهٔ مردم ظهور یافته است. عماد افروغ سیاستگذاری کمیسیون فرهنگی را در حوزه کتاب توجه جدی به دانش یک نگاه کیفی می‌داند. و معتقد است که حوزه کلیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیازمند یک بازنگری است.

افروغ رابطهٔ توسعه‌یافتگی فرهنگی بالا باین دشوارگان کتاب را در می‌کند و می‌گوید، اینکه گفته می‌شود ما هر چه دشوارگان کتابمان بالا ببرد توسعه‌یافته‌تر می‌را قبول ندارم چون می‌شود کتاب پورنو چاپ کنید و همه بخردند پس شما توسعه‌یافته‌ترید. بنابراین ما باید یک نگاه کیفی به کتاب داشته باشیم.

خط قرمزها

رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس با نگاهی به وضعیت کنونی چاپ و نشر کتاب شیوه‌های مختلفی به خود می‌گردد و می‌داند، اینکه کمیسیون اساسی اهداف بلندرونگی خاصه را دنبال می‌کند. و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم یک افروغ رسمی نظام است. و بایستی خط قرمزها را حفظ کند»
افروغ همچنین معتقد است که کتاب‌های هوسیه امکانات دولتی چاپ می‌شود که مغزهای اهداف و ارزش‌های انقلاب اسلامی است. وی می‌گوید به هیچ وجه ما نمی‌توانیم به اینها اجازه چاپ بدهیم. در الان در بازار است و این با فرهنگ و پیشرفت قرآنی و اهداف ارزش‌های انقلاب اسلامی سازگار نیست. از دست دادن حرفه باشد، در حرفه باشد، جای

کتاب

فرهنگ بزرگان و ناموران

ایرانیان از عصر باستان تا روزگار معاصر آشنا شد.

این فرهنگ به صورت الفبایی تنظیم شده است و تفکیک زمانی در مورد آنها صورت نگرفته است و به عنوان مثال نام یک فرمان باستانی را می‌توان در کنار یک شاعر معاصر یافت. این کتاب در ۱۷۶ صفحه (معموداً به بهای ۹۵۰۰ تومان در ۳۰۰۰ نسخه راهی بازار نشر شده است.

دیگری چاپ و پانشر شده باشد. اینها همه بحث‌هایی است که ما دنبال می‌کنیم.

نماینده مردم تهران و رئیس کمیسیون فرهنگی این دیدگاهها را در تعارض با اصل آزادی بیان نمی‌داند. وی می‌گوید «به هر حال ما نمی‌گوییم آزادی بیان نباید باشد. اما اینکه آزادی بیان نیست، در تمام دنیا آزادی بیان هم برای خود یک دید و بندهای دارد و ما باید و بندهای خاص خودمان را داریم و بایستی این دید و بندها را لحاظ کنیم.»

حوزه کتاب و جنگ باخود

عماد افروغ معتقد است که در حوزه کتاب شاهد جنگ با خود هستیم. جنگی که خودمان می‌خواهیم خودمان را از

ما باید یک نگاه کیفی به کتاب داشته باشیم

بین برمی وی می‌گوید: «بخشی به‌اصطلاح زجر آرو است که ما با امکانات و منابع خودمان به جنگ با خودمان برویم. یعنی ما الان داریم بعضاً این را می‌بینیم، مرحوم مدرس می‌نگذند حالا که قرار است بمیریم چرا باید دسته‌های خودمان.»
افروغ در ادامه می‌گوید: «با امکانات دولتی برویم به جنگ با خودمان این قابل قبول نیست.»
او وضعیت کتاب را به «شرکتی است» اشاره و تأثیر رعایت‌گیری و اصلاحی پیشنهاد می‌زند و معتقد است که ما شاهد یک استعاده در درون هستیم.

دکتر عماد افروغ در بخش دیگری از سخنان خود به تعریف مروه‌های آزادی‌یاب در حوزه کتاب پرداخت و گفت: شما یک کتاب اهدافی دارید و باید پاینده به آن اهداف باشید. آزادی می‌گوید، همهٔ حکومت‌ها از آزادی‌یابان برای کتاب‌های مربوط به عرضه تا عدد و رقم دقیق به لحاظ کیفی هم رشد کرده‌ایم. رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس همین مشکل را به آموزش عالی، تربیسط می‌دهد و در کنار شاخص‌های کیفی از کیفی را یادآور می‌شود. می‌گوید: «ما باید شاخص‌های کیفی بدهیم که در کنار این افزایش کمی چه اندازه واقعی کیفی صورت گرفته است و این وقتی معادار است که ما شاهد این باشیم که کتاب‌های دیگری که در کنار کتاب‌های قرآنی به چاپ می‌رسند کتاب‌هایی هستند که در راستای معرفت قرآنی هستند یا حداقل جنبیتی با معرفت قرآنی ندارند.»

رسانه‌ها

ادبیات و فلسفه

هشتاد و سومین شماره کتاب ماه ادبیات و فلسفه با آثاری از سعید حمیدیان، کامران قانمی، منصوره شریف زاده، حسین پاینده، کامیار عابدی، ابراهیم فیضی و… منتشر شد.

داستان کوتاه عرب، قابل طرح در جهان، اسپین‌ناسی داسمان امروز با نگاهی به جوایز ادبی، نگاهی به کتاب حافظ و قرآن، شعر و ویژگی‌های شعر معاصر از دیدگاه شاملو و فهرست کتاب‌های منتشره زبان، ادبیات و روانشناسی در تیرماه ۱۳۸۳ جمله مطالب این شماره کتاب ماه ادبیات و فلسفه است.

علوم و فنون

هفتاد و ششمین شماره کتاب ماه علوم و فنون با بخش ویژه نقد کتاب‌های کمک آموزشی

منتشر شد.
سه میزگرد و نقد و بررسی کتاب‌های کمک آموزشی، نقد نقد از ایرج گلشنی، حل‌حله‌ایه مسائل از دکتر ماهرخ مصوری، تازه‌های نشر دانشگاه شهید بهشتی از زهرا جمهری، یادداشت ماه ما عنوان توسعه و ضرورت آموزش، فهرست کتاب‌های منتشر شده، تیرماه ۱۳۸۳، فهرست جدیدترین کتاب‌های منتشر شده در جهان و… از جمله مطالب این شماره کتاب ماه علوم و فنون است.

می‌شوند. وی همچنین می‌گوید: «بعضاً کتاب‌هایی مشاهده می‌شود که واقعاً به نظر من منحرف هستند و اجازه چاپ می‌گیرند.»
ایشان این روند را غیر قابل تحمل می‌دانند. می‌گوید: «ما در این حوزه کتاب‌اسانتکالی داریم و اجازه بدهید وقتی که مطالعات کافی کردیم و آثار جمع‌آوری شده‌ارزشیابی خوبی داشته باشیم، اگر چه معتقد است که این ارزشیابی‌ها را دوری بگذارو و به اطلاع عموم برساند.

پس از جنگ وفقدان نظرات

دکتر عماد افروغ نیز بر این باور است که در جامعه ایران پس از جنگ شاهد فقدان نظرات تدویمه وی می‌کنیم. لازم برای نظرات بر حوزه کتاب راه در فقدان قانون بلکه در نبود نظرات کافی جستجو می‌کنند و معتقد است:

نظرات در کشور هست، من در این خصوص مشکل قانونی نمی‌بینم، معتقدم که پس از جنگ ما سلف‌های داشتیم به نام فقدان نظرات، ما در این کشور نظرات نداریم. این استادجمله‌شناسی فقدان نظرات را در عرصه سیاست و اقتصاد نیز تذکر می‌دهد و با تعارف خویشاں آن با نوعی رها شدگی می‌گوید: «در عرصه فرهنگ نیز چنین است. یعنی قانون واقعاً نظرات نمی‌شود و نظار خوبی ندارد و معتقدم در حوزه کتاب مشکل قانون نیست، مشکل نظرات است.»

وی درباره موضوع گریبی مجلس هفتم و اقدامات کمیسیون فرهنگی در این خصوص به اصل نظرات کلیه می‌کند. می‌گوید: «در حوزه کتاب و دیگر حوزه‌های فرهنگی حداقل کاری که می‌توانیم انجام دهیم نظرات است.»
افروغ با برشردن مطالب کمیسیون از جمله برخورد کارشناسی و علمله با ارجح دولت و ارائه طرح‌ها به وظیفه سوم یعنی تضمین‌سازی فرهنگی اشاره می‌کند.

شاخص کیفی

عماد افروغ در پاسخ به این سؤال که آیا قول دارید کتاب‌های کیفی و عرضه‌شده قرآنی در طول سال‌های اخیر رشد قابل توجهی کرده‌اند و به لحاظ کیفی مشکو است، می‌گوید: «به لحاظ کیفی رشد کرده‌ایم. به‌دلی مشکل مادر این سال‌ها این است که کمیترگرافیم و فکر می‌کنیم اگر چهار تا عدد و رقم دقیق به لحاظ کیفی هم رشد کرده‌ایم، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس همین مشکل را به آموزش عالی، تربیسط می‌دهد و در کنار شاخص‌های کیفی از کیفی را یادآور می‌شود. می‌گوید: «ما باید شاخص‌های کیفی بدهیم که در کنار این افزایش کمی چه اندازه واقعی کیفی صورت گرفته است و این وقتی معادار است که ما شاهد این باشیم که کتاب‌های دیگری که در کنار کتاب‌های قرآنی به چاپ می‌رسند کتاب‌هایی هستند که در راستای معرفت قرآنی هستند یا حداقل جنبیتی با معرفت قرآنی ندارند.»

ایشان در ادامه این بحث می‌گوید: «این‌ها برای همه چیز بالا رفته است. اگر شما بگویید آثار کتاب‌های قرآنی بالا رفته است بنده هم می‌گویم کتاب‌هایی که معرفت غیر قرآنی را دنبال می‌کنند هم آثارشان بالا رفته است.»

قول نهم نوع همگنری

رئیس کمیسیون فرهنگی در پاسخ به این سؤال که آیا قول دارید به اندازه کافی برای جامعه کتاب هست ما ضعف ما در کتابخوانی است می‌گوید: «نه این حرف‌ها، حرف‌های روزگیم است. در واقع بخشی از فرهنگ ما شاخه‌ای است و در فرهنگ شاخه‌ای خیلی از مطالب متخل می‌شود و اگر کتاب خوب تبلیغ شود ووزارت دست‌مشتی برسد، مشتتری خواهیم داشت.»

عماد افروغ در بخش دیگری از گفتگوهای خود به عمل سازمانده بازارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اشاره دارد و می‌گوید: «بازارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید بازبهای سازمان‌های مختلف در حوزه کتاب را در نظر بگیرد و ما وارد تعامل می‌شود و ما قول همه نوع همکاری را می‌دهیم. آنچه‌ای که طرح می‌دهیم خود مستقل کار کارشناسی می‌کنیم و در مرکز پژوهش‌ها می‌خواهیم که به بخشی آن کمک کند.»

افروغ در پاسخ به این سؤال که برنامه‌های کمیسیون فرهنگی در امور کتابخانه‌ها یا توجه به معرفی آقای آشتیانی عارفی در هیأت امنای کتابخانه‌های کشور، چگونه کتابخانه‌های روستایی که در وضعیت نامناسبی هستند چگونه اداره‌اند که چه اقدامی انجام دهیم اما من می‌گویم برای فرهنگ باید بازگه پرداخت، ما می‌خواهیم کتابخوانی را بالا ببریم. بخشی مربوط می‌شود به دسترس بودن کتابخانه‌ها، سهولت الوصول بودن و وقتی برودن اگر در این خصوص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مشکل دارد باید مشکل خود را در قالب لایحه مطرح کند و ما باید متعهد تلاش خواهیم کرد بوجه لازم را تصویب کنیم، بخصوص کتابخانه‌های روستایی.»

رئیس کمیسیون فرهنگی که همچنان عملکرد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را در نقد نقد قرار داده است به عدم شناخت در نیازها و مطالبات اشاره روستائیان و توزیع کتاب‌های نامناسب با عنوان توزیع می‌شود که می‌کند و می‌گوید: «کتاب‌هایی در روستا توزیع می‌شود که جای سؤال دارد که نه فرهنگ روستایی را داشته‌اند و نه نیاز روستایی و مطالبات روستایی را می‌شناسند. همان کتاب‌های اینجمنی سلفدار خاصه که برای یک قشر خاص شهری در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد در اختیار روستائیان هم قرار می‌گیرد، به عنوان همیشه.»

افروغ با تأکید تألیف از این قیل کتاب‌ها که بعضی از آنها را نیز توزیع کرده‌اند، اضافه است: «بعضی از ما می‌گویم، ما حاضر و همیشه متوجه شویم آمریکایی که در طول زندگی خودش و شش ازواج کرده‌ود به‌عنوان یک کتاب دیده که واقعاً این متاسب با زندگی شهری نیست چه رسد به یک شهروند روستایی.»

بحران تلفات رایجه

رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس در پاسخ به این سؤال که با توجه به بحران کتاب‌مکاشفات ناشنر کمیسیون فرهنگی چه تقبیری اتخاذ کرده است، می‌گوید: «این مشکل باید به‌صورت یک لایحه مطرح شود و بعد ما بتوانیم که در ارتباط با این لایحه چه موضعی می‌خواهیم داشته باشیم. هنوز لایحه‌ای در این خصوص آماده است و اگر به این نتیجه رسیدیم که ضرورت دارد در قالب طرح مطرح می‌شود.»

افروغ به‌طوری که در قالب طرح خود معتقد است که دولت باید به فکر بازبهای فرهنگی باشد. وی می‌گوید: «ایران را نباید صرفاً اقتصادی دید و دولت باید بازگه بریزد و این نظر باشد بگیریم هزینه روی دوش دولت تحمیل می‌شود بنابراین به سست یک طرح خصوصی قرآنی در حوزه کتاب برویم، بلکه باید بازبهای تعریف کرد.»

سرگزار

Sehail_mahmoudi@yahoo.com

سجل مجلتي

روزگار قدر ناشناسی ما

در گذشته نه چندان دور، بسیار بوده‌اند، امروز؟ تعدادشان زیاد نیست، اما هستند. حتی اگر به چشم ناپدید، کسانی در حوزه تفکر دینی، و با اشتیاق عمیق، اما پنهان، کسانی

که در خلوتی، سال‌ها گذشته‌اند و به کار تحقیق پرداخته‌اند. بی‌گونه چندشماره هدف و مقصود و مقصد برایشان روشن بوده، و دست به کار شده‌اند. نه به دنبال بیست دقیقه و نه در پی مدرک و عنوانی، نه به جهت شهرت و اعتباری، و نه به خاطر دستمزد و شویه‌ای. و نه هیچ چیز دیگر، فقط و فقط به باوری عمیق، و در پی گسترش باورمندی در جامعه، و عمق بخشیدن به باورها، و اخلاق، و در نهایت خدمت به شریعت، و استحکام ارکان دین، مثلا برادر و یک بار ازبیرمه را نگاه می‌بیند؛ یا القدر را، یا میزان را. اینها نمونه‌های جلوه‌مند، و گرنه می‌توان تعدادی شخصیت‌های هزاران اثر را نام برد. صاحبان این آثار، چه می‌خواستند؟ چه توفیق از جامعه و آدم‌های بی‌ارزشی داشته‌اند؟ چه پیروی از امکانات اجتماعی بوده‌اند؟ چه طمع می‌وید و در آن یکی و این یکی داشته‌اند؟ هیچ بگذارد برخی را نام ببرم، برخی که از توفیق با آنها آشنایی داشته‌ام، و که به ازادگی، در حضورشان سر خم کرده‌ام. استاد محقق‌فقهی، یا آن قسیرهایی که بر نهج البلاغه نوشته، و در مشرقی، استاد محمدرضا حکیمی، افتخار شیع در این روز و روزگار، و به دور از حجاج و یاهو، و آلودگی به خواست‌های دنیایی، حاج شیخ حسین‌الله محمادی، که به توفیق و توفیق همسر گداز به عبادت نوحوانی و جرفتی از اسلامک ایشان اشاره می‌کند. میسرط کرده‌ام گریز زمینی، آن آبریز از وسایل آرام و باوقار، در گنبد ای و قلم زند مسمر، و دخالتی به یادداشت‌هایش، و نامها و اشخاص آقدر عزیزند که می‌م آن درم، میداد در گلش و یادآوری، حق آنها درست دادشود.

یادداشت

سایه اقتصادی تا

روزگار غریبی است نازنین. روزگار قدر ناشناسی ما، و غربت این یوزگان شاید، روزگار در این ملکه، همیشه اینگونه بوده و خواهد بود. روزگار که خوب و پاه توپ می‌زند، جایزه‌های گریز و وفرا داده‌های بندد، نام و عنوان، و عکس‌ها روی جلد، و چی و چی، با آرتست‌ها، ساله‌ها، سوره و بدشان نیست. مسأله ابواب روزگار ماست، یا خوانندگان موسیقی روز، مجلات روزگار نگاهی بیندازد، و اگر دسترس می‌شاید، کتاب‌های معارف‌های را هم نگاه می‌نگرد. تا دریابد، در مجموع هیچ برای بیچ، چگونگی غریبی و غربت آدم‌های فرهنگدار و بزرگ، و سر بر می‌کشد. آدم‌هایی که فرات است، همه ما فراموش کنیم، اما فرهنگ و تاریخ و اندیشه و اخلاق و دین، به نام آنها می‌بالد. آدم‌هایی که با همه بی‌رحمی ما، فراموش نمی‌شوند، و در عرصه فرهنگ و خاطره فرزانگی جاودانه‌اند. آرتست‌ها و فرات‌نست‌ها و پیشت‌ها، می‌ایند و می‌روند، و در نهایت از برخی طاهر برخوردارند، و برخی منابع‌های دنیایی، که این دنیا غافل امروز نترسان می‌کند. ولی آن دیگران، ارکان و اساس و بنیان جوامع و فرهنگ‌ها را می‌سازند.

علیراگر تفکراتی را اگر دیده باشیم و شناسیم، یکی از همین هاست، بزرگی، که بزرگوارانه حیات خود را بر سر تحقیق و فرهنگ و دین امانت نهاده، غفاری را ما و جوامع ماواره زده اینترنت خوار، ندید، که ما و این جوامع، به بی‌ارسته‌ها سانسند کرده‌ایم، و آنها مغز حقیقت بوده‌اند. در روزگار خود روزگار مهجوری و غربیتی، و زمانه دوری انسان از انس.

ساده بود، و در خویش، به ایران جوانی ما که تکفروشی‌های سنتی افراطی بازن، بازن پاره بود، ایمان و کلیت‌ها مکتب بر میان، بازم ندیم، نه‌آن‌گاد و تکفروشی جعفری، گاه در تکفروشی علمی، گاه در تکفروشی اسلامی، گاه در تکفروشی عملیه اسلامی، گاه در تکفروشی فراماتی، و گاه در جلو تکفروشی دکه‌واره محمودی، در رویه‌وری باسار، من محدث ارموی و شیخ

آقایورگ و علامه امینی و آقای شعرانی را، حضور آنکه‌ایم، سن و سالم اقتضای نمی‌کرد، اما شادروان استاد علی‌اکبر غفاری را که می‌دیدم، فکر می‌کردم همه سلوک و حضور آنها، در او جمع است، و در خویش بودن او را، که به بی‌حوصلی گشیه می‌شد، از سنگینی بازی از فرهنگ می‌دانستم که حاصل آن است. سلامی، و گاه سوالی، و در آن سال‌های جوانی، سعی می‌کردیم با برخی از زیاده‌گویی خود، ایشان را واداریم، که بالاخر چیزی ما با نگویند، و هنوز نگرفته‌اند کتاب این ملکه، اما نقل از حضور در گذشته، نشانه‌ها، قلم زبانی که فرات از دنیای طبق معمول ما، قدم‌نشانند.

و تا کی زمانه می‌خواهد چشم بی‌رحم و نگاه بی‌انصاف خود را به روی این قله‌های بلند ببیند؟ این نایدید گرفتن‌ها، معا، اختراست ای سنگینی برانحتمیل می‌کند، وای بر ما.

یا علی مدد

آزور از ایران بود که خبر پرواز استاد فقاری را شنیدم، آن هم در حواله صافک، شانس، به معنای عشق، در آن یک قرن، در ایران خیلی چیزها را از ما گرفته، و همین مائین، به معنای خاص تر، یعنی التوسیل، ما به خیلی از آدم‌ها را.

آدم‌های بزرگ، کسانی که فقدان آنها، خبریه‌ای است به بخشی از فکر و فرهنگ جامعه، از همان درویش خاکن بگیر و بیا تا امروز یعنی آفریامه ۳۰۵، اولین تصادف با التوسیل، و کشته شدن درویش خاکن، و امروز، این هجوم مائین و التوسیل به فکر و فرهنگ ما ادامه داشته، آری تعدادی از این بزرگان، در تصادف التوسیل، ما با آنها گذرانده، در آن برای کسی که حرمه‌ای داشته باشد، موضوعی تحقیقی است، نقل مائین و اهل عتقی، آن هم نه از منظر تئوریک و با دیدگاهی اهلگیری، از منظر ساده و ریاضیک، بسند کوشش‌های هنر و اندیشه و فرهنگ، که در تصادف با التوسیل در گذشته‌اند. کار دشواری نیست، و عبرتی است برای عبرت گرفته‌گان.

مهم نیست چه می‌گوییم

ورق آویزان مانده است، خیلی وقت است که این دست انتظار می‌کشد،

اما به هر حال، فرایند نوشتن تمام نمی‌شود و تا ۹۴ صفحه ادامه دارد. واقعیت این است که حاصل تلاش نویسنده برای نوشتن، و فقط نوشتن، یعنی استیغابیه گناتل‌بار، نهی و یکتواخت، سراسر کتاب از آن می‌توان یادداشت‌های شخصی نویسنده، نقلی کرد. یادداشت‌هایی که شاید هزاران نفر هر روز نمونه‌های آن را تمرین می‌کنند، متن، به واقع، بی‌سرون است. فهرست ابتدای کتاب (نمی‌توان گفت فصل بندی، زیرا به مرز بین فصل‌ها می‌توان به راحتی پرداخت) نیز به آن شکل می‌بخشد، و نه ترتیب، بنابراین، نویسنده ترایست تا مدتی به خواننده خود نزدیک و از این، اتفاقاً، نقطه قوت کتاب است. این خود خواننده سنتی بیافریند که از همه جا شروع شود و در همه جا پایان گیرد، از همه چیز سخن به میان آورد و درباره هیچ سوره مشخصی نباشد، موقف هم شده است، شاید شرح من از این نوشته بود آن به نظر آید، اما در واقع، مدتی است شیه دم مدت احتضار، تنها و تنها به این دلیل قابل ستایش است که حتی در یک واژه هم به خود و هدف نویسنده حیات نگرد است، متنی کلاماً وفادار به نویسنده، به خویش متنی می‌گوید و به حمایت، متنی شکل می‌بخشد و برگی بر می‌تابد. می‌تواند چون حلقه‌های زنجیری پیچیده به هم بماند شوند.

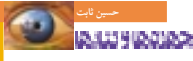
امروز می‌خواهم حرف بزنم، با کلامی دلگردد، وقتی تمام می‌شود، تازه درازی شروع می‌شود.

۲۰ می
۲۶ می
۲۷ می

ادبیات تجربی چیست؟ چه هدفی دارد و به کجا راه می‌برد؟ چه مختصاتی دارد و چه ویژگی‌هایی؟ شعر است یا شعرگونه؟ داستان است یا داستان‌واره؟ متن است یا حاشیه...
ادبیات تجربی می‌تواند همه اینها باشد و به درستی نیز هیچ یک، اما نمانش ظریف آن را تعریف می‌کند، مخاطب ادبیات تجربی باید آن را تجربه کند، همانطور که نویسنده آن را هنگام نوشتن تجربه کرده است. شاید این کمک کننده‌ترین تعریفی باشد که بتوان با آن یک متن ادبی تجربی را معرفی کرد.

مدت احتضار اثر مه‌مان تمدن آنطور که در شناسنامه کتاب آمده است، محصول این ژانر است. کتاب به شش قسمت تقسیم شده است. پیش درآمد، پرده اول، گریز دوم، یاد، تریس، لایه‌های کلمات، پنج چهارم، زبان بعد از پایان و جرفه آخر ششم، مغز، پیش از آغاز متن در صفحه عنوان آمده است: «خوانند این کتاب را از هر صفحه‌ای که خواهید می‌توانید شروع کنید؛ علاوه بر این جمله راهنما که مخاطب را برای خواندن کتاب تشویق می‌کند، طرح گرافیکی جلد کتاب نیز برای فراخواندن مخاطبان و ایجاد انگیزه در آنان بسیار موفق است. روی جلد، نه نام نویسنده درج شده و نه نام کتاب و طرح خطوط افقی و عمود روی آن مخاطب را به این پندار وامی‌دارد که با جهانی سراسر خیالین، زبان‌ها و روایه و احباب آوری و رو خواهد بود.»
نویسنده تمام گوشه‌های خود را به کار می‌گیرد تا نوشته را آغاز کند و تمام هم و غم خود را صرف می‌کند تا متنی بیافریند بی‌شروع و بی‌پایان، متنی یکتواخت، نوشته‌ای که از سرعت و حرکت سخن می‌گوید و سعی می‌کند به این دو نزدیک شود. نویسنده نمی‌خواهد متن

حسین تهرانی

محمود شاهرخی (جذبه)

استاد محمود شاهرخی در ۱۳۰۰ بان در شهر بم به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خویش به پایان برد و برای ادامه تحصیل و فراگیری علوم دینی به

مدرسه معصومیه کرمان رفت و پس از مدتی مدرسه خان بزدا را برای تحصیل انتخاب کرد. استاد شاهرخی پس از چندین سال به حوزه علمیه نجف عزیمت کرد و تحصیل را در مدرسه کرامت رفت و پس از مدتی آموخته‌های خود را در دانشگاه تهران به پایان رسانید. مدتی در شهر قم و سپس در تهران اقدام کرد. وی پس از انقلاب اسلامی، در خدمت صدا و سیما جمهوری اسلامی درآمد و به نوشتن برنامه‌های ادبی و عرفانی پرداخت. از جمله برنامه‌های ایشان می‌توان به تلویزیونی، نامه خلوتگاه خویش، نامه سرزمین عقدا، در حریم راز، پرواز به ملکوت اسرار و اشکی بر آستانه نیاز اشاره کرد.

استاد محمود شاهرخی مقالات ادبی، عرفانی و تحقیقاتی فراوانی در مطبوعات نوشته است که برخی از آنها را در نشریات مطبوعه، کیهان فرهنگ و روزنامه احسان می‌توان یافت. از استاد شاهرخی، مجموعه‌های شعر و نثر و کارهای تحقیقی متعددی به چاپ رسیده است که به تعدادی از آنها اشاره می‌کنیم: توضیح دیوان حافظ اسفهانلی که با همکاری محمد علی‌دوست انجام شد و توسط انتشارات مشکوة و بهارن در سال ۷۱ منتشر شد. مجموعه‌های شعر و نثر و نثر (همه‌ی ۷۲) و اشک بر سر حکایت (همه‌ی ۸۱) گزیده ادبیات معاصر (کتاب نینستان، ۷۸) و مجموعه اشعار مذهبی با نام خلوتگاه عشق در اسرار عاشورا که از سوی انتشارات سروش در سال ۷۴ به بازار آمد. همچنین استاد محمود شاهرخی با همکاری استاد متفق کاشانی، چند مجموعه شعر از

شاعران متقدم و متأخر را در موضوعات مختلف چاپ کرده است که آینه آفتاب (تقدیم به امام علی (ع))، آینه عصمت (تقدیم به حضرت فاطمه (س))، آینه صبر (تقدیم به حضرت زینب (س))، آینه رجا (تقدیم به حضرت رضایح) و شعر شهادت (مربوط به جنگ از آن جمله‌اند. استاد محمود شاهرخی، در دومین همایش چهارم‌های ماندگار در سال ۸۱ در رشته شعر و ادب فارسی بر گرفته شد.

کتابخانه

صاحب امتیاز:
خانه کتاب ایران

مدیر مسؤول: احمد محمد جمادی
سردبیر: علی اصغر رمضانپور

امور فنی: کلیدگرافیک
تیزوگرافی و وپای: آریان‌پاد
نشان: و خیابان قائم مقام فراماتی
اول نجر (جم، شماره ۹، طبقه دوم)
صندوق پستی: ۱۳۳۵۰۳۱۲
تلفن: ۸۳۲۵۷۲۴۴ ، ۸۳۲۵۶۹۹
نشانی اینترنتی:
<http://www.ketabehaftehr.ir>

